

BOMENPLAN

stad Ninove

Rapport

BOMENPLAN

stad Ninove

Rapport

COLOFON

opgemaakt door :

Zottegemstraat 2
9688 Maarkedal

in samenwerking met

Bureau voor Urbanisme
Sluisstraat 79
3000 Leuven

Dendroconsult De Haeck
Voskensstraat 34
Overboelare (Geraardsbergen)

in opdracht van :

Centrumlaan 100
9400 Ninove

Publicatiedatum: september 2018

Deze publicatie bestaat uit vier delen (bomenplan met bijlagen, digitale kaartenbundel, GIS-databestand en bomendatabank). Het rapport is eveneens digitaal beschikbaar.

INHOUDSTABEL

1. INLEIDING	1
1.1. Aanleiding	1
1.2. Doelstelling bomenbeheerplan	1
1.2.1. Doelen	1
1.2.2. Toepassingsgebied	1
1.3. Opbouw van de gemeentelijke groenstructuur	4
1.4. Werkwijze	5
1.4.1. Afbakening van de beheerzones	5
1.4.2. Inventarisatie van de boomelementen	5
1.4.3. Gegevensanalyse	7
1.4.4. Uitwerken van een visie	7
1.4.5. Opmaken van een beheerplanning	7
1.5. Structuur van de inventarisatiegegevens	7
1.6. Resultaten van de inventarisatie	8
1.6.1. Boomsoorten	8
1.6.2. Groevormen	10
1.6.3. Gezondheidstoestand	10
1.6.4. Typering	10
1.6.5. Groeneenheden	11
1.7. Knelpunten	14
1.7.1. Boombeschadigingen	14
1.7.2. Ziekten en aantastingen	15
1.7.3. Beperkte groeiruimte	15
1.7.4. Achterstallig beheer	16
1.7.5. Foutief beheer	17
1.7.6. Bodemdegradatie	17
1.7.6. Klachtenbeheer	18
1.7.7. Aanplantingsprincipes	18
1.8. Huidig groenbeleid en –beheer	20
1.8.1. Beleid	20
1.8.2. Beheerorganisatie	20
1.8.3. Beheermaterieel	21
1.8.4. Beheerevaluatie	21
1.9. Sterkte- en zwakteanalyse gemeentelijk bomenbeleid	22

2. VISIE, BELEIDSAMBITIES EN STRATEGIE	23
2.1. Inleiding	23
2.2. Duurzaam omgaan met bestaande bomen	23
2.2.1. Omgaan met probleemsituaties	24
2.2.2. Ruimte voor bomen	25
2.2.3. Behoud van de boomeigenheid	26
2.2.4. Bomen mogen oud worden	26
2.3. Toekomstig bomenbeleid	27
2.3.1. Doordachte aanplantingen	28
2.3.2. Aansluiting van infrastructuurwerken op bestaande beplantingen	28
2.3.3. Globale gemeentelijke bomenstructuur	30
2.3.4. Evaluerend bomenbeleid	30
2.4. Maatwerk als ontwerpprincipe	30
2.4.1. Multifunctionele inrichting	30
2.4.2. Afstemming verschillende functies	30
2.4.3. Slim ontwerp	31
2.4.4. Afwijkende boomstructuren	31
2.5. Kwaliteitsvolle invulling - bomen als gemeentelijke identiteit	33
2.5.1. Ruimtelijke samenhang	34
2.5.2. Lokale identiteit	34
2.5.3. Aangepaste inrichting	34
2.6. Klimaatadaptatie	35
2.7. Ecologische opwaardering	36
2.8. Harmonisch park- en groenbeheer	37
2.9. Implementatie in de gemeentelijke organisatie	37
2.9.1. Regelgeving	37
2.9.2. Boomwaardering en –compensatie	37
2.9.3. Een dynamisch en strategisch bomenbeheer	38
2.9.4. Communicatie met de burger	39
2.10. Streef- en eindbeelden bomen	39
2.11. Kwaliteitsbeelden boomstructuren	41
2.11. Bomen in een beschermde omgeving	44
3. BEHEERPLANNING	46
3.1. Planten	46
3.1.1. Plantafstanden	46

3.1.2. Soortenkeuze	47
3.1.3. Boomgrootte	49
3.1.4. Wortelruimte	50
3.1.5. Boombescherming	51
3.1.6. Standplaatsverbetering	53
3.1.7. Nazorg	53
3.2. Kappen en rooien	54
3.2.1. Rooien van bomen	54
3.2.2. Kappen van bomen	54
3.3. Snoeien	54
3.3.1. Begeleidings snoei	55
3.3.2. Opkronen	56
3.3.3. Onderhoudssnoei/vormsnoei	56
3.3.4. Waterlot en wortelopslag verwijderen	56
3.3.5. Knotten	56
3.3.6. Kroonreductie	57
3.3.7. Kandelaren/kandelaberen	57
3.3.8. Scheren	58
3.3.9. Leibomen	58
3.3.10. Regulier beheer	59
3.4. Andere onderhoudsmaatregelen	59
3.4.1. Onderhoud boomspiegel	59
3.4.2. Ziekten- en plagenbestrijding	60
3.4.3. Wortelopdruk	61
3.4.4. Inboeten en vervangen van bomen	62
3.4.5. Standplaatsverbetering	62
3.4.6. Speciale maatregelen	62
3.4.7. Boomtechnisch onderzoek	63
3.5. Opvolging	63
3.5.1. Bomencontrole	63
3.5.2. Werfopvolging	67
3.6. Klachtenbehandeling en –opvolging	68
3.7. Bijsturing	70
3.7.1. Evaluatie	70
3.7.2. Bomenbarometer	70
3.8. Vergunningsbeleid	71
3.8.1. Beslissingsmatrix waardevolle bomen	71
3.8.2. Wetgeving	72

4. BEHEERORGANISATIE	73
4.1. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	73
4.1.1. Organisatiestructuur	73
4.1.2. Tijdsplanning	73
4.1.3. Juridische omkadering	73
4.1.4. Adviesrol bij werkzaamheden	73
4.1.5. Boomaanplantingen en –verzorgingsopdrachten	74
4.1.6. Opvolging bomenbestand	74
4.1.7. Voorbereiding van nieuwe boomprojecten	74
4.1.8. Meldpunt bomenproblemen	75
4.2. Bijhouden bomeninventaris	75
4.3. Werkplanning	75
4.3.1. Planning	75
4.3.2. Uitvoering	75
4.4. Voorlichting en sensibilisatie	75
4.4.1. Voorlichting	75
4.4.2. Projectmatige acties	76
4.5. Handleidingen	77
BIJLAGEN	79

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding

Tot voor kort had de stad Ninove geen duidelijke en welomlijnde visie op de aanplanting en het beheer van de bomen op het stedelijk openbaar domein. Dat bemoeilijkt het een eenvormig beleid te voeren en sluitende beslissingen te nemen over nieuwe boomaanplantingen, het onderhoud van bestaande boomaanplantingen en het rooien en vervangen van bomen onder allerlei vormen. Met een “bomenplan” wordt hieraan een oplossing gegeven. Het vormt een leidraad en een werkstructuur voor de stedelijke diensten wat betreft het beleid over straat-, plein- en parkbomen. Het zet op een planmatige en duurzame wijze de bakens uit voor de toekomst van zowel de individueel beheerde bomen als de verschillende boomstructuren.

Het bomenplan bestaat uit een bomenbeleidsplan en een bomenbeheerplan. Het beheerplan vloeit voort uit het beleidsplan, zodat beide in wisselwerking staan met elkaar en één geheel vormen.

Foto 1.1.: Bomen zijn beeldbepalend en maken het (stads)landschap. (Chrysantenweg – Ninove)

1.2. Doelstelling bomenbeheerplan

1.2.1. Doelen

Een bomenbeheerplan dient verschillende doelen:

1. Het verschaft inzicht in het huidige bomenbestand dat wordt beheerd door de gemeente (aantal bomen, soorten, ligging, gezondheidstoestand).
2. Het evalueert het gevoerde beleid en beheer.
3. Het analyseert de bevindingen van de inventarisaties.
4. Het bekijkt de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden.
5. Het legt de basis voor de opmaak van een gemeentelijke visie.
6. Het dient tot een heroriëntatie dan wel bijsturing van het beheer.
7. Het leidt tot een gefundeerde en planmatige aanpak (beheerplanning).
8. Het geeft richting aan de organisatie en zorgt voor een opvolging van het beleid en beheer.

1.2.2. Toepassingsgebied

Het bomenplan omvat het volledige grondgebied van de stad Ninove (kaart 1) en beslaat een oppervlakte van ongeveer 73 km². De gemeente omvat 12 deelgemeenten (tabel 1.1.) die samen 4.707 openbare bomen herbergen. Gemiddeld groeien er per km² 64,4 bomen die tot het openbaar

domein en tot het privédomein van de stad Ninove met een publiek karakter behoren¹. Uitgaande van een inwonersaantal van 36.578 (cijfers 2017) betekent dit dat er ongeveer 0,13 bomen per inwoner of omgekeerd 1 boom per 7,8 inwoners aanwezig zijn.

Als we de analyse doorrekenen per deelgemeente dan is Ninove zelf het best bedeed, vermits er elke inwoner over 0,22 openbare bomen beschikt ofwel per 4,6 inwoners een boom beschikbaar is. Aan het uiteinde bengelt deelgemeente Voorde waar elke inwoner over amper 0,01 openbare bomen beschikt ofwel per 76,6 inwoners slechts één boom beschikbaar staat.

Tabel 1.1.: Overzicht van de verschillende deelgemeenten (alfabetisch) en hun aandeel in het geïnventariseerde bomenbestand.

deelgemeente			aantal		
naam	code - kadasterkaart	clusters	boomstraten	boompleinen	bomen
Appelterre-Eichem	APP - 9	(3) A, B, C	16	8	438
Aspelare	ASP - 11	(12) A	6	8	135
Denderwindeke	DEN - 7	(6) A, B, C	10	2	218
Lieferinge	LIE - 6	(7) A	2	1	11
Meerbeke	MEE - 4	(5) A	11	9	525
Nederhasselt	NED - 12	(11) A	5	3	74
Neigem	NEI - 5	(8) A	3	2	70
Ninove	NIN - 2	(1) A, B, C, D	92	26	2827
Okegem	OKE - 3	(9) A, B	12	2	139
Outer	OUT - 13	(10) A, B	8	6	125
Pollare	POL - 8	(4) A	6	3	128
Voorde	VOO - 10	(2) A, B	3	2	17
TOTAAL	12	22	174	73	4.707

Tabel 1.2.: Beschikbaarheid van openbare bomen per deelgemeente overeenkomstig de oppervlakte en het aantal inwoners. De volgorde gebeurde op basis van het grootste aantal bomen per inwoner.

deelgemeente	richtcijfers		aantal (aandeel en positie)			
	inwoners	opp. (km ²)	positie	inwoners/ boom	bomen/ inwoner	bomen/ km ²
Ninove	12.927	10,93	1	4,6	0,22	258,6
Neigem	571	1,06	2	8,2	0,12	66,0

¹ Dit cijfer is indicatief en omvat enkel de bomen die deel uitmaken van de gemeentelijke infrastructuur en zijn opgenomen in de bomeninventaris. Daarnaast bestaan er nog andere openbare groenstructuren waarin bomen aanwezig zijn.

deelgemeente	richtcijfers		aantal (aandeel en positie)			
naam	inwoners	opp. (km ²)	positie	inwoners/ boom	bomen/ inwoner	bomen/ km ²
Appelterre-Eichem	2.920	5,67	3	6,7	0,15	77,2
Pollare	1.322	3,55	4	10,3	0,10	36,1
Meerbeke	5.688	10,47	5	10,8	0,09	50,1
Okegem	1.926	2,77	6	13,9	0,07	50,2
Aspelare	1.591	5,03	7	11,8	0,08	26,8
Denderwindeke	3.716	15,23	8	17,0	0,06	14,3
Nederhasselt	1.277	4,02	9	17,3	0,06	18,4
Outer	3.019	8,13	10	24,2	0,04	15,4
Lieferinge	318	1,24	11	28,9	0,03	8,9
Voorde	1.303	5,03	12	76,6	0,01	3,4
TOTAAL	36.578	73,13		7,8	0,13	64,4

Kaart 1.: Afbakening van het plangebied met de begrenzing van de verschillende deelgemeenten en de daarbinnen gelegen (deel)clusters (zie ook 'Kaartenboek').

1.3. Opbouw van de gemeentelijke groenstructuur

De stedelijke groenstructuur concentreert zich duidelijk in de stedelijke kern van Ninove en de omliggende woonkernen en gehuchten. Daarin heeft het centrum van Ninove een duidelijk overwicht. In mindere mate geldt dit ook voor enkele nieuwe(re) buitenwijken en bedrijventerreinen in de stadsrand en bij uitzondering ook voor de dorpskernen van Appelterre-Eichem en Denderwindeke. Elders valt de aanwezigheid samen met lokale wijkvergroeningen zoals in Okegem, Meerbeke en Outer het geval is ofwel met de beplanting van specifieke bedrijvenszones, begraafplaatsen en andere functionele terreinen (bv. scholen, speelpleinen) - vaak ingevolge een nieuwe (her)inrichting. Dat maakt dat deze enkel zeer lokaal werkzaam zijn.

Het geheel maakt de gemeente groenarm: grote delen van het (ver)stedelijk(t) gebied worden weinig of niet door groenstructuren dooraderd (kaarten 2 en 3). Zo ontbreekt het aan wegbegeleidende boomstructuren tussen verschillende kernen en is er amper sprake van een samenhangende dan wel aaneensluitende groenstructuur in en rondom de landelijke kernen van dorpen en gehuchten. Ook is er maar zelden sprake van een aansluiting op de landschapsstructuur waardoor een verwevenheid met andere groenelementen tot stand komt (kaart 4). Het afgelopen decennium is door de stad wel sterk ingezet op de ontwikkeling van groenstructuren in en rondom nieuwbouwwijken.

Tabel 1.3.: Aandeel van de verschillende groenstructuren in het bomenaanbod.

type groenstructuur	aantal
begraafplaatsen	9
buurthuizen	5
kerkpleinen	11
parken	3
parkings	15
pleinen	5
scholen	7
speel- en sportplekken	15
straten	174
andere	2
totaal	246

Verspreid over het grondgebied liggen nog allerhande losse openbare boomstructuren die vaak samenvallen met verkeersknooppunten en daar doorgaans deel uitmaken van plantsoenen of functioneel worden ingezet om verkeersdoorstroming doorheen dorpskernen en woonwijken te regelen en vooral autoverkeer aan te zetten tot vertraging. Soms zijn het restanten van eerdere aanplantingen waarnaar in de loop der jaren niet verder is omgekeken waardoor ondertussen delen ervan zijn verdwenen en niet langer een samenhangend geheel vormen.

Lijnvormige beplantingen langsheen wegen - doorgaans in bermen of voetpaden - vormen de meest voorkomende boomelementen. Daarnaast groeien er ook veel bomen op toegankelijke plaatsen met een gehele of gedeeltelijke park- of pleinfunctie. De grootste oppervlakte wordt ingenomen door het stadspark van Ninove - tussen de Parklaan en de Denderkaai. Ook de gemeentelijke begraafplaatsen zijn voorzien van bomen. De wijk *Roslaer* is het meest bomenrijk.

Kaart 2.: *Gewestplan* > zie 'Kaartenboek'

Kaart 3.: *Stedelijke context (aandeel stad, suburbaan en landelijk)* > zie 'Kaartenboek'

Kaart 4.: *Aansluiting op de gemeentelijke groene hoofdstructuur (VEN)* > zie 'Kaartenboek'

1.4. Werkwijze

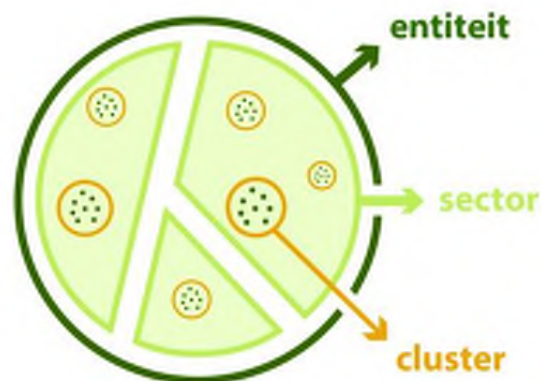
De opmaak van een bomenplan doorloopt een aantal stappen, die hierna kort worden uiteengezet. Het resultaat zit zowel in een analoog plan als in een bijhorende digitale kaart en databank vervat die zowel met een Geografisch Informatie Systeem (GIS) als met een dataprogramma (bv. *Microsoft Access*) kan worden geraadpleegd en bevraagd (bijlage 2).

1.4.1. Afbakening van de beheerzones

Bij aanvang werd door de stad Ninove een selectie gemaakt van straten, pleinen en andere openbare stedelijke domeinen waarlangs en waarop bomen aanwezig zijn (kaart 5). Elke eenheid werd in eerste instantie toegewezen aan een deelgemeente en vervolgens opgesplitst in min of meer samenhangende gehelen (figuur 1.1.). Elke eenheid kreeg een unieke codering die bestaat uit:

- de naam van de deelgemeente (entiteit) waaraan eveneens een naamcode (bestaande uit de eerste drie letters van de deelgemeente) en een kaartcode overeenkomstig de kadastrafdeling (bestaande uit een cijfer) is toegekend > bv. *Aspelare – ASP – 11*;
- een sectorcode die staat voor een deel van de deelgemeente dat een afgescheiden eenheid van boomelementen vormt > bv. voor Aspelare is dat (12)A (zie tabel 1.1.);
- een tweedelige referentiecode die enerzijds bestaat uit een letter S (voor een straat) of een P (voor een oppervlakte zoals een plein, park of andere site) en anderzijds uit een uniek volgnummer.

Figuur 1.1.: *Clustering van de inventarisatiegegevens.*

Kaart 5.: *Groeiplaatsen* > zie 'Kaartenboek'

1.4.2. Inventarisatie van de boomelementen

Enkel bomen werden geïnventariseerd; geen struiken. Een "boom" is een houtige plant met een één of enkele duidelijke (hoofd)stammen die (veelal hogerop) vertakken en een kruin vormen. Bij wijze van uitzondering zijn hier ook opgaande vormbomen aan toegevoegd waarvan de vertakking net boven de grond begint.

Van elke boom werden de kenmerken evenals de gezondheidstoestand beschreven. De boom werd bekeken op:

- afmetingen;
- groeivorm en -wijze;
- conditie en vitaliteit;
- zichtbare gebreken, aantastingen, beschadigingen en ziekten.

Vervolgens werd het tot nog toe gevoerde beheer geëvalueerd. Ook de standplaats werd beschreven samen met mogelijke knelpunten en bedreigingen.

Alle data zijn binnen een GIS-omgeving in een databank opgenomen en van elke boom is de groeiplaats op een digitale kaart ingetekend.

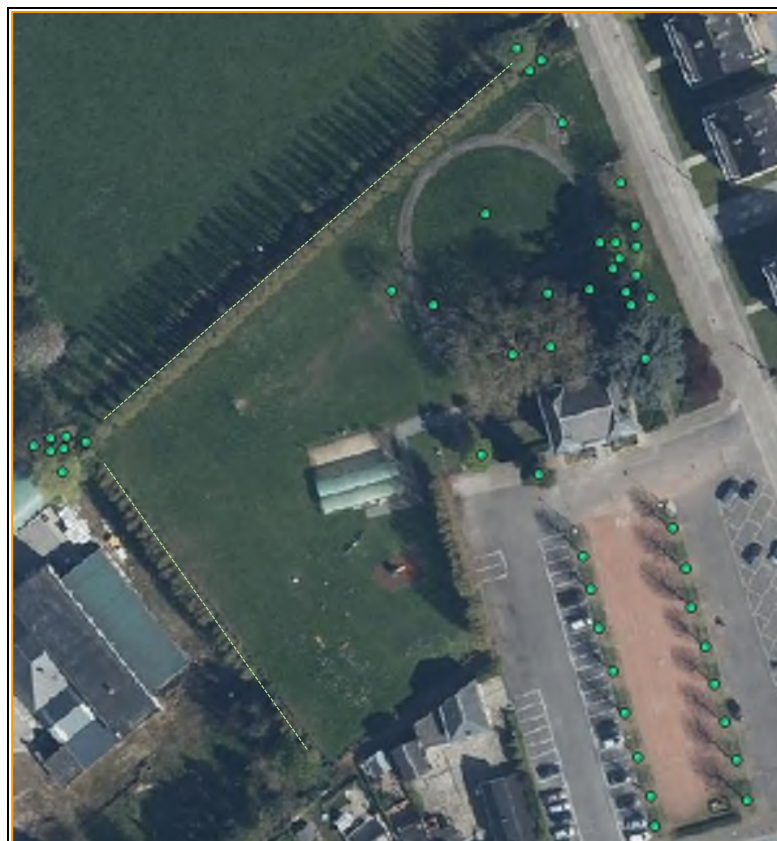
In de daarop volgende fase zijn ook de toekomstige beheerdoelen en -richtlijnen eraan gekoppeld.

Bijlage 1 geeft een volledig overzicht van de verzamelde data. Alle bomenrijen en -groepen werden eveneens gezamenlijk gefotografeerd.

Figuur 1.2.: Bij de bomenkartering is een onderscheid gemaakt tussen solitaire bomen, bomenrijen en bomengroepen.

Figuur 1.3.: Voorbeeld groencluster met punt- (solitaire boom), lijn- (bomenrij) en vlakelementen (park)

1.4.3. Gegevensanalyse

In totaal zijn 4.707 bomen geïnteriseerd aan de hand van een dertigtal criteria. De inventarisatieresultaten zijn verder geanalyseerd i.f.v. een verdere evaluatie teneinde tot een aantal bevindingen en conclusies te komen. Daarmee worden de actuele toestand van het bomenbestand, het huidige beheer, de knelpunten, de beheermogelijkheden en de toekomstperspectieven duidelijk.

1.4.4. Uitwerken van een visie

Op basis van de inventarisatieresultaten, bevragingen en diverse deelanalyses, waaronder ook een SWOT, is een visie uitgewerkt. Deze zet de lijnen uit voor het toekomstig stedelijk bomenbeleid.

1.4.5. Opmaken van een beheerplanning

De visie wordt vertaald in een bomenbeheerplan dat concrete maatregelen en acties voorschrijft voor zowel individuele bomen, bomengroepen en bomenrijen. Daarbij is gezocht naar een werkzaam model dat verdere opvolging mogelijk maakt. Het beheerplan schrijft voor welke werkmethoden worden gehanteerd en hoe, wanneer, waar en hoe vaak deze worden toegepast.

1.5. Structuur van de inventarisatiegegevens

Elke boom die op stedelijk openbaar domein groeit, kreeg een uniek nummer (ID – kaart 6) en werd toegekend aan een (min of meer) samenhangend en herkenbaar bomenrij of groep tenzij het een alleenstaand (solitair) exemplaar betreft. Hierbinnen krijgt de boom:

- een rij-/groepsnummer;
- een volgnummer;
- een trajectnummer (dat correspondeert met een duidelijk afgescheiden deeleenheid binnen de rij/groep).

De nummering dient om de individuele bomen van de grotere boomstructuren te onderscheiden. Volgend voorbeeld, van een Gewone es die samen met twaalf andere gelijksoortige bomen groeit op het kerkplein van Aspelare, verduidelijkt dit. De boom is de vierde in de rij en kreeg het *identificatienummer* 377 en het *volgnummer* 4. Hij maakt deel uit van *bomengroep* 1 die de enige groep is binnen het geheel van het plein en valt binnen *traject* 1 want ze vormen één samenhangend geheel (ze zijn dus niet in afzonderlijke van elkaar afgelegen delen opgesplitst).

Deze op het eerste zicht wat complexe nummering dient om in de digitale databank zowel op het niveau van een individuele boom als op het niveau van een bomenelement, een straat/plein/site en/of een deelgemeente te kunnen zoeken en het beheer daarop af te stemmen.

Figuur 1.4.: Gestructureerde samenstelling van een straatbomenrij.

Kaart 6.: Boomnummers> zie 'Kaartenboek'

1.6. Resultaten van de inventarisatie

1.6.1. Boomsorten

In Ninove groeien voor het merendeel loofbomen (kaart 7). In totaal zijn er 103 soorten en 20 cultuurvariëteiten waarvan 97,6% loofbomen (bijlage 3 en kaart 8). Van dit totaal zijn er 72 soorten/variëteiten (57%) van uitheemse herkomst. Daarbij geldt de randbemerking dat van veel inheemse soorten cultuurvariëteiten of hybriden zijn aangeplant en dat hieronder ook een groot aantal (sier)fruitbomen en vormbomen zit. Enkele soorten komen erg veel voor zoals (bol)acacia, (sier)peer en haagbeuk. Ook diverse soorten en variëteiten van esdoorn zijn aanwezig.

Kaart 7.: Verspreidingskaart soortengroepen (loofboom-naaldboom) > zie 'Kaartenboek'

Kaart 8.: Verspreidingskaart boomsoorten > zie 'Kaartenboek'

Van de 45 soortengroepen (bijlage 4 en kaart 7) zijn er 10 ruim vertegenwoordigd wat het aantal soorten betreft (tabel 1.6). Samen vertegenwoordigen ze bijna 54% van de soorten en 57% van het bomenbestand. Esdoorns, kersen en linden hebben daarin met 31 soorten het leeuwenaandeel. Wat het individuen aantal betreft liggen de verhoudingen evenwel iets anders en gaan zich ook andere soortengroepen manifesteren zoals essen, haagbeuken en peren (tabel 1.5), waarvan enkele slechts met één of enkele soorten vertegenwoordigd zijn.

Tabel 1.4.: Overzicht van de belangrijkste boomsoorten (incl. cultuurvariëteiten) op basis van aantal (> 100 individuen).

volgorde	Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	aantal individuen
1	Gewone haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	488
2	Gewone es	<i>Fraxinus excelsior</i>	381
3	Sierpeer	<i>Pyrus calleryana</i>	349
4	Linde	<i>Hollandse linde</i>	336
5	Noorse esdoorn	<i>Acer platanoides</i>	305
6	Schietwilg	<i>Salix alba</i>	259
7	Italiaanse populier	<i>Populus nigra cv. 'Italica'</i>	208
8	Gewone plataan	<i>Platanus x acerifolia (P. orientalis x P. occidentalis)</i>	180
9	Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>	178
10	Smalbladige es	<i>Fraxinus angustifolia</i>	158
11	Zomereik	<i>Quercus robur</i>	139
12	Gewone robinia	<i>Robinia pseudoacacia</i>	136
13	Spaanse aak	<i>Acer campestre</i>	127
14	Winterlinde	<i>Tilia cordata</i>	101
14	Zilveresdoorn	<i>Acer saccharinum</i>	101

De aanplantingen volgen duidelijk periodieke trends, wat maakt dat in de ene periode meer bomen van de ene dan wel van de andere soort zijn aangeplant. Thans is er vooral een trend naar kleinere en compactere groeivormen die zijn afgestemd op de plaatsomstandigheden en groeimogelijkheden.

Tabel 1.5.: Overzicht van de belangrijkste boomsoortengroepen a.h.v. het aantal individuen (> 100).

soortengroep	aantal soorten en/of variëteiten/hybriden	aantal individuen	volgorde
Esdoorns (<i>Acer</i>)	15	737	1
Essen (<i>Fraxinus</i>)	6	551	2
Linden (<i>Tilia</i>)	7	491	3
Haagbeuken (<i>Carpinus</i>)	1	488	4
Peren (<i>Pyrus</i>)	3	356	5
Wilgen (<i>Salix</i>)	6	271	6
Eiken (<i>Quercus</i>)	5	249	7
Populieren (<i>Populus</i>)	2	228	8
Platanen (<i>Platanus</i>)	1	180	9
Kersen (<i>Prunus</i>)	9	168	10
Acacia's (<i>Robinia</i>)	1	136	11
Berken (<i>Betula</i>)	6	103	12

Tabel 1.6.: Overzicht van de belangrijkste boomsoortengroepen op basis van het aantal soorten (> 4).

soortengroep	aantal soorten en/of variëteiten/hybriden	aantal individuen	volgorde
Esdoorns (<i>Acer</i>)	15	737	1
Kersen (<i>Prunus</i>)	9	168	2
Linden (<i>Tilia</i>)	7	491	3
Essen (<i>Fraxinus</i>)	6	551	4
Wilgen (<i>Salix</i>)	6	271	4
Berken (<i>Betula</i>)	6	103	4
Eiken (<i>Quercus</i>)	5	249	5
Elzen (<i>Alnus</i>)	4	80	6
Dennen (<i>Pinus</i>)	4	29	6
Olmten (<i>Ulmus</i>)	4	12	6

1.6.2. Groeivormen

Er komen verschillende groeivormen voor, doch meestal zijn het hoogstammen. Beheermatig worden veel van deze bomen ingrijpend gesnoeid (ongeveer 23%): ofwel door ze te kandelaberen/kandelaren ofwel door ze te knotten. In het geval van een ondeskundige snoei is het onderscheid tussen beide beheeringrepen evenwel niet altijd duidelijk. Daarnaast krijgen vooral kleinere en compactere bomen een vormsnoei en worden (sier)fruitbomen gelicht. De kroonvormen van deze bomen zijn erg verschillend maar doorgaans bolrond, ovaalrond of druppelvormig.

1.6.3. Gezondheidstoestand

Het merendeel van de bomen verkeerd in een goede conditie en is vitaal (kaart 9). Sommige zijn echter gevoelig voor aantastingen omwille van een verkeerde of overdadige snoei al dan niet in combinatie met snoeiletsels die reeds in de jeugdfase zijn ontstaan. Een ondeskundige snoei kan ook bomen destabiliseren, holtevorming introduceren of tot tak- en kroonbreuken leiden.

Momenteel is 3,2% van de bomen (n = 151) dood en 3.9% stervende. Daaronder zit ook een deel jonge (recenter aangeplante) bomen, waarbij vooral de warme zomer van 2018 desastreuus was. Sommige soorten zoals Gewone robinia en Schietwilg zijn schadetolerant en tonen een gezonde boom. Doch door stamschade, die vaak door maaien veroorzaakt is, zijn ze erg gevoelig voor windval, waardoor ze alsnog dreigen verloren te gaan. Er zijn verschillende voorbeelden waar de bomen enkel een duwtje nodig hebben om omver te vallen, omdat de stamvoet is geringd.

Kaart 9.: Verspreidingskaart vitaliteit > zie 'Kaartenboek'

1.6.4. Typering

De keuze voor individuele bomen, lijnbeplantingen en kleine dan wel grote(re) groepsbeplantingen (zie tabel 1.1.) verschilt naargelang de aard van de bebouwing (open/gesloten) en de beschikbare (groei)ruimte. Door de band bezit de stad vooral lijnbeplantingen (70,6%) en worden groepsbeplantingen voornamelijk in parken gevonden. Solitaire bomen maken dan vaak deel uit van kleine pleinen of vullen overhoeken.

Monumentale bomen zijn eerder zeldzaam en vooral te vinden nabij historische gebouwen. Ze hebben vaak een esthetische, (stads)landschappelijke en/of ecologische waarde (10%). Er zijn evenwel ook andere bomen die om een of andere reden als uitzonderlijk worden aanzien. Het betreft vaak oude bomen hoewel ook hun aandeel erg beperkt is (6,2%). De meeste boomaanplantingen zijn jong en opgaand. Oude bomen ruimen voortijdig plaats voor (nieuwe) jonge aanplantingen waardoor er weinig "gerijpte" bomen en boomstructuren voorkomen.

Veel bomenaanplantingen vervullen vooral een "groenfunctie". D.w.z. dat vooral visuele en functionele effecten worden nagestreefd. De beplantingen dienen bijvoorbeeld het verkeer te geleiden, plantsoenen en overhoeken te vullen of als schermgroen te fungeren. De verscheidenheid aan plantstructuren, boomsoorten en groeivormen maakt dat veel straten en sites geen eigen karakter of identiteit hebben, hetgeen als een tekortkoming wordt aanzien. Temeer de beplantingen vaak niet zijn aangepast aan de omstandigheden en beheermatig aan hun lot worden overgelaten.

Tabel 1.7.: De belangrijkste resultaten van de bomeninventarisatie op een rij.

resultaat	N	%
<i>aantal bomen</i>	4.707	100
<i>aantal/aandeel loofbomen/naaldbomen</i>	70 / 15	82 / 18
<i>aantal/aandeel inheems/uitheems</i>	3.372 / 1.335	97,6 / 2,4
<i>aantal/aandeel snoei-/knotbomen versus vrije uitgroei (eindbeeld)</i>	659 / 3.397	19,1 / 71
<i> vormboom</i>	132	2,8

resultaat	N	%
<i>kapboom</i>	69	1,5
<i>knotboom</i>	330	7
<i>leiboom</i>	128	2,7
<i>vrije uitgroei</i>	3.397	72,2
<i>andere</i>	651	13,8
<i>aantal/aandeel dode en afstervende bomen t.o.v. totaal aantal bomen</i>	150 / 184	3,2 / 3,9
<i>aantal/aandeel bomen met een matige tot slechte conditie t.o.v. gezonde bomen</i>	800 / 3.907	17 / 83
<i>verhouding</i>		
<i>solitaire bomen</i>	417	8,9
<i>lijnbeplantingen</i>	3.333	70,8
<i>groepsbeplantingen</i>	957	20,3
<i>aantal/aandeel "waardevolle" bomen</i>	423	8,3
<i>aantal/aandeel</i>		
<i>jonge en opgaande bomen</i>	3.764	80,0
<i>middeloude bomen en</i>	803	17,0
<i>(zeer) oude bomen</i>	140	3,0

1.6.5. Groeneenheden

In het geheel van gemeentelijke bomenbestanden zijn een aantal clusters af te bakenen. Dat zijn zones met een opvallend groot aandeel bomen langsheen de wegen en/of rondom pleinen, parken e.a. vergelijkbare stedelijke domeinen met bomen.

Aaneengesloten punt-, lijn- en oppervlakte-boomaanplantingen worden voor het merendeel in het centrum van de stad Ninove gevonden. Kaarten 5 en 10 geven een overzicht van de verschillende clusters en deelenheden en de gemeentelijke boomstructuren.

Kaart 10.: Ligging van de gemeentelijke boomstructuren > zie 'Kaartenboek'

In de gemeentelijke boomstructuren kan een onderscheid gemaakt worden tussen:

1. wegbegeleidende beplantingen in landelijk gebied

Bomenrijen volgen belangrijke verbindingswegen en sluiten vaak aan op dorpskernen of gehuchten. De meeste volgen gewestwegen waardoor het beheer valt onder de bevoegdheid van de gewestelijke wegbeheerder. Deze die onder de bevoegdheid van de gemeente vallen zijn beperkt en op dit vlak liggen er nog heel wat mogelijkheden open voor nieuwe wegaanplantingen.

2. wegbegeleidende beplantingen in stedelijk gebied

Wegbomen en -bomenrijen in stedelijk gebied zijn vaak anders gestructureerd dan in het landelijk gebied. In een stedelijke omgeving wordt vaak gekozen voor compacte en omhooggaande groeivormen, meestal van slechts één enkele soort. In Ninove zijn dat de laatste tijd vooral sierperen.

In veel gevallen vormen ze geen doorlopende en aaneengesloten rijen maar worden grote tussenafstanden gelaten tussen individuele bomen.

3. **schermgroen in en rondom bedrijven(terreinen) en sportvelden**

Rondom bedrijventerreinen en andere locaties, die een belangrijke visuele impact of milieu-invloed (kunnen) hebben, worden meestal schermbeplantingen aangelegd. De kwaliteit hiervan laat te wensen omdat ze structureel niet zijn aangepast aan de omgeving. Daardoor wordt aan de doelstellingen voorbij gegaan en zijn ze zowel landschappelijk als ecologisch niet in- en aangepast.

De beplantingen worden ook niet opgevolgd. Dat resulteert in een troosteloze aanblik en talrijke boomschadegevallen, voornamelijk door aanrijdingen en het deponeren van materialen tegen en rondom bomen. Een mooi voorbeeld hiervan is het bedrijventerrein Nederwijk-Oost.

4. **speelpleinen**

Speelterreinen van uiteenlopende structuur en omvang zijn her en der aanwezig en bomen zorgen er voor een groene omkadering. Er is evenwel weinig of geen speelgroen. Speelgroen zijn bomen en struiken waarvan kinderen gebruik kunnen maken om te ravotten, zoals struiken om kampen in te bouwen en klimbomen om op te klauteren.

Ook de groenstructuren in en nabij scholen volgen hetzelfde stramien en zijn eerder bedoeld als kader dan voor interactie. Opvallend is wel dat bij nieuwe speelpleinaanplantingen vaker fruitbomen worden aangeplant.

5. **recente en nieuwe verkavelingen**

Vrijwel alle nieuwe woonwijkontwikkelingen gaan gepaard met grootschalige boomaanplantingen. Dat is een gunstige ontwikkeling. Er is evenwel nog onvoldoende aandacht voor een meer gestructureerde en daardoor beter aan de situatie aangepaste aanpak, waarbij bomen gericht worden aangeplant alsook veelzijdiger en functioneler worden ingezet. Bij nog zeer recente aanplantingen is opgemerkt dat bomen te dicht bij gebouwen of infrastructuur worden geplaatst of een toekomstig weggebruik bemoeilijken en daarmee de kans op aanrijdingen verhogen.

Foto 1.2.: Zogenaamde “tweelingbomen” voor de gevel van de beschermde pastorie van Meerbeke tegenover de Sint-Pieterskerk. (Halsesteenweg – Meerbeke)

6. **parken**

In de gemeente is het stadspark veruit de grootste stedelijke groenstructuur. Daarnaast komen verspreid over de gemeente nog een beperkt aantal kleinere parkjes voor. Door achterstallig beheer werd nog niet zo lang geleden een aanzienlijke dunning in het parkbomenbestand van het stadspark uitgevoerd. Bovendien staan de bomen voortdurend onder druk van stedelijke

ontwikkelingen in de rand van het park. Een achterstallig beheer is nefast voor de groeivorm en – conditie van de bomen en dat komt nu tot uiting. Een regelmatige en nauwgezette opvolging is nodig om een nieuwe stabiele situatie te verkrijgen.

7. pleinen en parkeerplakken

Pleinen bevatten meestal grote verharde oppervlakken waarin en waarrond bomen zijn aangeplant. In de dorpskernen en in het centrum van Ninove zijn tal van pleinen met bomen beplant en dit op diverse manieren vaak ook met leibomen. Naast de publieke pleinen zijn er in de gemeente ook tal van kerkpleinen die interageren met de kerkomgeving of er deel van uitmaken. Rond de kerken groeien ook vaak (zeer) oude bomen.

Niettegenstaande de grote en ruime oppervlakte die pleinen doorgaans bezitten, staan bomen er vaak in de verdrukking en krijgen ze slechts een beperkte groeiruimte toebedeeld.

Veel pleinen worden ook voor parkeren gebruikt waardoor conflicten ontstaan met de gebruikers (vervuiling van wagens, manoeuvreerruimte, bodemopdruk, enz.) en bomen beschadigd raken (bodemverdichting, aanrijding, watergebrek, oneigenlijk gebruik, enz.). Dezelfde problemen stellen zich ook bij het gebruik van de pleinen voor allerhande activiteiten.

8. begraafplaatsen

Alle gemeentelijke begraafplaatsen zijn in meerdere of mindere mate voorzien van bomen maar zelden vormen ze een ruimtelijke eenheid die een serene karakter afdwingt. Ze worden ook intensief beheerd en op sommige plaatsen zijn ondertussen veel bomen gekapt.

9. plekeigen boomaanplantingen

Naast voormelde aanplantingen zijn er in de gemeente nog talrijke kleinschalige boomaanplantingen aanwezig zoals rond kapellen, op of rondom kruispunten, bij gebouwingangen (tweelingbomen), op overhoeken of nabij een historisch gebouw of een buurthuis of andere buurtvoorziening. De gebruikte boomsoorten zijn erg verscheiden en hebben in uitzonderlijke gevallen een symbolische referentiewaarde of fungeren als landschapsbaken.

Bijlage 5 geeft een overzicht van alle straten en sites met bomen die tot het openbaar domein en het privé-domein van de stad Ninove met een publiek karakter behoren.

Foto 1.3.: Bomen staan in stedelijk gebied voortdurend onder druk. De bovengrondse beperkte groeiruimte wordt gebruikt voor allerlei neveninfrastructuur, maar ook ondergronds staan de bomen door tred, parkeren en verkeer letterlijk voortdurend onder druk. (hoek Edingssesteenweg en Krepelstraat – Denderwindeke)

1.7. Knelpunten

Waar bomen groeien kunnen ook problemen ontstaan, dit niettegenstaande bomen veelzijdige en noodzakelijke diensten leveren aan onze leefomgeving. Door allerlei omstandigheden zowel van natuurlijke aard als door menselijk toedoen, kunnen bomen ook gebreken vertonen. Hierna wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste knelpunten.

1.7.1. Boombeschadigingen

Bomen kunnen op velerlei manieren beschadigingen oplopen (tabel 1.8.). Naast natuurlijke oorzaken zoals storm en hitte, zorgt ook de onoplettendheid van weggebruikers en terreingebruikers voor beschadiging van stammen of kroonbasissen, vaak door een aanrijding met autovoertuigen of (onderhouds)machines. Veel beschadigingen worden ook veroorzaakt door een ondeskundige snoei of worden moedwillig (bv. vandalisme) of ondoordacht toegebracht (bv. aanbrengen van voorwerpen). Veel boomwonden worden niet of slecht verzorgd, waardoor littekens achterblijven of in het slechtste geval andere schadefenomenen optreden zoals holtevorming en stam- of takrot.

Tabel 1.8. Veel voorkomende boombeschadigingen met verwijzing naar de verschillende vormen die in de bomendatabank bij de beschrijving van de gebreken zijn opgenomen.

aard van de beschadiging	item in bomendatabase
ingroei draad, metaal of voorwerp	11, 67, 118
gescheurde of gespleten stam/takken	13, 83, 103, 40
(mogelijke) wortelbeschadiging door bodemverdichting of -omwoeling	8, 9, 47, 110, 116
groeibelemmering	46, 114
holle stam of stam- en takholten / rot	14, 99, 32, 87, 91, 92, 98, 75
ingroei van/verdringing door ongewenst boom	30, 33
kroonbeschadiging	16, 37
slechte/ondeskundige snoei	64, 84, 96, 106
snoeiletsels	85
onvoldoende wortelruimte door verharding	76
schorsafval/-degeneratie	19, 72
schorsscheuren	73, 39
stam- en/of kroonbeschadiging	100, 5, 94, 23, 115, 111
stam- en/of takbreuken	81, 24, 27
stamvoet- en/of wortelbeschadiging	89, 6, 66, 82
vraat- en veegschade	77, 4, 55
wortelerosie	44
zonnebrand	59

Ook zijn mensen zich niet altijd bewust van de consequenties van hun handelen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de gezondheidstoestand en vitaliteit van een boom. Vaak voorkomend is bodemverdichting door tred of verkeer, verharding, grondvergraving of het deponeren van restgrond, puin (bouw)materiaal en dies meer aan de stamvoet.

Veel schadebeelden treden slechts geleidelijk aan op en komen pas op de langere termijn tot uiting in een verminderde groei en een slechte conditie waardoor de boom gaat kwijnen. De symptomen zijn velerlei: schors degenerereert en gaat in grote stukken afvallen, er vormen zich stamspleten en -holten, takken scheuren af en zwammen of insecten maken zich meester van de boom.

Foto 1.4.: Een ondeskundige snoei van de boom kan tot een onevenwichtige boomkruin leiden en de boom destabiliseren en verzwakken. Het doet ook afbreuk aan het (landschaps)esthetisch aspect van de boom. (Ruin Pennestraat - Appelterre)

1.7.2. Ziekten en aantastingen

Voldoende water en licht en een goede voedingsbalans vormen de basisvoorwaarden voor een gezonde boom. Een overdaad of een tekort ervan kan stress veroorzaken en de boom gevoelig maken voor aantasting door parasitaire insecten, ziekten en zwammen. Vaak zijn ze specifiek voor een bepaalde boom. Door de regel zijn er binnen het stedelijk bomenbestand weinig bomen die zichtbare ziekten of aantastingen vertonen. Het meest treden zwammen op, op bomen die duidelijk afstervend of kwijnend zijn, nadat andere schadefenomenen dit proces hebben geïnitieerd.

1.7.3. Beperkte groeiruiimte

Een tekort aan groeiruiimte is een veel voorkomend fenomeen in de gemeente. Dat geldt zowel voor de doorwortelbare ruimte - in de breedte en in de diepte - als voor de beschikbare bovengrondse groeiruiimte - meestal in de breedte maar soms ook in de hoogte. Het resulteert ook vaak in (mogelijke) schade aan gebouwen, infrastructuur of nutsleidingen. Voetpaden worden opgedrukt, verlichtingselementen en bovengrondse nutsleidingen geraken ingegroeid of kruinen schuren tegen dakgoten en gevels aan.

1.7.4. Achterstallig beheer

Een planmatige beheeraanpak ontbreekt vooralsnog en resulteerde in een grote(re) onderhoudsbehoefte. Een beheerachterstand inhalen is niet eenvoudig, vooral wanneer de bomen al goed zijn uitgegroeid en een bepaalde groeivorm- en structuur hebben aangenomen. Vrijstellen van individuele bomen resulteert dan in een kroonvervorming en maakt de vrijgestelde boom kwetsbaar voor weersinvloeden.

Het onderhoud van bomen moet al in de jeugdgroei worden aangepakt. De gemeente kent evenwel ook een achterstallig opvolgingsbeheer van jonge(re) aanplantingen (o.a. laatijdig dunnen, geen begeleidings snoei, geen of gebrekkig onderhoud en opvolging van boomvoorzieningen, niet inboeten).

Foto 1.5.a-c: Veel plekken waar bomen groeien, worden alsnog verhard niettegenstaande de verharding geen enkele functie heeft en meer groeiruimte aan de boom kan bieden. Daarbij komt dat bomen vlak naast weginfrastructuren worden ingeplant of omgekeerd hetgeen om een ingrijpen vraagt. (stationsplein Het Angereelstraat – Appel terre , Eichestraat - Eiche en Outerstraat - Outer)

1.7.5. Foutief beheer

Het snoeien van bomen vraagt kennis en deskundigheid. Dat wordt vaak onderkend waardoor snoeischade of boomverminking optreedt. Dat komt door een louter functioneel en oplossingsgericht handelen in geval van klachten, zonder rekening te houden met de (toekomstige) vorm en structuur van de boom. Daarbij wordt enig geduld gevraagd, wat resulteert in een stapsgewijze aanpak en regelmatige herhaling en opvolging van beheerhandelingen.

Ook het slecht verzorgen én niet opvolgen van boomwonden wordt onder deze noemer vervat want kan tot infecties of andere ongewenste situaties leiden. Sommige soorten reageren slecht op bepaalde beheermethoden zoals kandelaberen/kandelaren of knotten. Ook het opsnoeien (sleunen) van stammen kan bij soorten ongewenste neveneffecten creëren en bv. zonnebrand veroorzaken, of overdadige wortelopslag of waterlotgroei initiëren.

In Ninove hebben snoei- en maaibeschadigingen een belangrijk aandeel in het schadebeeld. Sommige letsels zijn niet meteen zichtbaar omdat de boom alsnog een goede groei vertoont. Dat is duidelijk het geval bij knobomen als gewone robinia en schietwilg waarvan de bast is doorgesneden door met een maaischijf de boom aan de stambasis te ringen. De bladgroei toont nog enigszins vitaal maar in werkelijkheid is de boom onstabiel geworden doordat de stam tot tegen het cambium is doorsneden.

Foto 1.6.a-b: Overmatige snoei verzwakt de boom en zet de deur open voor allerlei aantastingen die uiteindelijk tot het afsterven van de boom leiden. (Burgemeester Berlangestraat – Aspelare)

1.7.6. Bodemdegradatie

Op veel plekken vertonen bomen een beperkte vitaliteit door bodemdegradatie. Bodemdegradatie leidt tot een verminderde bodemkwaliteit. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen chemische bodemdegradatie (verslechtering van de chemische eigenschappen van de bodem) en fysische bodemdegradatie (verslechtering van de fysische eigenschappen van de bodem). In Ninove ligt de

oorzaak meestal bij een bodemverdichting die ervoor zorgt dat de bodem niet langer doorlucht is en verhardingslagen optreden die de waterdoorstroming, de zuurstof- en CO²-uitwisseling en de voedselopname bemoeilijken. Dat gebeurt wanneer de grond wordt samengedrukt door grondwerken, regelmatige betreding of het overrijden met machines en voertuigen.

Het fenomeen manifesteert zich het sterkst op plekken die gebruikt worden om te spelen en te parkeren of die regelmatig belopen worden zoals in parken en rond zitplekken.

Foto 1.7.: Bodemdegradatie manifesteert zich duidelijk door een verminderde vitaliteit en het uiteindelijk afsterven van bomen. (voetbalveld VC Osta Halsesteenweg – Meerbeke)

1.7.7. Klachtenbeheer

Zowel bij de aanleg als bij het onderhoud van bomenrijen en -groepen is er nood aan een duidelijk en gegrond communicatiebeleid dat gericht is naar de burgers maar evenzeer naar onderhoudsdiensten, aannemers en gebruikers. Uit de vele gesprekken met inwoners tijdens de bomeninventarisatie blijkt dat veel inwoners de functie, het functioneren en het belang van bomen niet of onvoldoend begrijpen.

De stad heeft geen referentiekader voor de omgang met en de aanpak van klachten. Er zijn weliswaar uitzonderingsgevallen zoals stormschade, die een snelle interventie vereisen en waarbij noodgedwongen een doordachte aanpak achterwege blijft, maar door de regel kunnen veel interventies wachten of zijn ze bij nader toezien ongegrond. Een doordachte aanpak en een proactief handelen voorkomt dat schade zich voordoet, herhaalt of andere problemen veroorzaakt.

1.7.8. Aanplantingsprincipes

Het is belangrijk dat boomaanplantingen op een doordachte manier gebeuren en duidelijke principes volgen. Al te vaak zijn bomen louter om esthetische of functionele redenen aangeplant zonder dat werd nagedacht over de mogelijke consequenties van de aanplant op het vlak van soortenkeuze, aanplantingswijze, groeiomstandigheden, positionering, onderhoudsvorm, enz.

Foto 1.8.: Om bomen groeikansen te bieden moeten enkele basisregels worden gerespecteerd.
(Nederwijk -Oost – Ninove)

TOP 3 VAN DE KNELPUNTEN

In Ninove stellen zich drie grote knelpunten die elders in het rapport uitvoeriger worden besproken. Ze vormen een reële bedreiging voor het bomenbestand en vragen een directe aanpak om het tij te doen keren.

Overdadige snoei: Een ingrijpende snoei zet doorgaans aan tot een overmatige groei, terwijl het de bedoeling is de takkengroei in te perken. Het snoeien moet daarom geleidelijk en systematisch gebeuren zodanig dat de boomkruin de gewenste structuur verkrijgt en de boom in evenwicht houdt.

Gebrek aan groeiruimte: Bij aanplanting moet een boom zowel boven- als ondergronds de nodige groeiruimte krijgen. Dat is zelden het geval waardoor de boom naarmate hij groter wordt gaat kwijnen en daardoor geen lang leven beschoren is. Door gehele of gedeeltelijke ontharding rondom de boom wordt hieraan verholpen.

Bodemcompactatie: Doordat de boomspiegel die de wortelstructuur afdekt voortdurend wordt betreden en/of overreden verdicht de bodem waardoor minder zuurstof, water en voedingstoffen in de bodem dringen. De tekorten veroorzaken stress waardoor de boom verzwakt en gevoelig wordt voor allerlei aantastingen. De directe omgeving van de boom moet worden afgeschermd.

1.8. Huidig groenbeleid en -beheer

In samenspraak met enkele stedelijke diensten werd het groenbeleid en -beheer van de stad Ninove geëvalueerd. Hieruit blijkt dat zowel het beleid als het beheer op een weinig georganiseerde wijze gebeurde en dat eerdere beleidsbeslissingen, beheerhandelingen en -ingrepen meestal niet worden opgevolgd en bijgehouden. Er zijn daarom weinig aanknopingspunten om het toekomstig bomenbeleid en -beheer te herstructureren in overeenstemming met het eerder gevoerde beleid en beheer.

1.8.1. Beleid

Zoals reeds in de inleiding werd gesteld ontbreekt het de gemeente aan een eenduidig kader voor een gefundeerd en toekomstgericht bomenbeheer. Tot nog toe wordt vooral vanuit de gedachte gehandeld dat moet worden opgetreden wanneer bomen problemen opleveren of bepaalde ontwikkelingen in de weg staan. Dat komt tot uiting in klachten die volgen uit een achterstallig beheer of wanneer bepaalde werkzaamheden zich aanbieden. Het resulteert in ondoordachte handelingen die de toekomst van de betrokken boom of bomen hypothekeren. Dergelijk handelen wordt aangewakkerd door de tussenkomst van bezorgde beleidsmensen of drukkingsgroepen bij de bevoegde diensten.

Niettegenstaande de vele ecosysteemdiensten die bomen leveren - onder meer t.a.v. klimaatadaptatie - zijn in het stedelijk beleid geen garanties ingebouwd voor het behoud van bomen op de (middel)lange termijn. Dit kwam recent nog tot uiting door het rooien van een waardevolle platanendreef langsheen de Hazeleerstraat in Okegem. Het maakt dat bomen in het stedelijk gebied niet tot "rijping" kunnen komen. Op het moment dat bomen maximale diensten verlenen, worden ze gekapt. Dit alles vanuit de misgedachte dat bomen zondermeer vervangbaar zijn en evenwaardige, alternatieve oplossingen mogelijk zijn.

Foto 1.9.: Bij de herinrichting van pleinen horen bomen. Die kunnen op een formele dan wel op een informele manier worden ingeplant/ingepland. (Centrumlaan – Ninove)

1.8.2. Beheerorganisatie

Het bomenbeheer valt onder het groenonderhoud van de stad Ninove. De planning en organisatie ervan gebeurt door de *dienst Leefmilieu*, terwijl de uitvoering in handen is van de *Groendienst* – een onderdeel van de *Technische dienst*. Voor het groenonderhoud beschikt de stad over 11

medewerkers; er is evenwel slechts 1 persoon specifiek belast met het bomenbeheer - evenwel niet exclusief. Er is duidelijk behoefte aan minstens één bijkomend (en naderhand vervangend) deskundig boomverzorger in stedelijk dienstverband.

Specifieke, vooral moeilijke(re) boomverzorgingsopdrachten worden tegenwoordig op afroep door een gecertificeerd *European Tree Worker* uitgevoerd. Elke opdracht wordt afzonderlijk aanbesteed. Het betreft hoofdzakelijk vormsnoei, lichten en kandelaberen van bomen.

Het bomenbeheer gebeurt willekeurig afhankelijk van de behoefte of de noodzaak (meestal na klachten) en volgens een roulatiesysteem per deelgemeente. Door dat sterk wordt ingezet om het beheersen van de boomkruingroei wordt veel energie gestoken in het regelmatig snoeien van bomen vooral dan met ingrijpende technieken zoals knotten en kandelaberen i.p.v. in begeleidings snoei.

1.8.3. Beheermaterieel

De stad beschikt over weinig gespecialiseerd materieel voor bomenonderhoud (tabel 1.9.). Dat materieel wordt doorgaans ook voor andere groenonderhoudsopdrachten ingezet en is grotendeels verouderd.

Tabel 1.9. Overzicht van het beschikbare materieel voor bomenonderhoud.

aard	type	toepassing
hoogtewerker/verreiker 17m	<i>Bobcat</i> TR35-160	snoeien, lichten
houthakselaar	<i>Schliesing</i> 550 MX	hakselen (tot 40 cm dik hout)
trekker 70 pk (met grasbanden)	<i>Fent</i> 270V	vervoer/afvoer
maaier	<i>Olysse</i> OL18 (Verschueren)	maaien
telescopische zaag	<i>Stihl</i>	zagen
motorzagen (diverse typen)	<i>Stihl</i>	zagen
bosmaaier met draad	<i>Stihl</i>	maaien
bladblazer en -zuiger	<i>Stihl</i>	bladeren ruimen
klein materieel	divers	diverse toepassingen

Bij vervanging van de hakselaar wordt best gekozen voor één die op de cardan van de trekker draait i.p.v. op een dieselmotor. Een zwaardere trekker (100 pk i.p.v. de huidige 70 pk) is eveneens gewenst mede door de ouderdom van de trekker - thans 27 jaar. Een heggenschaar die op een trekker kan worden gemonteerd zou een goede aanvulling zijn.

1.8.4. Beheerevaluatie

Het gebrek aan een structurele aanpak van de beheervoorbereiding, -organisatie en -opvolging wordt door alle betrokken stadsdiensten als nadelig aanzien. Er bestaat een dringende behoefte aan duidelijke en concrete richtlijnen. Dat moet kunnen binnen de huidige stadstructuur: de *dienst Leefmilieu* neemt daarin de organisatorische kant op zich en de *Groendienst* de uitvoerende kant.

De beheerrichtlijnen moeten zich toespitsen op specifieke boomsoorten en beplantingstypen en moet ook duidelijkheid brengen omtrent de soortenkeuze en mogelijke alternatieven. Verder is een praktische en haalbare beheerorganisatie noodzakelijk en moet naar een extensivering van het onderhoudswerk worden gestreefd. Dat laatste vraagt een geleidelijke omvorming vermits het niet altijd en overal mogelijk is om van een intensief snoei-beheer (bv. kandelaberen en knotten) naar een andere meer extensieve beheervorm over te schakelen zonder dat dit op de langere termijn problemen stelt.

Toekomstige boomaanplantingen moeten beter in de ruimtelijke structuur worden ingezet en geïntegreerd worden in het totale ontwikkelingsconcept. Dat beïnvloedt ook de soortkeuze die moet worden afgestemd op de lokale groeiomstandigheden en gebiedsfuncties - zowel nu als op de langere termijn.

Aan de beleidskeuzes mag niet worden verzaakt. Thans ontbreekt een duidelijke beleidsinstek waardoor men zich in het beheer teveel laat leiden door burgers die vooral de nadelen van bomen zien en vaak calamiteiten opblazen tot grote problemen, terwijl die met enig inzicht kunnen worden opgelost als zich al een oplossing opdringt. Dergelijke beleidsinstelling dient ook een onderscheid te maken tussen de landelijke en stedelijke boomstructuren en de verschillende functionaliteiten.

Een regelmatig terugkerende bomenonderhoud dat zich aanpast aan de omstandigheden en aandacht heeft voor de bomen moet dit onderbouwen.

Foto 1.10.: Een regelmatige beheeropvolging en –evaluatie voorkomt beheerachterstand en vermijdt dat plotseling grootschalig moet worden ingegrepen zoals het geval was in het stadspark en op de begraafplaats van Ninove en waardoor het parkbeeld danig is verstoord. (stadspark Parklaan – Ninove)

1.9. Sterkte- en zwakteanalyse gemeentelijk bomenbeleid

Aan de hand van de uitgevoerde gegevensanalyse en meerdere gesprekken met de gemeentelijke diensten - in het bijzonder de *Groendienst / Technische dienst*, de *Milieudienst* en de verantwoordelijke schepen - is een beeld verkregen van het huidige en het gewenste bomenbeleid en -beheer in de stad Ninove.

Hieruit kwamen verschillende aspecten naar voor die het gemeentelijk bomenplan kunnen aansturen. Een SWOT-analyse van het bomenbeleid stelt duidelijk waar de sterkten en zwakten liggen en welke kansen en bedreigingen zich aanbieden (zie bijlage 7).

2. Visie, beleidsambities en strategie

2.1. Inleiding

Tot voor kort had de stad geen duidelijke en welomlijnde visie op de aanplanting en het beheer van bomen op het stedelijk openbaar domein. Dat bemoeilijkt het een eenvormig beleid te voeren en sluitende beslissingen te nemen over nieuwe aanplantingen, het onderhoud van bestaande aanplantingen en het rooien en vervangen van bomen onder allerlei vormen. Met een “bomenplan” wordt hieraan een oplossing gegeven. Het vormt een leidraad en een werkstructuur voor de stedelijke diensten wat betreft het beleid over straat-, plein- en parkbomen. Het zet op een planmatige en duurzame wijze de bakens uit voor de toekomst van zowel de individueel beheerde bomen als de verschillende boomstructuren op openbaar domein.

Het bomenplan bestaat uit een bomenbeleidsplan en een bomenbeheerplan. Het beheerplan vloeit voort uit het beleidsplan, zodat beide in wisselwerking staan met elkaar en één geheel vormen. In het bomenbeleidsplan wordt de visie voor de lange termijn (2018-2042) vastgelegd. De beleidsopties krijgen in het beheerplan verdere toepassing.

Het beleid wordt vertaald in een globale visie die steunt op ambities en waaruit vervolgens doelstellingen voortvloeien. In dit hoofdstuk worden vanuit de eerdere gemaakte analyses en vaststellingen de sturende ambitieniveaus beschreven die de toekomstige visie aansturen.

Foto 2.1.: Bomen geven een onmiddellijk groeneffect, zeker wanneer ze aansluiten op andere beplantingen. (Brusselseheerweg – Neigem)

2.2. Duurzaam omgaan met bestaande bomen

Stadsbewoners kijken vaak zeer verschillend aan tegen bomen. Dat maakt dat er een brede waaier aan meningen bestaat. Een groep die schippert tussen ware bomenliefhebbers en fervente

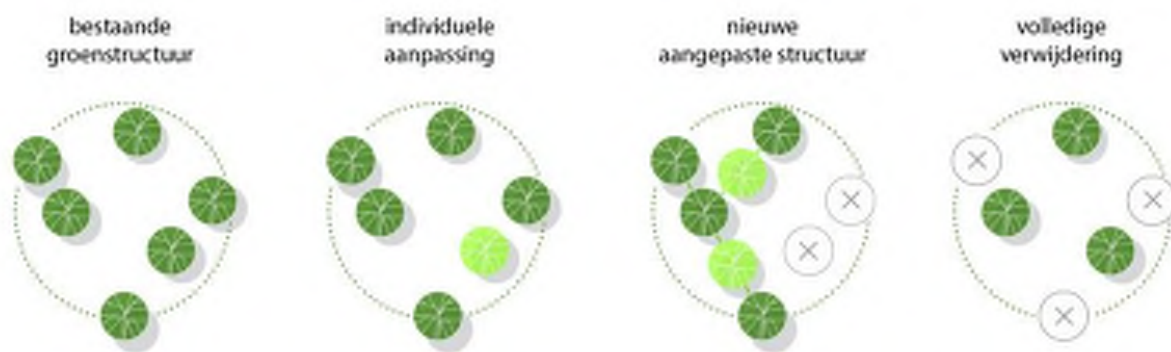
bomenhaters. Elke van hen heeft zijn redenen om zijn of haar mening kracht bij te zetten. Meestal laat de laatste categorie het hardst van zich horen, waardoor al gauw de indruk ontstaat dat bomen alleen maar problemen geven. Beleidsverantwoordelijken voelen zich dan vaak genoodzaakt om overeenkomstig de vraag in te grijpen. Dat komt de bomen zelden ten goede omdat de groeiomstandigheden hierdoor - constant en vaak grondig - veranderen en ondoordachte ingrepen dikwijls de aanzet geven voor echte, aanhoudende problemen.

Het bomenbeleid van de stad Ninove vertrekt van een maximaal behoud van bomen binnen het openbare domein als uitgangspunt voor een verdere - geleidelijke en stapsgewijze - uitbreiding van het bomenbestand binnen de gemeentegrenzen.

2.2.1. Omgaan met probleemsituaties

Voor het geheel van de openbare domeinen, binnen de grenzen van de stad Ninove, is gekeken welke de huidige en mogelijk toekomstige groeiomstandigheden van de verschillende boomobjecten zijn. Dit met het oog op een gecontroleerde en systematische opvolging van het bomenbeheer, op de gepaste momenten en onder de beste omstandigheden. Los van individuele indrukken en persoonlijke meningen.

Figuur 2.1.: Mogelijke probleemoplossingen.

Uit de probleemanalyse komen drie mogelijke oplossingen naar voor (figuur 2.1.):

1. Problemen die individuele bomen betreffen, zijn oplosbaar door een aangepast ingrijpen in de boomstructuur en/of de standplaatsomstandigheden.
2. Problemen die groepen van bomen betreffen, zijn te bekijken binnen de gehele groenstructuur waarvan de groep deel uitmaakt. Een gedeeltelijke aanpak van meerdere bomen kan tot een andere, aangepaste groenstructuur leiden die alsnog zijn beeldkwaliteit behoudt.
3. Bij problemen die een volledige bomenstructuur betreffen, moet worden afgewogen of het behoud, dan wel de volledige verwijdering - al dan niet in functie van een vervanging - moet plaatsvinden. Het laatste is evenwel alleen in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer zich geen andere mogelijkheden aanbieden, te overwegen. Een aantal afwegingsfactoren helpen bij de beslissing (tabel 2.1.).

Mogelijke problemen met nieuwe boomaanplantingen zijn te vermijden door een doordachte inplanting en een tijdig dan wel regelmatig beheersmatig ingrijpen waarmee aan de toekomstige groei de gewenste richting wordt gegeven. Dat geldt bijvoorbeeld voor straatbomen die mogelijk problemen kunnen opleveren voor doorgaand verkeer. Een regelmatige begeleidingssnoei, die stap voor stap tot de gewenste takhoogte leidt, biedt hieraan een oplossing.

Tabel 2.1.: Afwegingscriteria voor de keuze van een bepaald type boomaanplantingen

afweging	keuzemogelijkheden
doelstelling van de beplanting	<ul style="list-style-type: none"> boomstructuur: rij, groep, individueel
beplantingsruimte bovengronds	<ul style="list-style-type: none"> boomgrootteorde: 1ste, 2de of 3de categorie plantbreedte: één of meerdere bomenrijen of één- of tweezijdig al dan niet aaneengesloten kroonvorm (compact tot koepelvormig) groeisnelheid (stamdiktevorming) structuur- en soortendiversiteit beplanting
beplantingsruimte ondergronds	<ul style="list-style-type: none"> wortelbreedte en -diepte compacte of sterke wortelontwikkeling wortelgeleidende voorzieningen
gebruiksfunctie(s)	<ul style="list-style-type: none"> (specifieke) boomeigenschappen hoogte kroonaanzet psychologisch effecten belevingswaarde schadetolerantie
ecosysteemdiensten / klimaatadaptatie	<ul style="list-style-type: none"> bladrijke soorten met dicht bladerdek (> schaduwwerking, verkoeling/verdamping, waterretentie, isolatie, CO²-opname, temperen akoestiek, afvang fijn stof, luchtzuivering) versus bladarme soorten met ijl bladerdek
milieu-invloeden	<ul style="list-style-type: none"> stresstolerante soorten (bestand tegen stof, zout, droogte, hitte, zonneschijn, overstroming, enz.)
landschapsecologische meerwaarden	<ul style="list-style-type: none"> inheemse en streekeigen soorten landschapsesthetische aspecten soortendiversiteit referentiekader
onderhoud	<ul style="list-style-type: none"> onderhoudsarme soorten aangepaste beheermethoden

2.2.2. Ruimte voor bomen

Bomen moeten groeiruimte krijgen - zowel in de hoogte als in de breedte. Voorrang wordt gegeven aan bomen van de 1ste grootteorde die volledig kunnen uitgroeien, zeker op plaatsen waar geen hindernissen aanwezig zijn zoals in open landelijk gebied. Bomen van 3de grootteorde komen enkel voor verdicht stedelijk gebied in aanmerking. Groeiruimte moet niet alleen bovengronds maar ook ondergronds worden gegeven. Vaak zijn verhardingen tot vlakbij de stambasis doorgetrokken terwijl nochtans de ruimte aanwezig is voor een open grondstructuur. Ontharding - geheel of gedeeltelijk - van de boomomgeving is in dit geval te overwegen en wordt per groenobject en -locatie bekeken. Het kan een aanleiding zijn voor een herziening en heraanleg van wegenis of andere infrastructuur.

Foto 2.2.: De dorpskern van Denderwindeke is illustratief voor bomen die onvoldoende ruimte krijgen niettegenstaande deze volop aanwezig is maar door verharding wordt ingenomen. Daardoor gaan de bomen kwijnen. Bovendien zijn de bomen onvoldoende beveiligd tegen aanrijdingen en andere beschadigingen. (Edingssesteenweg – Denderwindeke)

2.2.3. Behoud van de boomeigenheid

Het snoeien van bomen als beheermaatregel wordt teruggeschroefd. Bestaande snoeivormen worden aangehouden maar - zo mogelijk - geëxtensieerd. Nieuwe snoeibomen worden enkel nog in specifieke en weloverwogen omstandigheden aangeplant (bv. behoud historische context) en afgewogen tegenover andere alternatieve snoeivormen (bv. schermleiboom tegenover haag).

2.2.4. Bomen mogen oud worden

“Duurzaam” betekent ook dat bomen oud kunnen en mogen worden. Oud worden betekent in een stedelijke context dat de boom - al naargelang de soort - op zijn minst een leeftijd van 50 tot 80 jaar bereikt. Sommige bomen zoals eiken en linden kunnen heel oud worden (> 200 jaar). Andere bomen zoals Canadese populieren en zilversdoorns hebben slechts een beperkte levensduur (ca. 100 jaar of minder). Ook hier spelen de groeiomstandigheden van bij de aanplant mee (tabel 2.2.). De verdere opvolging en het onderhoud van de boom bepalen echter mee zijn toekomst. Vooral het ongemoeid laten van de boom en het behoud van gunstige groeiomstandigheden is hierin beslissend.

Tabel 2.2.: Duurzaamheidscriteria.

1. *Locatie*: aangepast aan de gebruiksfuncties en de omgevingsomstandigheden.
2. *Standplaats*: voldoende groeiomgeving in hoogte/diepte en breedte, zowel boven- en ondergronds.
3. *Soortkeuze*: aangepast aan de omstandigheden en gebruiksfuncties. Klimaatadaptief.
4. *Beheer*: afgestemd op een initieel beheer dat achteraf enkel nog een extensieve opvolging behoeft.
5. *Functioneel*: gericht op het verkrijgen van (functionele) meerwaarden.
6. *Geïntegreerd*: (stads)landschappelijk ingepast en streekeigen.

Foto 2.3.: Door de vergroeiing van de boomkronen vormen bomen van dreven en groepen een gezamenlijk kroon, waardoor het beheer van de bomen in zijn geheel moet benaderd worden. (kerkhof Neuringen – Denderwindeke)

2.3. Toekomstig bomenbeleid

De stad Ninove kiest voor een verdere uitbreiding van straat- en parkbomen, al staat dat te gebeuren binnen een ander werkkader dan voorheen (tabel 2.3.). Voorrang wordt gegeven aan nieuwe wijk- en andere infrastructuurontwikkelingen - al dan niet binnen bestaande stadsontwikkelingen. Deze laten het gemakkelijkst een conceptuele inplanting van bomen toe, al blijft enige voorzichtigheid geboden betreffende de standplaatskeuze. Toekomstige concepten worden beoordeeld aan de hand van de ruimtebehoeften en groeiomstandigheden van de bomen over meerdere decennia. Dit is tot nog toe op veel plaatsen niet gebeurd. Anderzijds zijn er (nog) tal van grote(re) en kleine(re) publieke ruimten (braaklanden, pleinen en overhoeken) aanwezig die bij (her)aanleg een vergroening met bomen mogelijk maken. Bestaande bomenrijen waarin bomen zijn afgestorven en verdwenen kunnen worden aangevuld. Tenslotte wordt op verschillende locaties een op- of herwaardering overwogen. Dat kan gepaard gaan met een lokaal vergroeningsplan dat een gehele wijk, gehucht, dorpskern of andere deellocatie omvat.

Tabel 2.3.: Uitbreidingsmogelijkheden.

1. Nieuwe verkavelingen en infrastructuurinrichtingen (industriezone Te Groeninge, nieuwe volkstuinen Achturenstraat, nieuwe verkaveling Rozelaarstraat, dierenbegraafplaats Denderhoutemsebaan).
2. Grote(re) publieke ruimten zonder of met een beperkt aandeel bomen (bv. Onderwijslaan, Burchtstraat/Kaaischoolstraat).
3. Kleine(re) publieke ruimten en restgronden (bv. Keldermeersbaan, Vuurkruisersstraat).
4. Op te waarden sites met reeds een (beperkt) aandeel bomen (bv. kerkhof Aspelare/Daalstraat, Keylandstraat, Pollarebaan).
5. Inboeten bestaande bomenrijen en -groepen.

Foto 2.4.: Bij nieuwe wijkontwikkelingen kunnen op strategische plekken bomen worden aangeplant. (Patersweg – Ninove)

2.3.1. Doordachte aanplantingen

Het bomenplan beschrijft een aantal afwegingscriteria die de beslissing voor een bepaald type boomaanplantingen vergemakkelijken en een duurzaam bomenbeleid in het vooruitzicht stellen. Dat laatste betekent dat bomen de kans krijgen om oud te worden en niet na enkele decennia - op het moment dat ze landschappelijk en ecologisch aan waarde winnen - (moeten) worden gekapt omdat zich problemen voordoen.

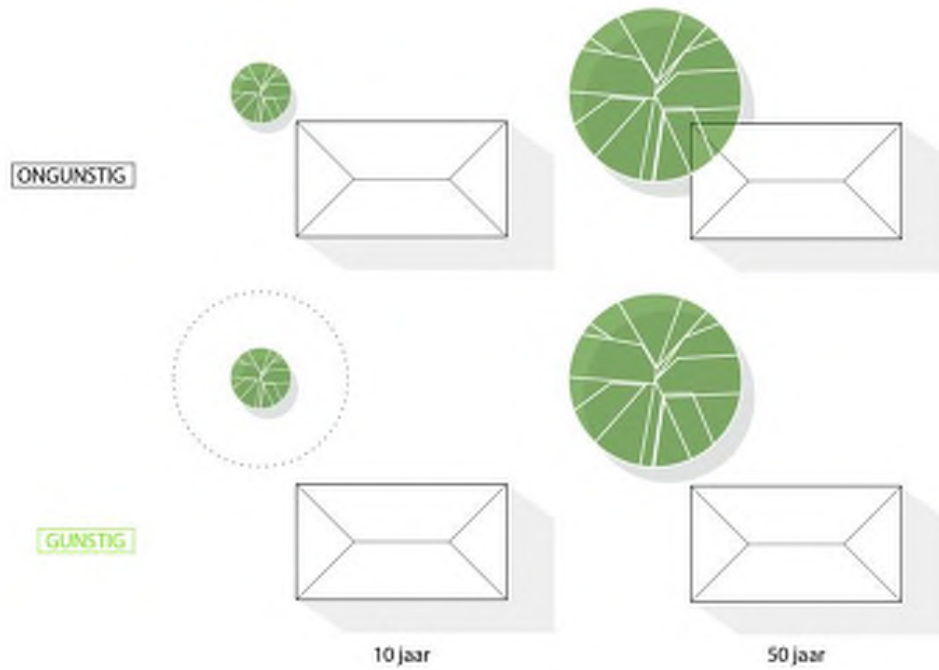
Gezien de problemen die eerdere aanplantingen stellen, moeten nieuwe aanplantingen dus wel overwogen worden (figuur 2.2.). Daarom is een afwegingskader uitgewerkt dat enerzijds steunt op de standplaatsomstandigheden en anderzijds op de boomeigenschappen en -groeivereisten (tabel 2.1.). Dit kan gepaard gaan met een normering die aan nieuwe ontwikkelingen een minimaal aandeel kwaliteitsvolle groenaanleg met bomen oplegt.

2.3.2. Aansluiting van infrastructuurwerken op bestaande beplantingen

Nieuwe infrastructuurontwikkelingen worden - waar mogelijk - aangepast aan de bestaande omstandigheden, d.w.z. dat met de aanwezigheid van bomen rekening wordt gehouden en de nieuwe voorzieningen aan de bestaande omstandigheden worden aangepast. Nu gebeurt dat eerder omgekeerd.

Het toekomstig gemeentelijk bomenbeleid zet in op het behoud van een vitaal, aanhoudend en gebiedseigen bomenbestand, en voorziet van begin af aan in een deskundige begeleiding en opvolging van het bomenbestand. Reeds van bij de aanplanting worden de factoren in rekening gebracht die de toekomstige ontwikkeling (kunnen) beïnvloeden, zodanig dat al in de groeifase de nodige onderhoudsmaatregelen worden genomen die (mogelijke) problemen of noodoplossingen voorkomen.

Figuur 2.2.: Belang van een voorafgaande keuze van de inplantingsplaats van een boom t.o.v. een gebouw i.f.v. de toekomstige boomgroei.

Foto 2.5.: Een boom of bomenrij die te dicht bij een gebouw wordt aangeplant, leidt vroeg of laat tot problemen. In dergelijk geval kan enkel een aangepaste snoei, die de vorm van het gebouw volgt totdat de kroon boven de dakrand groeit, uitkomst bieden. (kerk Sint-Amandusstraat - Aspelare)

2.3.3. Globale gemeentelijke bomenstructuur

De gewenste gemeentelijke boomstructuur is een richtlijn die dient als toetsingskader voor toekomstige aanplantingen en rooiverzoeken en voor de aansturing van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Ook kan ze als leidraad dienen voor de aanleg en heraanleg van het openbaar domein vooral op plaatsen waar de huidige omstandigheden de gewenste groenontwikkeling bemoeilijken of voorlopig onmogelijk maken. Elementen die te weinig ruimte aan bomen bieden, kunnen dan naderhand worden bijgestuurd, zoals de kavelbegrenzing, de ligging van leidingen of nutsvoorzieningen of de indeling van het straatprofiel.

Wanneer het bomenbeleidsplan wordt gebruikt als kader voor ruimtelijke ontwikkelingen en plannen, kunnen aan de hand daarvan de nodige randvoorwaarden voor het behoud, herstel of de aanleg van bomen worden vastgelegd. Tegelijk kunnen de (hoofd- en neven)functies en het na te streven inrichtingsbeeld worden bepaald.

2.3.4. Evaluerend bomenbeleid

Of en in welke mate de vooropgestelde doelstellingen worden gehaald kan worden afgewogen aan de "bomenbarometer" (zie § 3.7.2.) die de balans opmaakt van het aantal bomen dat binnen de gemeente verdwenen, vervangen en bijgekomen is.

2.4. Maatwerk als ontwerpprincipe

Zowel bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als bij herinrichtingswerken moeten vooraf enkele aspecten worden ingecalculeerd, zodanig dat de bomen onder de gewenste omstandigheden en overeenkomstig het vooropgestelde eindbeeld kunnen (uit)groeien. Van bij het planproces worden keuzes gemaakt, zodat halfslachtige oplossingen worden uitgesloten. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de aanwezigheid van nutsleidingen en andere mogelijke obstakels en gevels van nabij staande gebouwen. Ook verkeersborden, straatmeubilair, verlichtingspalen of andere infrastructurele voorzieningen kunnen de keuze van de inplantingsplaats en -wijze beïnvloeden.

2.4.1. Multifunctionele inrichting

Bomen bepalen de leef- en werkomstandigheden van de stadsbewoners en -gebruikers. Veel problemen met bomen zijn achteraf terug te brengen naar de ontwerpfase en de gebrekkige voorbereiding van de (her)inrichting. Aan elk nieuw ontwerp gaat daarom een grondige functie-analyse vooraf. Het brengt de huidige en toekomstige gebruiksfuncties in beeld, beoordeelt verkeerssituaties en probeert de consequenties van een bomenaanleg of -behoud in te schatten, zowel in gunstige als ongunstige zin.

2.4.2. Afstemming verschillende functies

Betrokkenheid van alle relevante gemeentelijke diensten en plaatselijke actoren is van belang, maar een overleg moet in positieve zin worden gevoerd. D.w.z. dat de (her)aanleg van bomen en andere groenelementen als doel wordt vooropgesteld en de principes van het gemeentelijk bomenbeleid in ere worden gehouden. Ook bij een heraanleg van straten en pleinen en bij bouwwerken wordt van in de planfase een maximaal behoud van bomen nagestreefd.

Aan de hand van dit voorbereidend werk kunnen de locaties worden bepaald die de inplanting en/of het behoud van bomen verantwoorden en de keuze in vormgeving, soortgebruik, inplantingswijze, onderhoud en functionaliteit vastleggen. De kunst bestaat eruit daarbij ver genoeg in tijd en ruimte vooruit te denken althans tot aan de fase waarin de boom de volwassenheid bereikt. Bij heraanleg of herprofilering van wegen of andere bestratingen wordt steeds nagegaan of een standplaatsverbetering voor de aanwezige bomen nodig en mogelijk is of dat bijkomende aanplantingen of voorzieningen de bestaande bomenstructuur kunnen versterken.

Foto 2.6.: De soortenkeuze wordt gestuurd door de functie(s) die de ruimte krijgt. Daarbij wordt gekeken naar de eigenschappen van een boomsoort. (Roslaer – Ninove)

2.4.3. Slim ontwerp

Bij het ontwerp is een grondige kennis over groeiwijze, boomgrootte en andere boomeigenschappen vereist. Als grondregel geldt dat het eindbeeld van de boom moet passen binnen de beschikbare ruimte zonder dat in de toekomst moet worden ingegrepen door middel van snoei (de begeleidingssnoei en veiligheidssnoei buiten beschouwing gelaten). Voorts moeten de eigenschappen van de boom in rekening worden gebracht. Boomkronen bijvoorbeeld zorgen voor schaduw en lichtverlies. Dat kan zowel een gunstig als een ongunstig effect hebben en het effect hiervan verschilt naargelang de boomsoort een ijle en losse dan wel een dichte en gesloten kroon heeft. Los van bladval kan het zinvol zijn om onder bepaalde omstandigheden bepaalde boomsoorten uit te sluiten zoals:

- bomen die allergieën veroorzaken (rond ziekenhuizen);
- soorten die bijen en/of wespen aantrekken of giftige vruchten hebben (rond speelplaatsen en peultuinen);
- soorten met zware en harde vruchten of honingdauwafscheiding die schade of ongemak aan auto's kunnen veroorzaken (parkings).

Omgekeerd kunnen ook specifieke boomeigenschappen worden benut om ongunstige situaties op te lossen zoals de aanplant van sterk wortelende soorten als els of es op erosiegevoelige plekken. Verder mogen ook esthetische en ecologische aspecten niet uit het oog worden verloren.

2.4.4. Afwijkende boomstructuren

Voor de aanplanting van straat- en pleinbomen is tot nog toe altijd gekozen voor enkele dan wel dubbele lijnbeplantingen (bomenrijen - dreven) (figuur 2.3.A). Dergelijke lijnbeplantingen worden naar de toekomst toe verder toegepast, maar op plaatsen waar de mogelijkheden voor een eenvormige rijbeplanting niet of slechts beperkt aanwezig zijn, worden afwijkingen op de basisstructuur voorzien. Deze afwijkende lijnbeplantingen sluiten nauw aan op de "klassieke" bomenrijen maar zijn heterogener en hierdoor ook iets complexer van aard.

Het aanplantprincipe vertaalt zich in verschillende mogelijkheden (figuur 2.3.), zoals:

- een afwisseling van twee of meer boomsoorten (figuur 2.3.B), al dan niet van een verschillende grootteorde (figuur 2.3.C);
- een in- of tussenmenging van kleine boom- en of struiksoorten (figuur 2.3.D);
- het openlaten van grotere tussenruimten op moeilijke plekken (figuur 2.3.E) of een afwisseling in tussenafstanden (figuur 2.3.F);
- opeenvolgende, meer groepsgewijze aanplantingen afgestemd op markante punten of bepaalde functionaliteiten (figuur 2.3.G).

Figuur 2.3.: Verschillende mogelijkheden voor de configuratie van bomenrijen.

Hetzelfde principe kan ook naar pleinen toe worden vertaald (figuur 2.4.), waarbij rekening wordt gehouden met de gebruiksfunctie. Zo kunnen speelpleinen los en avontuurlijk worden ingericht en kunnen parkjes en ontmoetingsplekken een informelere inrichting krijgen, terwijl markpleinen en manifestatiepleinen een strakkere vormgeving vereisen. Andere ruimten zitten daar ergens tussenin.

Figuur 2.4.: Functionele plan(t)concepten overeenkomstig de gebruiksfunctie: gespreid, rondom, één rij langs, plaatselijke groep, solitair.

Foto 2.7.: Voorbeeld van een gemengde bomenrij met een ondergroei van struiken. Ideaal als schermbeplanting, natuurlijk gestructureerd en onderhoudsarm. (Kerkhofstraat – Outer)

2.5. Kwaliteitsvolle invulling - bomen als gemeentelijke identiteit

De groeiplaatsen van bomen op openbaar domein zijn ongelijkmatig verdeeld over de gemeente. Het merendeel van de huidig voorkomende boomaanplantingen situeert zich in het stedelijk kerngebied van Ninove en enkele recent ontwikkelde wijken errond. Lokaal zijn ook enkele kleinere bomenrijen en -groepen aangelegd op en rond dorpspleinen, scholen, begraafplaatsen of andere specifieke locaties. In hun geheel bekeken, vertonen ze echter weinig ruimtelijke samenhang. Dat heeft grotendeels te maken met het ontbreken van een eenvormige visie en een wisseling in trends, die de bomenkeuze in de loop van de tijd heeft beïnvloed. Ook is zelden ingespeeld op de omgevingscontext. In de tussentijd zijn om diverse redenen ook veel bomenrijen vroegtijdig gekapt en soms ook vervangen, waardoor eerdere referenties zijn verloren gegaan.

Foto 2.8.: De keuze voor de boomsoort wordt o.m. bepaald door de beschikbare ruimte. Van veel soorten bestaan er cultuurvariëteiten met een compacte groeivorm die uitstekend passen in nauwe straten of op andere plekken met een beperkte groeiruimte. (kerkhofparking Joannes-Baptist van Langenhaeckestraat - Appelterre)

2.5.1. Ruimtelijke samenhang

Het toekomstig bomenbeleid streeft naar een grotere ruimtelijke samenhang van boom- en andere groenstructuren. Dit vertaalt zich niet alleen in een ruimtelijke verbinding maar nog meer in een streven naar een eigen (stads- of dorps)landschappelijke identiteit die verschilt naargelang het om een landelijke of een stedelijke omgeving gaat. Dit streven toont zich in een lokale eigenheid die in de dorpskernen en -randen een groene, landelijke sfeer oproept en in de stad de plein- en parkwerking versterkt. Om een eigen identiteit te bekomen, worden zowel andere keuzes voor nieuwe aanplantingen gemaakt als bestaande groenstructuren versterkt en opgewaardeerd. Meerdere plekken komen hiervoor in aanmerking, waarbij we ons vooreerst beperken tot de stadsdelen die deel uitmaken van of aansluiten op de actuele (half)stedelijke groenstructuur.

2.5.2. Lokale identiteit

De ontwikkeling van een eigen lokale identiteit vertaalt zich in de toepassing van gebiedseigen boomsoorten en -groeivormen die afhankelijk zijn van de plaatselijke groeiomstandigheden en gewenste functionaliteiten en mogelijkheden bieden voor een behoud op lange(re) termijn. In enkele gevallen kan daarbij ook het cultuurhistorisch karakter bepalend zijn.

Foto 2.9.: Bomen kunnen mits een (aan)gepaste en begeleidende snoei tot bijzondere groeivormen leiden die het dorpskarakter accentueren en een esthetische en ecologische meerwaarde opleveren. (Appel terre-Dorp - Appel terre)

2.5.3. Aangepaste inrichting

Een duurzame ontwikkeling van een openbaar bomenbestand voorziet eveneens in voldoende groeiruimte voor bomen en dit zowel boven als onder de grond. Een gepaste groeiplaatsinrichting is daarom aan de orde en kan tot stand komen door het uitbreken van verhardingen op plaatsen waar deze niet (langer) functioneel of overbodig zijn en een groengerichte inrichting van open ruimten zoals pleinen, parkings en andere stedelijke buitenruimten. Mogelijk kan dit gepaard gaan met een volledige herinrichting of vernieuwing van bepaalde locaties. Dergelijke ingreep komt tegelijk tegemoet aan de noodzaak om lokaal water te infiltreren en de kwaliteit van de leefomgeving en biodiversiteit te verhogen.

De gemeente neemt maatregelen om situaties en gebruiksvormen die de boomkwaliteit negatief beïnvloeden uit te sluiten zonder een repressief optreden. Op plaatsen waar bomen gemakkelijk beschadigd raken, tussen bomen wordt geparkeerd, bodemverdichting optreedt of zich andere calamiteiten voordoen, worden voorzieningen aangebracht die de bomen duurzaam beschermen of een ongewenst gebruik onmogelijk maken of bemoeilijken.

Foto 2.10.: Voorbeeld van een kleinschalige ingreep rondom een individuele boom, die resulteert in een veelzijdig straatbeeld en een ecologische opwaardering tot mini-habitat. (Kloosterstraat – Outer)

2.6. Klimaatadaptatie

Mede door de vele milieubaten die stadsbomen opleveren kunnen ze een belangrijke rol vervullen in het klimaatadaptief maken van het verstedelijkt milieu. Vooral op het gebied van hittebeheersing spelen bomen een vooraanstaande rol en zorgen ze onder meer door schaduwwerking en verdamping voor verkoeling. Ook inzake waterregulatie, windbescherming, stofopvang, geluidsdemping, CO₂-vastlegging en energiebesparing leveren bomen een belangrijke bijdrage. De stad erkent al deze voordelen. Het bomenplan is een speerpunt van het klimaatadaptief stadsbeleid.

Er zijn veel bomen die bijdragen aan het klimaatadaptief maken van de stad, maar er zijn onderlinge verschillen die de keuze kunnen bepalen. Anderzijds zijn er ook vormelijke aspecten zoals de boompositionering, het grondgebruik en het groeimedium die de werking beïnvloeden. In toekomstige ontwerpconcepten zal met al deze aspecten rekening worden gehouden.

Los daarvan, maar niet onbelangrijk(er), staat ook de stadsbeleving en een gezond(er) leefomgeving voor de inwoners.

2.7. Ecologische opwaardering

Toekomstige boomaanplantingen en -bijsturingen houden rekening met een verhoging van de biodiversiteit middels een doordachte soortenkeuze en -configuratie. Dit vertaalt zich onder meer in een evenwicht tussen inheemse en uitheemse boomsoorten en de keuze voor een veelheid aan en een afwisseling van soorten en variëteiten die omwille van hun eigenschappen een landschapsecologische meerwaarde opleveren (tabel 2.4.). Structuurverschillen leveren eveneens een ecologische meerwaarde op waarbij ook aandacht gaat naar een aansluiting op tuinen, parken, bossen en andere groenstructuren. Aan een wisselwerking tussen verschillende groenelementen wordt bij de aanleg van bomenrijen en -groepen immers zelden gedacht.

Tabel 2.4.: Indicatieve waarden om een afwisseling van bomen te bekomen op gemeentelijk niveau.

- 50 % (stad) tot 70% (buitengebied) inheems
- 30% zelfde familie (bv. napjesdragers: eik, beuk, kastanje)
- 20% zelfde geslacht (bv. eik)
- 10% zelfde boomsoort (bv. zomereik)
- 5% variëteit/cultivar (bv. *Quercus robur* var. 'Fastigiata Koster')

Afwisseling voorkomt plagen en massale boomsterfte (cfr. essenziekte). Variatie gebeurt zowel op wijk- als op objectniveau.

Tenslotte is ook een goede leeftijdsverdeling belangrijk. Aanvullende beplantingen zorgen voor verjonging. Oude afstervende en dode bomen - staand of liggend - met een ecologische meerwaarde blijven in het stadsbeeld behouden en worden overeenkomstig opgevolgd en beheerd, zodanig dat de veiligheid niet in het gedrang komt.

Foto 2.11.a-b: Oude bomen die holten en spleten vertonen worden vaak door vleermuizen, vogels en andere boombewonende dieren gebruikt. De meest bomen verkrijgen pas een ecologische meerwaarde wanneer ze oud zijn geworden. (kerkhof Chrysantenweg – Ninove)

2.8. Harmonisch park- en groenbeheer

In het bomenbeleid zitten de principes van het “harmonisch park- en groenbeheer” geïntegreerd (zie ANB (2017) - *Vademecum Beheerplanning van het Harmonisch Park- en Groenbeheer* - zie link in § 4.5.). Hierin staan zeven basisbegrippen centraal: duurzaamheid, dynamiek, diversiteit, mensgerichtheid, natuurgerichtheid, milieugerichtheid en organisatiegerichtheid.

Belangrijk is ook een extensivering van het beheer, hetgeen niet alleen resulteert in een ecologische en standslandschappelijke meerwaarde maar eveneens in een belangrijke kostenbesparing.

Een ander aspect betreft het streven naar een gesloten mineralenkringloop door het beperken van snoei, het laten liggen of lokaal composteren van blad- en takafval, het laten staan van dood hout en het achterwege laten van bemesting en pesticidengebruik. Aansluitend hierop wordt ook het onderhoud van boomspiegels bijgestuurd.

Het materialengebruik spitst zich toe op milieuvriendelijke en/of gecertificeerde alternatieven (bio-afbrekbare smeermiddelen, brandstoffen en materialen; bio-afbrekbare boombeschermers; FSC-hout) en/of gemaakt van hernieuwbare grondstoffen.

2.9. Implementatie in de gemeentelijke organisatie

Een bomenplan vraagt om een duidelijke en kordate aanpak en een planmatige organisatie. Dit gaat gepaard met een gedegen opleiding en bijscholing van de verantwoordelijke werknemers en de inschakeling van of terugkoppeling naar (externe) deskundigen in de gevallen waarin de nodige expertise of werkmogelijkheid bij het stadspersoneel ontbreekt.

2.9.1. Regelgeving

De visie vertaalt zich in een aantal richtlijnen die doorwerken in de regelgeving inzake bomen. Deze omhelst vooreerst een kapverbod zolang er alternatieven voor behoud of beveiliging bestaan. Het is de bedoeling dat deze regels ook gecommuniceerd worden naar de bevolking, waarbij tegelijk ook de context en de noodzaak ervan wordt duidelijk gesteld. De inwoners moeten de meerwaarde van bomen en groen in het algemeen inzien en leren waarderen en begrijpen dat een structurele aanpak problemen voorkomt en een duurzaam bomenbeleid mogelijk maakt.

Een belangrijk aandachtspunt vormt de bescherming van bomen bij bouw- en graafwerkzaamheden en andere infrastructuurwerken die schade aan bomen kunnen toebrengen, zowel onder- als bovengronds. Er wordt nauw toegezien op de naleving van beschermingsmaatregelen en bij overtreding worden gepaste schadevergoedingen afgedwongen.

2.9.2. Boomwaardering en -compensatie

Het gemeentelijk bomenbeleid voorziet tevens in een verhoging van het aandeel bomen in de (stads)landschappelijke structuur en een ruime compensatie van bomen die alsnog verloren gaan. De “bomenbarometer” is daarbij een sturend instrument (§ 3.7.2.).

Het stadsbestuur engageert zich om ook het particuliere bomenbestand in het bomenbeleid te betrekken.

Het stadsbestuur kan zowel gemeentelijke bomen als particuliere bomen aanwijzen als “waardevolle boom” (tabel 2.5.) en die een bijzonder beschermingsstatuut toewijzen. In de praktijk betekent dit dat dergelijke bomen onder alle omstandigheden behouden blijven, behalve wanneer ze door overmacht omvallen, een blijvend gevaar vormen of zich een zwaarwegend maatschappelijk belang aandient.

Bijlage 8 geeft een overzicht van de openbare bomen die omwille van hun bijzondere eigenschappen, zeldzaamheid, ecologische waarde of verschijningsvorm als waardevol zijn aangeduid.

Tabel 2.5.: Waardevolle bomen waarvoor een duurzaam beheer wordt vooropgesteld.

- veteraanboom
- monumentale boom
- toekomstboom
- herdenkingsboom
- habitatboom (boom met bijzondere natuurwaarde)
- bijzondere groeivorm of -wijze
- unieke soort
- (zeer) oude boom
- boom op bijzondere plek
- landschapsbaken
- adoptieboom (bv. geboortebomen)

Foto 2.12.: Deze Japanse esdoorn (boomnr. 3306) is allicht de meest bijzondere en zeldzaamste boom van de stad Ninove. Een dergelijke grote groeivorm is uitzonderlijk en het is de enige in zijn soort in Ninove. Door zijn dikte behoort hij tot de top tien van deze soort in België. (Kaaischoolstraat - Ninove)

2.9.3. Een dynamisch en strategisch bomenbeheer

De wetenschap dat bomen oud kunnen worden, resulteert in een duurzaam bomenbeheer dat al in de conceptfase toepassing krijgt en waarvan alleen in uitzonderlijke omstandigheden wordt afgeweken. Dat maakt dat wordt voorzien in een regelmatige opvolging van de bomen afhankelijk van de leeftijd/ontwikkelingsfase, conditie, gezondheidstoestand of specifieke gebreken.

Een bomenplan is geen statisch gegeven. Het vereist een regelmatige herziening en bijsturing. Het wijkt evenwel niet af van de vooropgestelde basisprincipes, de uitgezette krijtlijnen en het streven naar duurzaamheid. Het biedt wel de vrijheid om in te spelen op gewijzigde noden, onvoorziene calamiteiten en nieuwe inzichten.

Het bomenbeheerplan geldt voor een periode van 10 jaar en loopt van 2018 tot en met 2027. Daarna vindt er een evaluatie plaats en wordt het plan bijgesteld voor de volgende beheertermijn.

Foto 2.13.: Elk bomenbeleid begint met het opbrengen van begrip voor de talrijke waarden die bomen hebben en de diverse functies die ze vervullen. (Chrysantenweg – Ninove)

2.9.4. Communicatie met de burger

In het bomenbeleid wordt naar een evenwicht gezocht tussen de zorg voor kwalitatief hoogwaardig openbaar groen en een kwaliteitsvolle leefomgeving voor de burgers en andere stadsgebruikers. Om (mogelijke) klachten over bomen met een duurzaam bomenbeheer te verzoenen, worden structurele oplossingen gegeven aan problemen die bomen (kunnen) stellen. Tegelijk moeten echter de voordelen van bomen worden erkend en afgedwongen, waarbij naar gegronde verzuchtingen van diegenen die menen van bomen ongemak te ondervinden, wordt geluisterd en oplossingen worden aangeboden die het bomenbestand niet schaden. Dat kan onder meer door (tijdelijke) intensivering van het onderhoud en de keuze voor specifieke beheervormen.

Het is zoeken naar de balans tussen beeldkwaliteit, comfort, veiligheid, aansprakelijkheid en kostenbeheersing. Natuurlijke gevolgen die eigen zijn aan bomen of boomsoorten kunnen niet als reden tot rooien of kappen worden ingeroepen. Hetzelfde geldt voor problemen die door de omwonenden konden worden voorzien. In dergelijke gevallen moeten de lusten en lasten worden aanvaard. Een aanhoudende, actieve en eerlijke communicatie met alle betrokkenen is in deze onontbeerlijk.

2.10. Streef- en eindbeelden bomen

Het bomenbeheerplan stelt voor elke individuele boom alsook voor elke bij elkaar horende groep van bomen een streef- en een eindbeeld voorop dat bereikt wordt door middel van een planmatig beheer en onderhoud. Enkel voor beschermde en om andere redenen belangrijke bomen geldt geen specifiek eindbeeld. Ze blijven behouden tot en met de aftakeling.

Het *eindbeeld* is het beeld dat een boom bereikt als hij volwassen is of zal zijn (kaart 11). Dat kan een vrij uitgroeïende, een niet vrij uitgroeïende of een vormboom zijn (figuur 2.6.). Het *streefbeeld* is het resultaat van de beheermaatregelen, dat in een bepaalde periode (de beheerplanperiode)

gerealiseerd kan worden, passend binnen het ontwikkelingstraject richting eindbeeld en afgestemd op de ontwikkelingscyclus van de boom (tabel 2.6.).

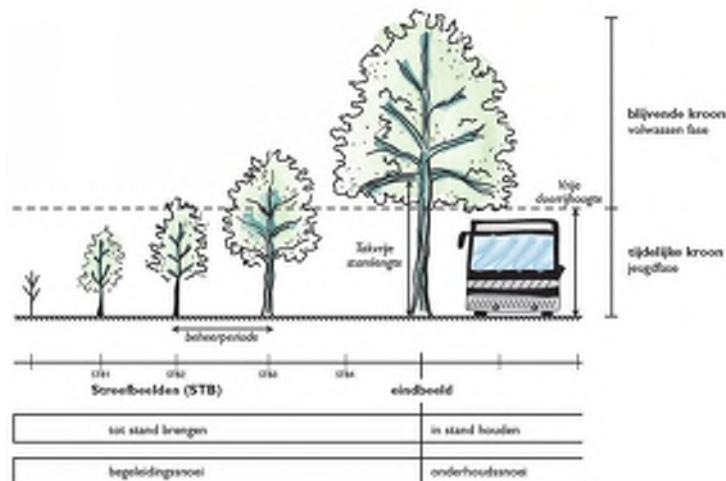
Kaart 11.: Eindbeelden > zie 'Kaartenboek'

Tabel 2.6.: Streefbeeld voor bomen met als eindbeeld:

- *vrij uitgroeïende boom*: de boom krijgt de volledige vrijheid om autonoom uit te groeien en wordt enkel onderhouden i.f.v. veiligheid of andere noodzakelijke voorwaarden (bv. toegankelijkheid); er zijn dus geen gedefinieerde stappen in de vorm van streefbeelden.
- *niet vrij uitgroeïende boom*: de boom wordt in zijn groei begeleid tot die voldoet aan de omgevingsrandvoorwaarden (bv. een welbepaalde takvrije stamlengte); voor deze bomen wordt gedurende de jeugdfase per beheerperiode een streefbeeld gehanteerd (figuur 2.5.).
- *vormboom*: de boomontwikkeling is gebonden aan een vaste onderhoudscyclus (bijvoorbeeld: leibomen 1x/3 jaar snoeien, knotbomen 1x/6 jaar knotten) die direct gekoppeld is aan het eindbeeld en een bepaalde maatvoering of vormgeving vooropstelt.

Voor individuele bomen die deel uitmaken van een bomenrij of -groep wordt het individueel eindbeeld vooreerst afgestemd op het eindbeeld op beplantingsniveau.

Figuur 2.5.: De ontwikkeling van een boom met als eindbeeld "niet vrij uitgroeïend". De boom wordt richting eindbeeld geleid door middel van verschillende snoeibeurten. Dit levert op het einde van elke beheerperiode een bepaald streefbeeld op. Eens het eindbeeld bereikt is, wordt dit in stand gehouden.

Figuur 2.6.: Eindbeeld voor bomen (van links naar rechts): vrij uitgroeïende, niet vrij uitgroeïende en vormboom (o.a. knotboom, vormboom, gekandelaberde boom, leiboom).

2.11. Kwaliteitsbeelden boomstructuren

Behalve voor de individuele bomen en boomeenheden zijn ook kwaliteitsnormen opgesteld voor de boomstructuren in de verschillende gemeentelijke landschapsentiteiten met bomen (tabel 2.7.) en de daarmee verbonden wegtypen (tabel 2.8.) en stedelijke ruimten (tabel 2.9.). De beelden beogen de gemeentelijke identiteit en samenhang te versterken zonder verlies aan variatie in structuur, samenstelling en beleving.

Tabel 2.7.: Boombeeldkwaliteitsdoelen voor verschillende landschapsentiteiten.

Algemeen

- Afscherming van zwakke weggebruikers.
- Verkeersremmende en -geleidende elementen.
- Afbakening kleinschalige zones (bv. parkeerstroken, rustplekken).
- Toekomstige monumentale bomen.
- Klimaatadaptatie.

Landelijke woonzones

- Verbinden van de dorpskernen of gehuchten met het achterliggende (landbouw)gebied d.m.v. lanen of alternerende bomenrijen.
- Uitrafelen/insnijden van de dorpsranden in het landelijk gebied om de relatie tussen bebouwd gebied en open ruimte te versterken.
- Rijbeplantingen en boombakens als geleidingselementen voor recreatieve netwerken.
- Beplantingsaccenten nabij en rond bijzondere dorps-elementen.
- Aansluiting van beplantingen op (particuliere) erfbeplantingen.
- Solitaire bomen en bomengroepen voor de inrichting van “groenpoorten” nabij dorp-, wijk- en gehuchttoegangen.
- Gebruik van boomsoorten die aansluiten bij de streekkenmerken, het plaatselijke bodemtype en de lokale historie.
- Bomen als landschapsbakens of symbolische landschapselementen (bv. bij kapellen).

Bedrijventerreinen

- Inkapselen van zichtversturende en andere hinderlijke elementen d.m.v. kwaliteitsvolle schermbeplantingen, zowel rondom als binnen de bedrijfszone.
- Inrichting van buitenplekken (rust-, werk-, eet- en overnachtingsplekken).
- Geleiding en aansturing van het weg- en terreingebruik.
- Wegwerken van interne terreingrenzen en groene verweving randgebied.
- Kwalitatieve afstemming soortenkeuze en beplantingsvormen.
- Tijdelijke kleinschalige (park)bos- of natuurontwikkeling op braakliggende terreinen en restgronden, waarop geen andere natuurwaarden aanwezig zijn.
- Afstemming op bedrijfsactiviteiten om schade en oneigenlijk gebruik te voorkomen.

Stedelijke woonzones

- Verzorgde en herkenbare pleinen en verpozingshoeken.
- Aan de omstandigheden aangepaste lommerrijke plekken rond o.m. parkings, (grote) pleinen en zithoeken.
- Opkrikken van de stadsbeeldkwaliteit.
- Groene flaneerstroken en verwevingselementen als onderdeel van groenverbindingsassen doorheen stedelijk gebied.
- Aandacht voor vocht- en voedselvoorziening voor bomen (ontharding).

Parken, boompleinen, kerkhoven e.a. parkachtige structuren

- Meegeven eigen identiteit, aangepast aan de functie(s): in speelzones wordt bijvoorbeeld aandacht gegeven aan kruip- en klimbomen; op kerkhoven aan bomen met symboliek en mystiek; in parken aan bijzondere groeivormen en groeiverbanden.

- Ruimte voor lossere plantverbanden en geleidende boomstructuren.
- Afwisseling van boomsoorten en inzet overeenkomstig hun eigenschappen.
- Gebruik van soorten met eetbare vruchten en met bepaalde functionaliteiten (bv. schaduw, geur, kleur, biodiversiteit, bloemenrijk, spelelement).
- Inrichting van markante of belevingsvolle (rust)plekken.
- Afstemmen op de primaire functie en inpassing van secundaire functies.

Wegen buiten stedelijk gebied

- Snelheidsvertragende aanplantingsvormen.
- Boomrijke bermverbindingen tussen groenzones.
- Situatieaanduidingen (bv. kruispunten, rotondes, hoeken, parkeervrije stroken).

Tabel 2.8.: Boombeeldkwaliteitsdoelen voor verschillende wegtypen.

Hoofdverkeersassen (meerbaanswegen/grote toegangswegen)

- Bomen van 1ste grootteorde met voldoende tussenafstand.
- Aaneengesloten of alternerende uniforme lanen of meervoudige bomenrijen met (half)open onderbrekingen of soort- en structuurafwisselingen op markante of verkeersonveilige/-regulerende punten.
- Aansluiten op boomrijke toegangsportalen.
- Open bodemstructuur en vegetatierijke bermen.
- Gebruik van inheemse soorten.

Ontsluitingswegen (grote tweebaanswegen/kleinere toegangswegen/toegangswegen bedrijventerreinen)

- Bomen van 1ste of 2de grootteorde met voldoende tussenafstand.
- Aaneengesloten of alternerende een- of tweesoortige lanen of enkele rijen afhankelijk van de plaatsbeschikbaarheid met (half)open onderbrekingen of soort- en structuurafwisselingen op markante of verkeersonveilige punten.
- Maximaal aansluiten op bestaande gebiedseigen beplantingen.
- Open bodemstructuur en vegetatierijke bermen.
- Gebruik van inheemse soorten.

Landelijke wegen (verbindings- en doorgangswegen door (half)open gebied)

- Bomen van 1ste of 2de grootteorde met voldoende tussenafstand of aaneensluitende kronen.
- Aaneengesloten of alternerende een- of tweesoortige enkele rijen afhankelijk van de plaatsbeschikbaarheid met (half)open onderbrekingen of soort- en structuurafwisselingen op markante of verkeersonveilige punten.
- Incalculeren van zichtassen en landschapsvensters.
- Aanpassen aan of afstemmen op gebruik van randpercelen (bv. geen bomenrij langs aanpalend bos; aansluiting op bomenrijen/heggen/houtkanten die de weg dwarsen).
- Afstemmen op bestaande gebiedseigen beplantingen (bv. knobomenrijen) of combineren met andere groenstructuren (bv. heg/haag).
- Halfopen bodemstructuur en afwisselende bermen.
- Gebruik van inheemse soorten. Geen variëteiten of cultivars.

Woonstraten

- Afwisseling bomen van 1ste, 2de of 3de grootteorde aangepast aan de ruimteschikbaarheid met regelmatige of wisselende tussenafstanden.
- Beplantingsvormen en -structuren aangepast aan de lokale omstandigheden en behoeften.
- Afwisseling van lijn- en puntvormige boombeplantingen.
- Meer gebruik van uitheemse soorten en cultivars.

- Aandacht voor structurerende (bv. klimbomen), vruchtdragende (plukfruitbomen), bloemenrijke (geurende bloesem), lichtrijke (ijle, open kroon) of andersoortige bomen.
- Gebruik van bomen voor inrichting van rusthoeken, schaduwrijke plekken, speelplekken, en andere openbare gebruiksruidten.
- Gesloten tot halfopen bodemstructuur met aangepaste beschermingsvoorzieningen.

Winkelstraten

- Bomen van 2de of 3de grootteorde aangepast aan de ruimtebeschikbaarheid met wisselende tussenafstanden.
- Beplantingsvormen en -structuren afgestemd op de lokale omstandigheden, behoeften en gebruiksfuncties.
- Aandacht voor sfeerschepping.
- Afwisseling van lijn- en puntvormige boombeplantingen.
- Meer gebruik van uitheemse soorten en cultivars.
- Gesloten tot halfopen bodemstructuur met aangepaste beschermingsvoorzieningen.

Straten aansluitend op pleinen of op historische of markante plekken

- Bomen van 1ste of 2de grootteorde met variabele tussenafstand of plantverband.
- Soortenkeuze afhankelijk van de ruimtelijke of historische context en/of functionaliteit.
- Bijzondere groeivormen.
- Soortenmenging.
- Aandacht voor symboliek.

Tabel 2.9.: Boombeeldkwaliteitsdoelen voor verschillende stedelijke open ruimten.

Parken

- Bomen van 1ste en 2de grootteorde in diverse groeiverbanden: solitair, groepsgewijs of lijnvormig. In grote parken deels in bosverband.
- Grote soortendiversiteit zowel inheems als uitheems.
- Natuurlijke en bijzondere groeivormen.
- Structuurrijke opbouw en afwisseling van open en gesloten ruimte.
- Aanwezigheid van differentiërende (natuur)elementen (waterpartijen, struikengroepen, stand en liggend dood hout) en gebruiksfuncties (natuurspeelzones, picknickplekken, ligweiden, natuurobservatieplekken, vogel- en eekhoornvoederplekken).
- Afwisseling in beheermethoden.
- Uitsluiten verkeer en parkeren langs paden en toegangswegen met parkbomen.

Pleinen

- Bomen van 1ste en 2de grootteorde in een groeiverband dat aangepast is aan de gebruiksfunctie. Functionele plan(t)concepten overeenkomstig de gebruiksfunctie: rondom, één of meer rijen langszij, gespreid, plaatselijke groep, solitair (figuur 1.7.) - in een strak of los plantverband.
- Afstemmen op de primaire gebruiksfunctie(s) i.p.v. op eenmalige activiteit(en).
- Functionele en creatieve inpassing van bomen overeenkomstig de belangrijkste gebruiksfunctie(s). Soortenkeuze eveneens op de gebruiksfunctie afstemmen.
- Voorkeur voor inheemse soorten maar ook aandeel uitheemse soorten en variëteiten mogelijk. Boomeigenschappen evalueren i.f.v. gebruiksfunctie.
- Voorzieningen tegen aanrijdingen op pleinen met een permanente of tijdelijke verkeergebruiksfunctie of gebruik voor tijdelijke opstellingen of specifieke activiteiten (markten, optredens, voorstellingen, kermissen, enz.).
- (Uit)groeiruimte geven - zowel onder als boven de grond - door ontharding of beperkte verharding van de bodem en buffering van neerslagwater (om verdroging tegen te gaan).
- Inrichting van schaduwplekken.

Speelterreinen

- Bomen van 1ste en 2de grootteorde in een afwisselend plantverband en in combinatie met een (dichte) struiklaag.
- Afwisseling van inheemse boom- en struiksoorten.
- Gebruik van schadetolerante en gemakkelijk te beheren soorten.
- Functionele inzet als (mogelijk) spelelement zowel wat soortenkeuze, boomvorm, plantwijze als aanplantingsstructuur betreft.
- Inbreng en behoud van liggend dood hout (stammen, dikken en dunne takken, wortels).

Overhoeken

- Bomen van 1ste, 2de en eventueel 3de grootteorde.
- Zowel inheemse als uitheemse soorten en variëteiten. Voorkeur voor soorten met bijzondere eigenschappen (bloei, geur, herfstkleur, blad- of stamvorm), referentiewaarde of symboliek.
- Creatieve of functionele boomconcepten of gebruik voor aanplant van monumentale bomen of bijzondere groeivormen (zitboom, stedelijk baken, toekomstboom).

2.11. Bomen in een beschermd omgeving

Sommige bomen vallen binnen een site die wettelijk beschermd is als bouwkundig erfgoed, landschap of stads/dorpsgezicht door het *Onroerenderfgoeddecreet*. In bepaalde gevallen behoren hiertoe ook de bomen die vorm geven aan het monument, landschap of dorpsgezicht (tabel 2.10. en kaart 12). Voor werken aan en rondom deze bomen is steeds een voorafgaand advies en de goedkeuring van het *Agentschap Onroerend Erfgoed* vereist, ook wanneer de bomen geen rechtstreeks deel uitmaken van het beschermingsbesluit.

Kaart 12.: Waardevolle bomen > zie 'Kaartenboek'

Tabel 2.11.: Bomen die deel uitmaken van een beschermd monument, bouwkundig erfgoed, dorpsgezicht of cultuurhistorisch landschap (meer info: [Geoloket van het Agentschap Onroerend Erfgoed](#)).²

object	beschermd als	sinds
Parochiekerk Sint-Amandus Beekstraat, Ninove boomnrs. 514 tot en met 517	stads- of dorpsgezicht	1997
Dorpskom Pollare-Dorp en Sint-Kristoffelstraat, Pollare boomnrs. 732 tot en met 750	stads- of dorpsgezicht	1980
Sint-Antoniuskapel Echel, Pollare boomnr. 3189	bouwkundig erfgoed	2009
Parochiekerk Sint-Amandus en omgeving Sint-Amandusstraat, Aspelare boomnrs. 392 tot en met 396	bouwkundig erfgoed	2009
Parochiekerk Sint-Margaretha Halsesteenweg, Neigem boomnr. 1476	bouwkundig erfgoed	2009
Parochiekerk Sint-Pieter met linde en kerkplein Halsesteenweg, Meerbeke boomnrs.* 1300 tot en met 1308	cultuurhistorisch landschap	2000
Pastorie Meerbeke Halsesteenweg 51, Ninove boomnrs. 1309 en 1310	monument/bouwkundig erfgoed	1947/2009

² De vermelde lijst is indicatief. Een actuele lijst van beschermd erfgoed is terug te vinden in het Geoloket van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

object	beschermd als	sinds
Dorpskom Liefeninge Kasseide en Liefeningeplaats , Liefeninge boomnrs. 1035 tot en met 1046	stads- of dorpsgezicht	1981
Kapel van Lourdes Paellepelstraat, Nederhasselt boomnrs. 1390 tot en met 1393	bouwkundig erfgoed	2009
Dorpskom Appelterre-Eichem Appelterre-Dorp, Appelterre-Eichem boomnrs. 106 tot en met 147, 4613 tot en met 4642 en 4753	bouwkundig erfgoed	1979
Dorpskom Outer Kerkweg en Smid Lambrechtstraat, Ninove boomnrs. 558 tot en met 563	bouwkundig erfgoed	1986
Kerkplein Ninove Kerkplein e.a. straten, Ninove boomnrs. -	bouwkundig erfgoed > deel historische stadskern	-

* De lindeboom die oorspronkelijk deel uitmaakte van de bescherming is ondertussen geveld.

Bomen die deel uitmaken van een bosgebied vallen onder de regelgeving van het Bosdecreet. Dit is hier enkel van toepassing voor het Plekkersbos (P006). Bij werkzaamheden is steeds een voorafgaand advies en de goedkeuring van het *Agentschap Natuur en Bos* worden gevraagd.

Foto 2.14.a-b: Monumentale bomen zijn zeldzaam in Ninove en vragen daardoor een aparte en deskundige aanpak. (park conservatorium Kwadestraat-Zuid – Meerbeke en Sint-Pieterskerk Halsesteenweg - Meerbeke)

3. BEHEERPLANNING

De hieronder vermelde beheerlijnen zijn onder meer gebaseerd op het Technisch Vademecum Bomen van het *Agentschap Natuur en Bos* (ANB) en op het Stadsbomenvademecum van het *IPC groene ruimte* (referenties zie § 4.5.). Het is slechts een samenvatting van de belangrijkste aandachtspunten. Voor meer details verwijzen we naar voormelde vademecums.

In de beheerplanning wordt een onderscheid gemaakt tussen cyclische (regelmatig terugkerende) en niet-cyclische (eenmalige en onregelmatige) maatregelen. Overeenkomstig het streef- en eindbeeld krijgt elke boom of bomenentiteit een eigen beheervorm (kaart 13).

Kaart 13.: Beheervorm > zie 'Kaartenboek'

3.1. Planten

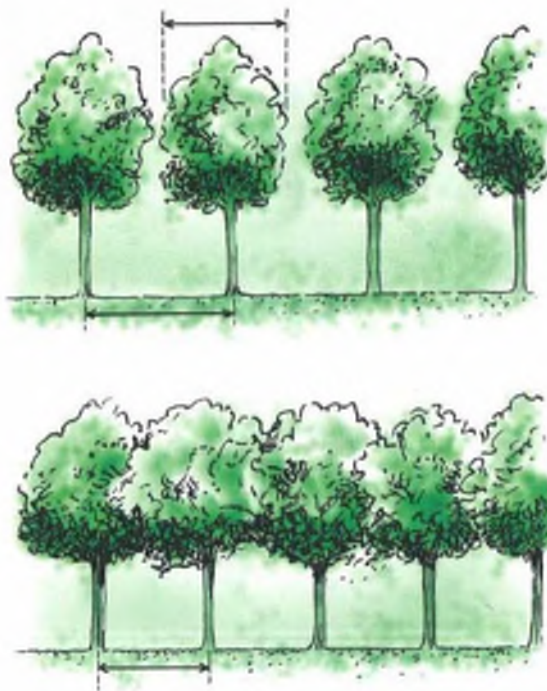
3.1.1. Plantafstanden

Afhankelijk van het beoogde effect inzake kroonsluiting kunnen de afstanden tussen verschillende bomen in een rij of tussen twee bomenrijen variëren. Bij een gesloten rij- of groepbeplanting is de tussenafstand kleiner dan de uiteindelijke kroondiameter. Bij een open beplanting is het net omgekeerd (figuur 3.1.). In het geval van wisselende plantafstanden is enige ritmiek in de beplanting belangrijk en wordt bij voorkeur niet meer dan 15% van de plantafstand afgeweken, tenzij er ankerpunten (bv. een plein of monument) aanwezig zijn die dit verantwoorden.

Onder bepaalde omstandigheden kunnen langs weerszijden bomen worden aangeplant (lanen/dreven) ofwel met een dubbele eenzijdige rij of afwisselend met bomen aan de ene en de andere zijde worden gewerkt.

De plantafstand van leibomen varieert tussen 3-4 m voor étage-leibomen en 1,5-2 m voor een leibooscherm.

Figuur 3.1.: Verschil tussen een bomenrij met onderbroken (boven) en aaneengesloten kronen (onder). © ANB

Foto 3.1.a-b: Het eindbeeld bepaald mee de plantafstand. Om bomen een volle kroon te laten ontwikkelen moet een grotere tussenafstand worden gehanteerd. (parking kerkhof Chrysantenweg – Ninove en Hemelrijk - Meerbeke)

3.1.2. Soortenkeuze

In vergelijking met uitheemse boomsoorten is de keuze in vorm en variatie bij inheemse soorten bij rijbeplantingen eerder beperkt. Er kan in dat geval evenwel voor variëteiten of cultivars van inheemse boomsoorten worden geopteerd.

Vooral in het landelijk gebied en in de dorpskernen of buitenstedelijke gehuchten, wordt voor een aandeel van meer dan 70% inheemse soorten geopteerd. Doorgaans wordt - om esthetische redenen - een uniforme aanplanting nagestreefd. Dit neemt niet weg dat i.p.v. één boomsoort ook twee of drie boomsoorten kunnen worden afgewisseld of dat met mengboomsoorten accenten worden gelegd die op een aparte situatie duiden zoals op kruispunten en pleintjes, bij oversteekplaatsen of rond monumentale gebouwen en kapellen. In bepaalde gevallen kunnen ook schaduwverdragende struiken aan een boom worden toegevoegd.

Foto 3.2.: Bij de keuze van de boomsoort(en) moet de functionaliteit van de plantplek bekeken worden zodanig dat conflicten of ongemakken worden uitgesloten. (parking 't Sportstekske Parklaan – Ninove)

Bij de definitieve keuze moeten volgende factoren in overweging worden genomen:

- kroonruimte
- doorwortelbare ruimte
- bodemomstandigheden (grondsoort, bodemstructuur, vochtvoorziening, waterstagnatie)
- expositie (i.f.v. mogelijke zonnebrand of vorstschade)
- lichtomstandigheden
- gevoeligheid voor klimaatfactoren, zout, ziekten en plagen
- hinderlijke eigenschappen
- onderhoudsbehoefte
- sierwaarde of andere functionaliteiten (bv. educatief, ecologisch, historische referentie, symboliek)

Bij aanschaf moet worden gekeken naar de kwaliteit van het plantgoed. Een herkomstlabel, een conformiteitsattest en een goede garantieregeling geven alvast enige zekerheid. Verder wordt verwezen naar het VVOG-zakboekje “Kwaliteitskeuring bij levering van bomen” (referentie zie § 4.5.).

Een goed bewortelde kluit, een rechte stam en een evenwichtige en goed vertakte kruin zijn een voorwaarde. De bomen mogen geen beschadigingen (bv. takbreuk, stamscheur, schorsschade) of gebreken (bv. verdikkingen, ingegroeide takken, wurgwortels) vertonen die niet eigen zijn aan de soort (bv. plakoksel). Er wordt ook gelet op de wijze waarop de bomen op de kwekerij zijn opgesnoeid. Dat is af te leiden aan het aantal snoeiwonden dat op de stam aanwezig is. Thans vertonen veel bomen snoeiletsels die het gevolg zijn van laattijdig of ondeskundig sleunen op de boomkwekerij.

Een rijboom heeft bij voorkeur niet meer dan één overjarige eindscheut en geen dubbele top. Voor een solitaire boom of bomengroep zijn vormelijke afwijkingen van minder belang en kan dit zelfs een bijzonder effect geven. In bepaalde gevallen kan een bijzondere boomvorm bepalend zijn voor de vormgeving of sfeerschepping (bv. toekomstige monumentale bomen, klimbomen op speelterreinen, bomen rond monumentale of religieuze gebouwen, herdenkingsbomen).

Doorgaans is het aangewezen om bomen met kluit aan te planten omdat die beter aanslaan en minder last hebben van indrogen of wortelbreuk. Ze zijn evenwel duurder in aankoop. Bomen met een naakte wortel komen in aanmerking wanneer na het rooien op de kwekerij de bomen onmiddellijk onder de gepaste omstandigheden worden vervoerd en aangeplant.

Tabel 3.1.: Verschillende grootteklassen van bomen.

grootteklasse	maximale boomhoogte (m)	kroondiameter (m)	kroonprojectie (m²)	minimale wortelruimte (m³)*	stamdiameter (cm)**
<i>grootteklasse 3</i> kleine bomen	< 8 m	> 15 m	7 - 20 m ²	minstens 5 m ³ * meer dan 10 m ³	20-30 cm
<i>grootteklasse 2</i> middelgrote bomen	8 - 15 m	5 - 10 m	30 - 50 m ²	minstens 10 m ³ * meer dan 25 m ³	40-60 cm
<i>grootteklasse 1</i> grote bomen	> 15 m	> 15 m	80 - 120 m ²	minstens 20 m ³ * meer dan 60 m ³	80-100 cm

* doorwortelbare ruimte bij verminderde levensduur (ongeveer 20 jaar)

** afhankelijk van de boomsoort (snel- of traaggroeiend)

3.1.3. Boomgrootte

Volgroeide bomen worden in drie klassen opgesplitst (tabel 3.1. en figuur 3.2.): kleine, middelgrote en grote bomen. De groeihoogte van de bomen moet in verhouding zijn met de beschikbare groeiruimte - vooral in de breedte. Waar mogelijk krijgen grote, hoog opgaande bomen - die niet of zo min mogelijk moeten worden gesnoeid - de voorkeur. In een bebouwde omgeving kan voor de berekening van de gevelafstand als vuistregel een halve kroondiameter met een extra meter takvrije zone worden gehanteerd.

Figuur 3.2.: Indicatie van de omvang van een boom van eerste, tweede en derde grootteorde. © Cobra

Tabel 3.2.: Richtwaarden voor keuze boomgrootte. Afstanden worden gemeten vanaf het midden van de stam.

richtlijn / grootteklasse	1	2	3
gevelafstand	> 8 m	> 6 m	> 4 m
breedte straatprofiel (lanen)	> 22 m	> 18 m	> 14 m
afstand t.o.v. openbare verlichting*	> 6 m	> 4 m	> 3 m
boomspiegel in verharding (minimaal)**	1,8 x 1,8 m	1,2 x 1,2 m	0,9 x 0,9 m
onderlinge (tussen)afstand***	8-18 m	6-12 m	3-8 m
afstand tot verharding****	1,75 m	1,25 m	0,75 m
doorwortelbare ruimte	12 m ³	8 m ³	4 m ³

* voor de gevallen dat de kroon niet boven de armatuur uitkomt

** voor solitaire bomen die volledig moeten uitgroeien worden boomspiegels van 2 x 2 m tot 3 x 3 m voorzien

*** een bomenrij met een gesloten kronenrij wordt enkele meters dichter geplant dan de uiteindelijke kroonbreedte

**** minimale afstand van hart van de boom tot de fundering van de borduur

De groeiruimte die een boom ter beschikking krijgt, is bepalend voor de keuze van de grootteklasse. Daarbij gelden de richtlijnen die in tabel 3.2. terug te vinden zijn. Straatbomen mogen vooral de

verkeersdoorgang niet hinderen of woningen en infrastructuur beschadigen. Andere criteria, zoals veiligheid, kunnen ook een rol spelen (tabel 3.3.).

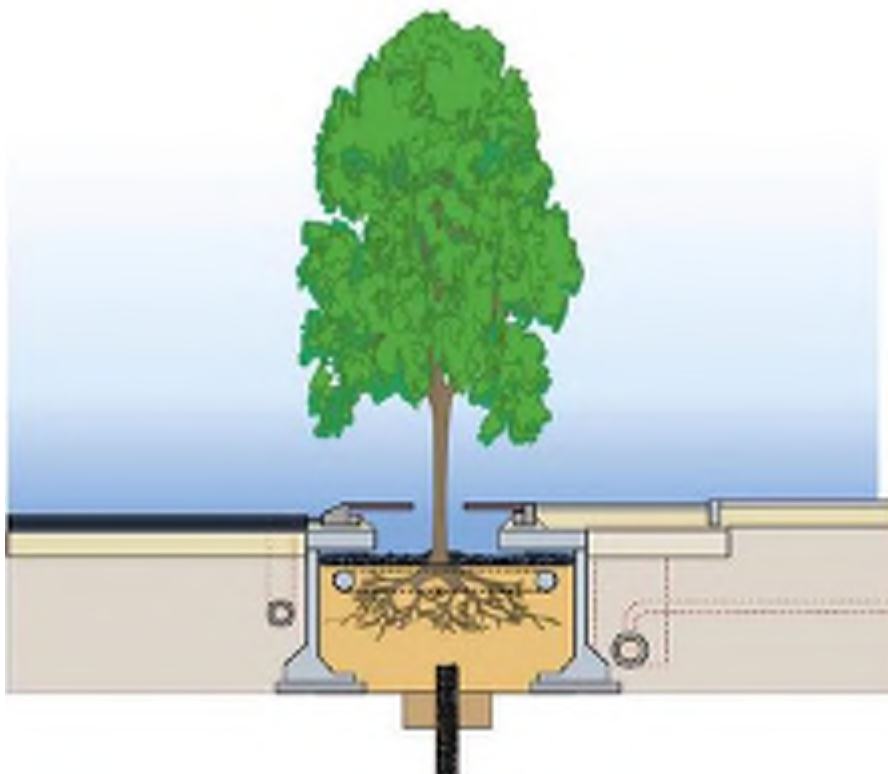
De beschikbare wortelruimte bepaalt mee de leeftijd die een boom kan bereiken. Wanneer een boom een onvoldoende brede en diepe wortelstructuur ontwikkelt, kan hij op korte(re) termijn afsterven en onstabiel worden.

Jonge bomen hebben bij aanplanting een minimale stamomtrek van 14/16 cm. Op kwetsbare plekken (vandalisme, aanrijdingskans) kan een grotere boommaat worden gebruikt 16/18 of 18/20. Sommige soorten zijn moeilijk te verplanten en worden in dat geval beter in een kleinere maat aangeplant.

3.1.4. Wortelruimte

Bomen die in een verharding worden aangelegd, moeten voldoende groeiruimte krijgen (tabel 3.1.). Als richtwaarde geldt dat een boom moet beschikken over 0,75 m³ goed doorwortelbaar bodemvolume per m² kroonprojectie. Doorgaans bepaalt echter in straten de bermbreedte de groeiruimte. In de verharding wordt daarvoor een oppervlakte uitgespaard. Zulke "boomspegel" moet een minimumoppervlakte hebben (tabel 3.2). Voetpaden moeten daarvoor minstens 2,5 m breed zijn. Langs baanrchten wordt een afstand van 1,5 m ingecalculleerd. Bij aanwezigheid van nutsleidingen wordt een afstand van minimum 1 meter aangehouden. Nutsleidingen worden in dat geval best voorzien van een mantelbuis of afgeschermd door een anti-worteldoek die de in- of doorgroei van wortels verhindert.

Figuur 3.3.: Mogelijkheden om in verharding groeiruimte te geven aan bomen wanneer op reguliere wijze groeiruimte ontbreekt. © Cobra

De doorwortelbare ruimte onder verhardingen kan d.m.v. wortelgeleiders zoals wortelstraten, wortelbuizen, boomkratten, boombunkers en andere gelijkaardige volumestructuren worden voorzien en verhindert ook dat boomwortels de verharding opdrukken of groeiwijkingen vertonen. Het best is evenwel het aandeel verharding te beperken tot het noodzakelijke.

Boomspegels kunnen bij nieuwe aanplanten initieel worden beplant met allerlei planten maar naarmate de boom groeit, lukt dat enkel nog met schaduwplanten of voorjaarsbloeiers. Men kan de onderbeplanting ook spontaan laten groeien en vervolgens selectief wieden.

3.1.5. Boombescherming

Bij de aanplant van bomen worden duurzame methoden en materialen gebruikt. Vooral voor materialen die enkel tijdelijk van nut zijn voor de bescherming van bomen, wordt aan milieuvriendelijke alternatieven voorrang gegeven. Van boombeschermers en -banden bestaan er biodegradeerbare versies; voor palen en andere houtige toepassingen wordt gebruik gemaakt van FSC-gecertificeerd hout dat op een milieuvriendelijke wijze is verduurzaamd.

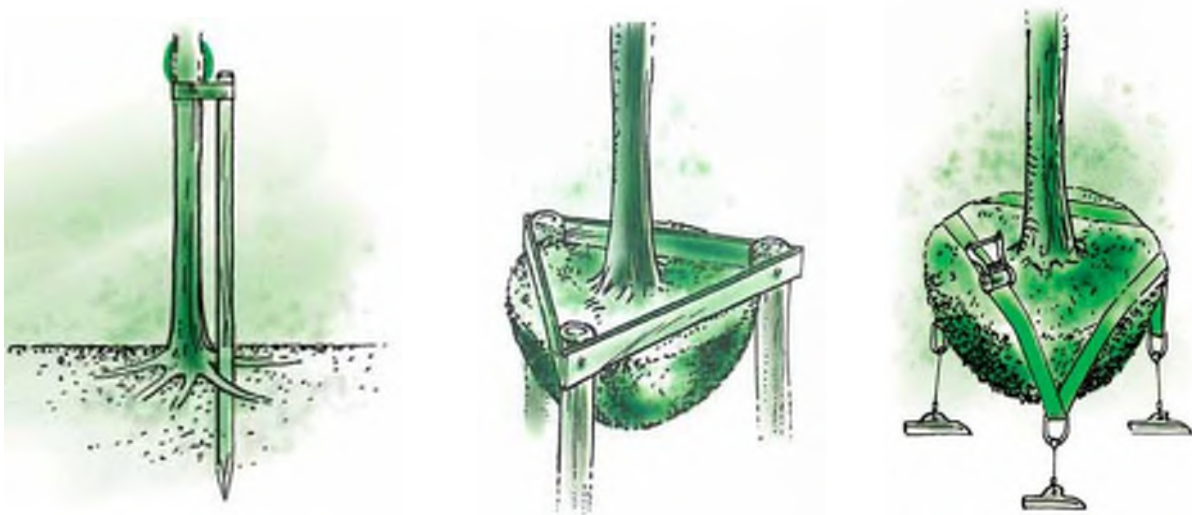
Bescherming tegen wind

Spillen zijn windgevoelig, waardoor jonge bomen kunnen schuin groeien. Dat is te vermijden door de stam van één of meerdere rondhouten steunpalen te voorzien. Om geen "luie" maar een stevige stam te verkrijgen worden de bomen het best op kniehoogte (maximaal 80-100 cm) aan een korte steunpaal/-palen (8 x 150 cm) bevestigd. De bevestiging gebeurt met een soepele en wat meegeevende of verstelbare boomband of boomhouder. De band tussen boom en boompaal kruist zichzelf om wrijving en daarmee stambeschadiging te vermijden. Palen en bevestigingen worden naderhand ook weer weggehaald en tussendoor moeten de boombanden worden gelost om insnijding of inschuring te vermijden - iets wat vaak vergeten wordt.

Wanneer alsnog lange boompalen worden gebruikt (bv. op plaatsen waar vandalisme of aanrijding mogelijk is of bij bomen met een zware kroon of op een windgevoelige plek) dan wordt de paal tegen de heersende winrichting gezet en wordt de boomband bovenaan bevestigd op zo'n 5 cm onder de paalkop. Lange palen beïnvloeden de diktegroei van de stam: onder de aanbindplaats groeit de stam minder snel in dikte dan erboven, omdat een deel van de buigspanning door de paal wordt opgevangen.

Een andere mogelijkheid is een kluitverankering (figuur 3.4.). Daarbij wordt de boomkluit in de grond verankerd waardoor er geen bovengrondse delen zichtbaar zijn. Dat gebeurt door naast de kluit drie verticale palen in de grond te slaan en deze met horizontale latten boven de kluit aan elkaar te bevestigen. Er bestaan ook systemen met grondankers, ratels en spanriemen of staalkabels, maar die moeten naderhand verwijderd worden.

Figuur 3.4.: Stam- (links) versus een eenvoudige (midden) of van ankers en spanbanden voorziene kluitverankering (rechts). © ANB

Bescherming tegen bodemverdichting

Op plaatsen die gevoelig zijn voor bodemverdichting door verkeer of tred kan gebruik worden gemaakt van een (bij voorkeur tweedelig) boomrooster of een opstaande rand die betreding of oprijding voorkomt. Het gebruik van plantenbakken voor bomen is geen volwaardig alternatief en kan enkel als noodmaatregel in extreme omstandigheden. Een boomrooster bedekt de wortel en moet daarom voldoende groot worden genomen of met de boomgroei mee te kunnen evolueren. Daarvoor worden boomroosters met verwijderbare ringen gebruikt. Naarmate de stam dikker wordt, worden de

binnenste ringen weggehaald. Om onkruidgroei en vuilophoping te vermijden kan de restruimte onder het boomrooster worden opgevuld met geëxpandeerde kleikorrels op een geotextiel.

Bescherming tegen aanrijding

Op plaatsen waar auto's tussen bomen worden geparkeerd is een bescherming tegen aanrijdschade belangrijk. Vooral op parkings, parkeerstroken en in gebieden waar veel met voertuigen wordt gemaneuvreerd of gereden, zoals op bedrijventerreinen en rond sportvelden, zijn boombeschermende maatregelen noodzakelijk. Deze dienen niet alleen om aanrijdingen te voorkomen maar ook om bodemverdichting rondom de boom te verhinderen.

Aanrijdingen zijn te voorkomen door het plaatsen van boomkorven, beugels, boomjukken of (parkeer)palen of door aanplanting in verhoogde plantvakken. Ze moeten regelmatig worden gecontroleerd en herplaatst om contact met de stam te vermijden. Door steunpalen ofwel naar de wegzijde toe ofwel in een drie- of vierhoeksverband te plaatsen kunnen rechtstreekse aanrijdingen eveneens verhinderd worden.

Best is het parkeren tussen bomen te verbieden en daarvoor stevige voorzieningen aan te brengen die het parkeren onmogelijk maken of bemoeilijken.

Foto 3.3.: Het parkeren tussen en langsheen bomen is desastreus voor de bomengroei en de aftakeling manifesteert zich slechts geleidelijk aan. De bomen lopen door aanrijdingen ook tal van letsels op. (Populierendreef – Ninove)

Bescherming tegen maaischade

Maaischade is een veel voorkomend probleem en te vermijden door niet te dicht bij de stam te maaien ofwel door een consequent gebruik van een beschermbeugel op de bosmaaier waarmee de vegetatie wordt gemaaid. Een begroeide boomspiegel kan ook worden afgezet met lage hardhouten maaipaaltjes. Bij jonge aanplantingen kunnen hiervoor ook boomsteunpalen worden overgehouden, die op 30 cm hoogte worden afgezaagd om vervolgens als maaipaal te dienen.

Bescherming tegen vraat

Vooral in landelijk gebied en in parken bestaat de kans dat bomen door konijnen, hazen of reeën worden aangevreten. Ook vee kan bomen die dichtbij een weide worden geplant aanvreten of schillen. In dergelijke gevallen is een aangepaste wildbescherming rondom de stam te voorzien, waarbij de voorkeur gaat naar bio-afbreekbare stambeschermingen.

3.1.6. Standplaatsverbetering

Bomen moeten onder goede bodemomstandigheden worden aangeplant. Zo nodig wordt de soortkeuze aan de groeiplaats aangepast (en niet omgekeerd), bv. op natte plekken.

Bomen worden het best in de gebiedseigen grond aangeplant. De standplaats kan - zo nodig - verbeterd worden door allerlei technieken toe te passen zoals het bemesten, draineren, losmaken, beluchten, toevoegen van organisch materiaal of gedeeltelijk vervangen van de grond. Een bodemverbetering is vooral aan de orde op verstoorde bodems in een stedelijk milieu. Hiervoor bestaan aangepaste grondmengsels. Een bodemverdichting moet voorkomen worden.

Bomen die in een verharding worden aangeplant, moeten voldoende zuurstof en water toegediend krijgen. Daarvoor worden voldoende grote, open boomspiegels ofwel grastegels of minstens een doorlaatbare verharding voorzien. Verlichtingsmogelijkheden bieden ook bodemroosters, ventilatietegels of beluchtingssystemen (geperforeerde flexibele buis onder de wortelkluit die in verbinding staat met de buitenlucht of “ventikeerpalen”).

3.1.7. Nazorg

Tot enkele jaren na de aanplanting worden de bomen opgevolgd. De eerste nazorg omvat het opvolgen van de groei van de boom en het - zo nodig - bijsturen van de groeiomstandigheden. Zo is te voorkomen dat de boom scheef groeit of gebreken vertoont door weersinvloeden of beschadigingen. Ook de goede staat van boombeschermende en -ondersteunende voorzieningen moet worden opgevolgd. Op een bepaald moeten die worden aangepast of geheel of gedeeltelijk verwijderd om o.m. ingroei van boombinders of stamschuring te vermijden of de diktegroei niet te hinderen. Een jaarlijkse opvolging gedurende de eerste 3 groeijaren is in dit geval aangewezen.

Foto 3.4.a-b: Een goede nazorg maakt dat de boom een goede start krijgt. Boomsteunen, -roosters en -beschermers moeten tijdig aangepast of verwijderd worden om schuurschade, ingroei, breuken of andere boombeschadigingen te voorkomen.

Tijdens lange, droge perioden kan het zinvol zijn de bomen regelmatig water te geven - zeker gedurende de eerste twee groeiseizoenen. Daarvoor wordt een watergeefstelsel - een drain op de wortelkluit - en een waterabsorberende compostlaag aangebracht. Het is belangrijk dat de watertuit wordt open gehouden, iets wat vaak vergeten wordt.

Jonge bomen met veel waterlot worden gesleund en wortelscheuten worden afgezet. Er wordt ook op gelet dat bij enten de onderstam niet doorgroeit.

3.2. Kappen en rooien

3.2.1. Rooien van bomen

Bomen kennen geen eeuwig leven, ook al kunnen sommige soorten en individuen erg oud worden. Bomen langs wegen en in stedelijke milieus hebben evenwel extra te lijden onder allerlei invloeden waardoor ze sneller gebreken vertonen en afsterven. Vroegtijdige rooien van één of meerdere bomen is daarom op een bepaald moment niet uit te sluiten.

Kwijnende en afgestorven bomen tot een leeftijd van 10 jaar of met een stamomtrek die kleiner is dan 50 cm kunnen zonder meer worden gerooid. In de andere gevallen wordt enkel tot het rooien van bomen overgegaan wanneer aan een aantal voorwaarden is voldaan. Redenen tot rooien zijn:

- De boom vormt een veiligheidsrisico waarvoor geen andere oplossing bestaat (bv. gedeeltelijke kap of veiligheidssnoei).
- De boom dreigt onherstelbare schade te berokkenen aan gebouwen of infrastructuur.
- De eenheid van de beplanting gaat verloren door een te grote uitval van bomen. Dat is al van toepassing wanneer 40 tot 60% van de bomen is afgestorven ofwel in een slechte en onomkeerbare conditie of gezondheidstoestand verkeert. In het geval van een lange rijbeplanting is dit evenwel per straattraject te bekijken en kunnen mogelijk deeltrajecten behouden blijven of individuele bomen als een accent in het straatbeeld worden overgehouden (zie ook § 3.4.5. 'Speciale maatregelen' > 'Verjonging').
- Andere maatschappelijke belangen krijgen voorrang en kunnen niet voldaan worden zonder het rooien van de bomen.

Bij de vervanging van een bomenrij na rooien moeten de nodige voorzorgen worden genomen om problemen die aan de basis liggen van de noodzakelijke rooi blijvend op te lossen. Mogelijk moet de boomkeuze of het plantverband in die zin worden aangepast.

Bij een straatherinrichting of -heraanleg worden de mogelijkheden bekeken om de nieuwe aanleg aan te sluiten op de reeds aanwezige bomen (zie verder § 3.5.2. 'Werfopvolging').

3.2.2. Kappen van bomen

Sommige bomen kunnen worden gekapt, waarna ze terug uitschieten en nieuwe takken en stammen vormen. De stobbe wordt dan gebruikt als hakhout, waarbij nadien al dan niet één of meerdere takken worden overgehouden ("overstaanders") om tot een nieuwe stam uit te groeien.

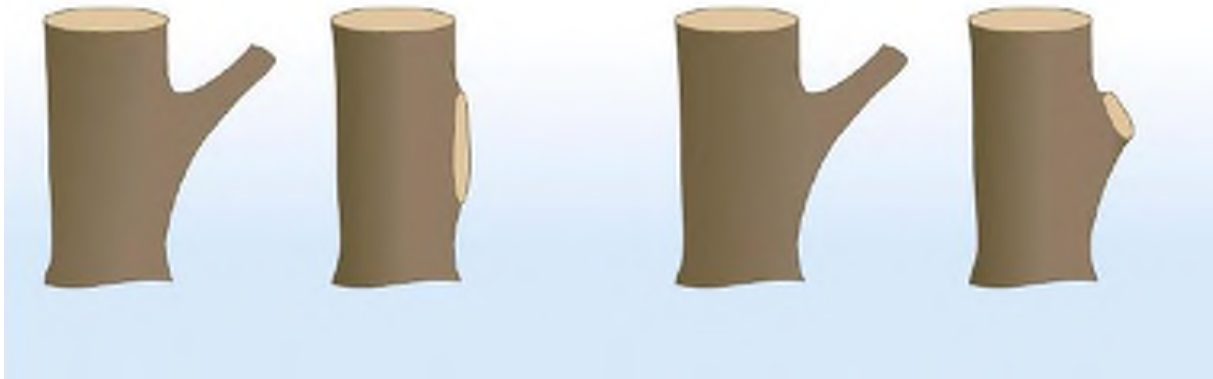
Niet alle boomsoorten zijn daarvoor geschikt. Het beheer van hakhout is afhankelijk van het eindbeeld en kan in bepaalde gevallen langdurig worden aangehouden waarbij periodiek de stobbe wordt gekapt. Doorgaans is dat binnen een termijn tussen 6 en 12 jaar.

3.3. Snoeien

Met het snoeien van bomen wordt doordacht en spaarzaam omgegaan. Het snoeien wordt tot een minimum beperkt behalve voor jonge bomen die een begeleidingssnoei behoeven en (zeer) oude of gehavende bomen die af en toe een veiligheidssnoei nodig hebben. Uitzondering wordt gemaakt voor de bomen die reeds langer een snoei-beheer krijgen en waarvan het beheer noodgedwongen moeten worden voortgezet om het uitscheuren van takken of koppen te voorkomen of de vorm te behouden. Dat geldt o.m. voor knotbomen, gekandelaarde/gekandelaberde bomen, vormbomen en leibomen.

Bij het snoeien is de juiste snoeitechniek van belang (figuur 3.5.). Anders geeft dit onnodig wonden die achteraf problemen kunnen veroorzaken. Zo mag niet te dicht tegen de stam worden gesnoeid, maar ook niet te ver ervan. De boom moet de gelegenheid krijgen de snoeiwonde af te grendelen en te overgroeien. Daarvoor mag de takkraag - de overgang tussen tak en stam waarin het stamhoutweefsel zit - niet worden beschadigd. De zaagsnede wordt haaks op de tak in de takoksel geplaatst - buiten de bastrichel.

Figuur 3.5.: Basis snoeitechniek. Slechte (links) en goede snoeiwijze (rechts). Een tak mag nooit glad en recht langsheen de stam worden afgezaagd. © Cobra

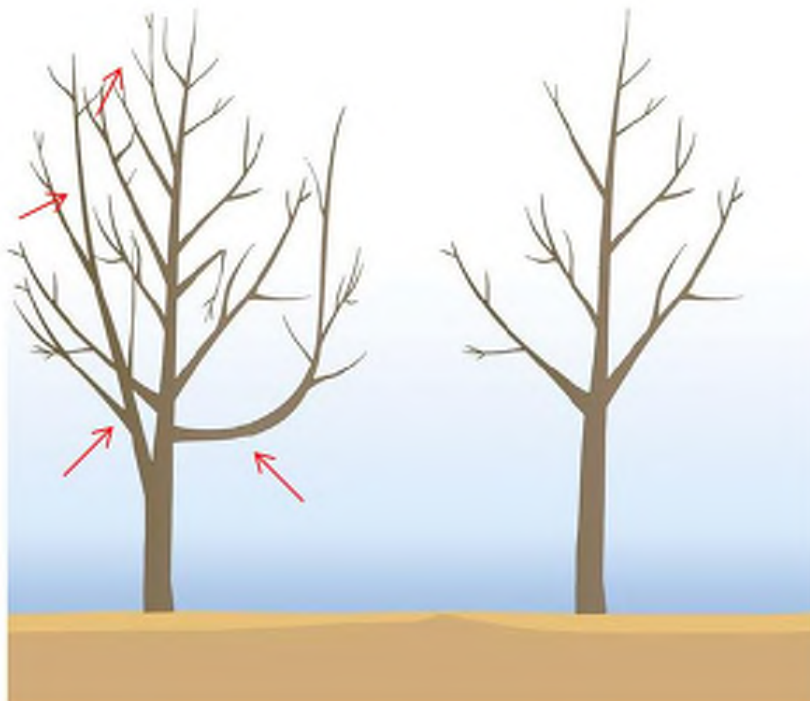

3.3.1. Begeleidings snoei

Jonge bomen en bomen met een beheerachterstand krijgen een begeleidings snoei (figuur 3.6.). Deze wordt eens om de twee tot drie jaar uitgevoerd. Bij jonge bomen gebeurt dit voor het eerst twee tot drie jaar na de aanplanting, tijdens het groeiseizoen (juni-augustus). Het dient om probleemtakken (vooral zuigers en elleboogtakken) tijdig te verwijderen maar ook om de gewenste takvrije stamlengte te bereiken (= opkronen). Eens dit laatste is gehaald, wordt met de snoei gestopt.

Takken die tot relatief grote stamwonden kunnen leiden, zoals takkransen, takparen en dikke takken worden gefaseerd in de tijd weggenomen.

Figuur 3.6.: Probleemtakken die bij een begeleidings snoei voorrang krijgen zijn dubbele toppen, zuigers, elleboogtakken, takparen en takkransen. © Cobra

3.3.2. Opkronen

Bij het opkronen worden geleidelijk aan (verspreid in de tijd) de onderste takken verwijderd totdat de gewenste kroonhoogte is bereikt. Hierdoor wordt de kroon van de boom van onderaf verkleind (figuren 2.5. en 3.9.).

3.3.3. Onderhoudssnoei/vormsnoei

Bomen die reeds een regelmatig snoeiregime krijgen, worden als voorheen verder gesnoeid, waarbij rekening wordt gehouden met de regels van de kunst. Dat is momenteel niet altijd en overal het geval. Ook de onderhoudssnoei gebeurt tijdens het groeiseizoen (juni-augustus) tenzij er redenen zijn om hiervan af te wijken. Dat kan het geval zijn met populieren die beter worden gesnoeid na de maand september vanwege de kans op aantasting door de populierenglasvlinder in de zomermaanden. Of platanen die in de zomer de slijmvliezen irriteren door rond stuivende bladharen. Bomen die gemakkelijk "bloeden" (zoals okkernoot, berk, kers en esdoorn) kan men beter niet in de (late) winter of het vroege voorjaar snoeien. Hiervoor is het late voorjaar of de vroege zomer veruit de beste periode.

3.3.4. Waterlot en wortelopslag verwijderen

Sommige boomsoorten ontwikkelen gemakkelijk op de stam waterlot of aan de stamvoet wortelopslag (bv. Hollandse linde). Waterlot is het gevolg van een te sterke snoei of een plotselinge blootstelling aan licht. Ook het snoeimoment speelt hierin een rol. Het verwijderen van waterlot en wortelopslag gebeurt het best in juli en augustus, na de reguliere snoei.

3.3.5. Knotten

Knotbomen komen slechts beperkt voor in Ninove - althans binnen het openbaar domein. Het betreft hoofdzakelijk schietwilg, gewone robinia en gewone haagbeuk. In mindere mate komen ook knotbomen van esdoorn (gewone esdoorn, Noorse esdoorn en Spaanse aak) voor of één of enkele exemplaren van populier, es, kerspruim, trompetboom, plataan, (sier)kers, honingboom en linde. Het zijn allemaal bomen waarvan de koptakken op gezette tijden worden afgezet om uitscheuren te vermijden. Bij enkele exemplaren is er overlap met gekandelaberde bomen.

Foto 3.5.: Diverse boomsoorten komen als knotboom in aanmerking, maar meestal wordt gebruik gemaakt van compacte, bolvormige variëteiten waarvan het onderhoud erg intensief is om een compacte groeivorm te behouden. (Kasteelstraat – Outer)

Bij wilgen gebeurt het knotten om de 5-6 jaar; bij haagbeuk om de 8-10 jaar. Omdat het bij haagbeuk evenwel grotendeels om vormbomen op een kerkhof gaat (P 010 - Neuringen z/n – kerkhof Denderwindeke) wordt uitzonderlijk een kortere knottermijn van 5-6 jaar gehanteerd. Bij robinia gebeurt het knotten vaker (tweejaarlijks) om een kleine en compacte kroonkop te verkrijgen en te behouden, wat vaak gepaard gaat met een (bolvormige) vormsnoei. Snoeien gebeurt in het najaar

(half november) tot midden het voorjaar (midden maart) op vorstvrije dagen. Daarbij worden alle scheuten teruggesnoeid tot op 2 ogen van de stambasis.

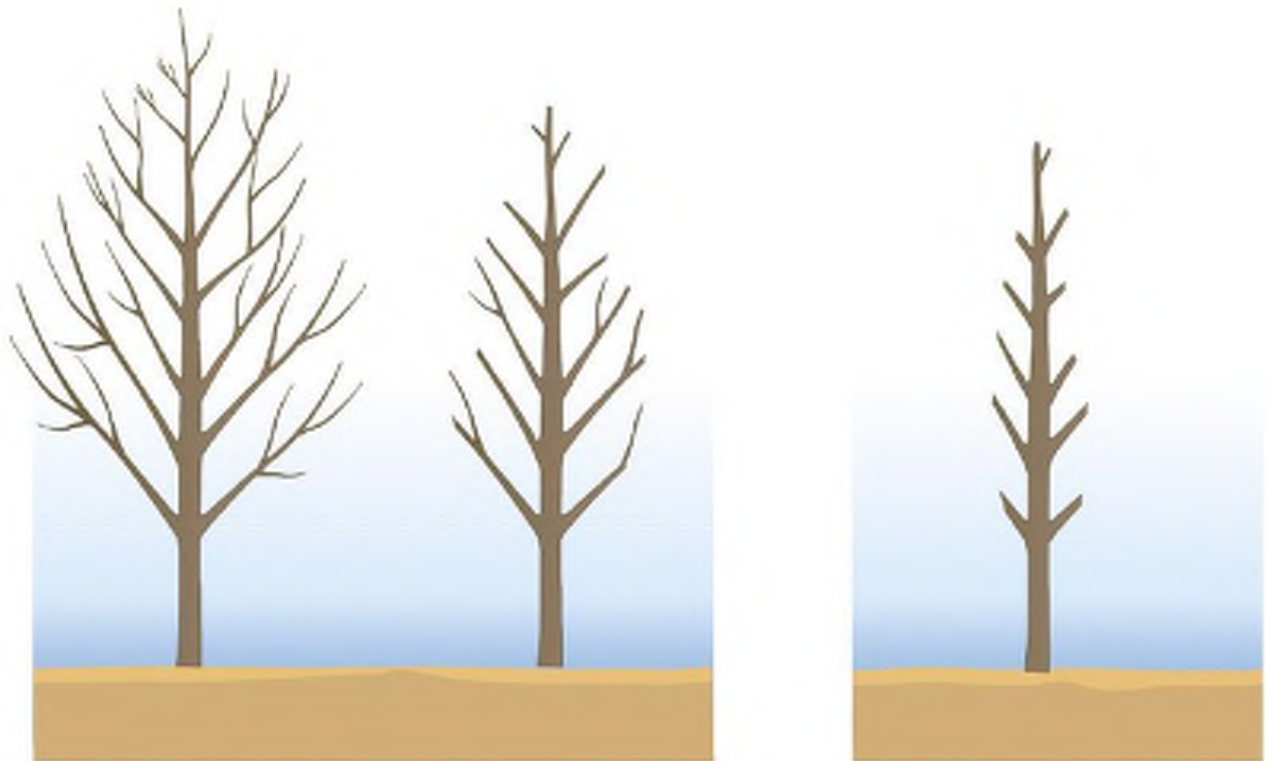
3.3.6. Kroonreductie

Bij een kroonreductie wordt een gedeelte van de kroontakken weggenomen om de kroonomvang kleiner te maken. Snoeitechnieken zoals kandelaren en kandelaberen sluiten daarop aan. De techniek is enkel aan de orde wanneer zich problemen stellen bijvoorbeeld wanneer takken schade berokkenen aan gebouwen of infrastructuur. In dergelijke gevallen is te overwegen om de boom een aangepaste kroonvorm te geven die esthetisch en evenwichtig is en de boomstabiliteit niet in het gedrang brengt.

3.3.7. Kandelaren/kandelaberen

Wanneer een boom gekandelaberd of gekandelaard is (figuur 3.7.), is dit vaak het gevolg van een foute soortkeuze of een verkeerde inplanting in het verleden. Eens deze snoeitechniek is ingezet, wordt hij best voortgezet. Het verschil tussen beide snoeitechnieken is niet altijd duidelijk omdat ze vaak het gevolg zijn van een ondoordachte snoei.

Figuur 3.7.: Gewone boomkroon, gekandelaberde kroon (midden) en gekandelaarde kroon (rechts). © Cobra

Kandelaberen is een snoeitechniek, waarbij de takken van een boom afgezaagd worden tot op de gesteltakken, waardoor de boom het uiterlijk van een kandelaar krijgt. De kroontakken worden voor ongeveer de helft ingekort.

Kandelaren is een snoeitechniek, waarbij de takken van een boom afgezaagd (= amputeren) worden tot net voor de hoofdstam. De kroontakken worden voor meer dan 75% ingekort zonder verder aandacht te schenken aan de zijtakken. De techniek houdt het midden tussen knotten en kandelaberen.

Gekandelaberde/gekandelaarde bomen worden doorgaans om de drie jaar (terug)gesnoeid. Dat gebeurt pas wanneer alle bladeren van de bomen gevallen zijn en de boom in winterrust gaat. Dat is ten vroegste eind november en voordat de boom in het voorjaar opnieuw gaat botten.

3.3.8. Scheren

Het scheren gaat vaak samen met een vormsnoei van bomen. Het betekent dat uitgroeiende kleine takken die de vorm aantasten worden verwijderd. Dit is een tijdrovende bezigheid die enkel in uitzonderlijke gevallen in het gemeentelijk bomenbeheer wordt toegepast.

3.3.9. Leibomen

Het snoeien en leiden van (étage)leibomen en -schermen gebeurt volgens strakke regels. Voor het jaarlijks onderhoud van étageleibomen worden in de winter de takken teruggeknipt: elke verticale scheut wordt tot op 2 à 3 ogen teruggesnoeid tot op de horizontaal geleide. Dit komt neer op stompjes van 2 cm. Wanneer er teveel stompjes overblijven kan een deel ervan geheel worden weggesnoeid.

Figuur 3.8.: Boombeelden i.f.v. snoeiwijze. © ANB

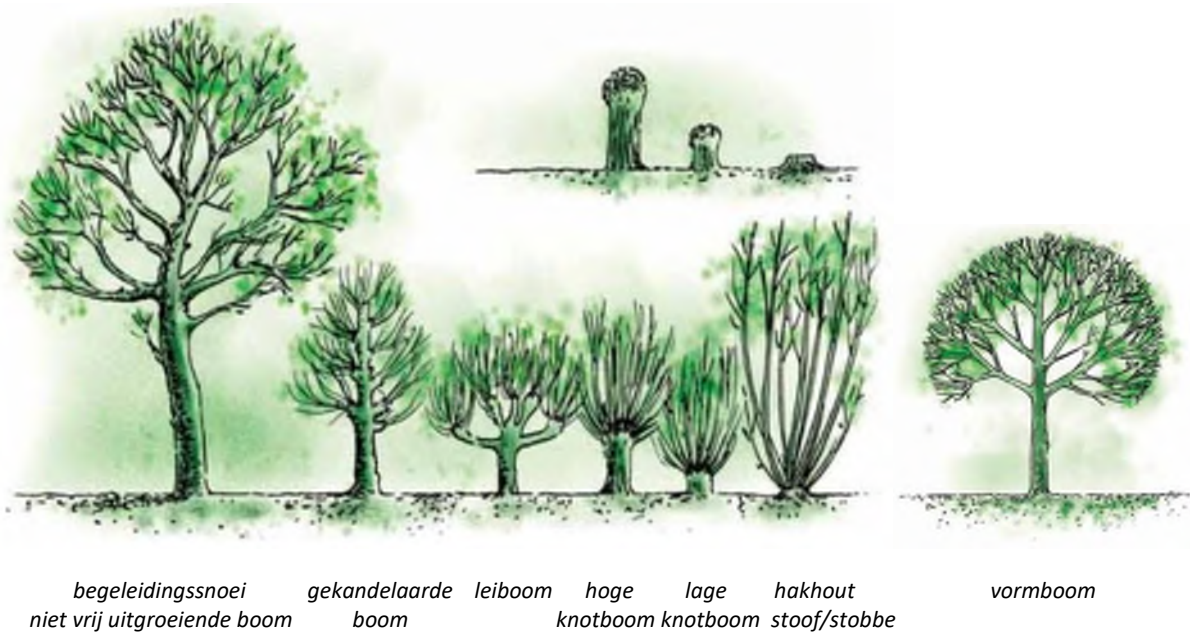

Foto 3.6.a-b: Het onderhoud van leibomen, dakbomen, gevelbomen en andere leivormen is behoorlijk intensief en dient minstens jaarlijks te worden herhaald. Daarom wordt aangeraden om deze enkel functioneel in te zetten of te gebruiken op plekken waar andere boomvormen moeilijk zijn. (opvang Ikke Parklaan – Ninove en Graanmarkt – Ninove)

Een leischerm wordt net als een haag in de zomer (juni-juli) gesnoeid (tenzij ze wintergroen zijn > na de winter).

Voor het vormen van de leischerm worden alle aanwezig takken aangebonden in een vlak. Bij étageleibomen gebeurt dit enkel horizontaal.

3.3.10. Regulier beheer

Eens een boom zijn volle wasdom en de gewenste kroonhoogte heeft bereikt kan een regulier opvolgingsbeheer worden ingesteld. Dat omvat een regelmatige opvolging waarbij volgende werkzaamheden aan de orde (kunnen) zijn:

- onderhoudssnoei (zie § 3.3.3.) voor zover dit nodig is;
- aanvullende (begeleidings)snoei van individuele takken of kroondelen;
- verwijderen van (gevaarlijke) dode takken en takbreuken;
- opvolging van de gezondheidstoestand en zo nodig treffen van de noodzakelijke maatregelen;
- boomtechnisch of beheermatig ingrijpen indien nodig.

3.4. Andere onderhoudsmaatregelen

3.4.1. Onderhoud boomspiegel

Boomspiegels kunnen onderhoudsvriendelijk worden ingericht op plaatsen waar een groenonderhoud moeilijk of ongewenst is. Er wordt steeds rekening gehouden met een goede bodemverluchting en watervoorziening. De boomspiegel kan daarvoor met een mulchlaag van houtsnippers of gemalen boomschors worden afgedekt. Dat vraagt evenwel opvolging om ongewenste kruidenontwikkeling alsnog te beperken. In extreme gevallen kan met beluchtingstegels, roosters of een verharding op basis van epoxyhars worden gewerkt.

Foto 3.7.: Sommige bomen takelen langzaam af nadat het cambium doorsneden werd bij het maaien tot in de boomstam. Er zijn bomen die enkel nog een duwtje van de wind nodig hebben om om te vallen. (kruispunt Wildendries met Geraardsbergsesteenweg – Aspelare)

Beter nog is de boomspiegel te voorzien van een gebiedseigen en onderhoudsvriendelijke beplanting, waarbij vaste planten of zichzelf uitzaaiende, insectenvriendelijke kruidensoorten worden ingezet.

In grasbermen kan een extensief maaibeheer worden gevoerd waarbij het gras rondom de boomvoet wordt overgehouden of hooguit eenmaal per jaar wordt gemaaid. Vooral onder oude(re) bomen en bomen met een brede, koepelvormige kruin is maaien doorgaans overbodig. Het voorkomt dat maaischade optreedt en het creëert een voor de boom gunstigere groeisituatie.

Vegetatievrije boomspiegels worden best geschoffeld. In uitzonderlijke gevallen kan ook een onkruidbrander worden ingezet, maar die mag de boomstam of -wortels niet beschadigen.

3.4.2. Ziekten- en plagenbestrijding

Voor het bomenbehoud is een tijdige, gepaste behandeling van door insecten, zwammen/schimmels, bacteriën, mijten, virussen of fytoplasma's aangetaste bomen noodzakelijk. Zeker wanneer het oude of andere waardevolle bomen betreft en de aantasting tot verzwakking of afsterven van de boom kan leiden.

Foto 3.8.a-b: Bastbloedingen zijn vaak de voorbode van een mindere vitaliteit, terwijl zwammen de verdere aftakeling inleiden.

Een aantal boomsoorten is vatbaar voor bepaalde ziekten en aantastingen. Veel voorkomend zijn:

- gomziekte bij (sier)kers en andere bomen met steenvruchten;
- iepenziekte bij de iep;
- bacterievuur bij meidoorn, lijsterbes en peer;
- verwelkingsziekte bij esdoorn, paardenkastanje, linde en iep;
- meniezwammetje bij iep, esdoorn, paardenkastanje en linde;
- kastanjabloedingsziekte bij paardenkastanje;
- watermerkiekte bij de wilg, in het bijzonder bij schiet- en treurwilg;
- essensterfte bij es;

- tonderzwam (echte, platte en dikrand-) bij beuk, berk, esdoorn, haagbeuk, Hollandse linde en Amerikaanse eik;
- sombere honingzwam op es, esdoorn, haagbeuk, plataan, amberboom, meidoorn, okkernoot, appel en diverse naaldbomen;
- reuzenzwam op beuk en Amerikaanse eik;
- zwavelzwam op zomereik, robinia, peer en Amerikaanse eik.

Sommige ingrepen zijn wettelijk verplicht en gekoppeld aan Koninklijke besluiten en decreten zoals in het geval van bacterievuur en eikenprocessierups.

3.4.3. Wortelopdruk

Wortelopdruk ontstaat doordat boomwortels onder verhardingen doorgroeien en door diktegroei de verharding naar omhoog duwen. Dat kan tot gevaarlijke situaties leiden en het optreden van niveauverschillen vermindert het gebruikscomfort van wegen. Het zorgt voor steeds terugkerende onderhoudskosten voor de wegbeheerder.

In voorkomende gevallen wordt daarom tot herstelling overgegaan - ook al is die tijdelijk van aard omdat deze kost doorgaans niet opweegt tegen een blijvende oplossing. Dat kan gepaard gaan met een bodemophoging en/of wortelreductie, maar dat kan de stabiliteit van de boom in gevaar brengen.

In bepaalde gevallen kan dit probleem worden aangeprepen om een duurzame oplossing tot stand te brengen middels een reconstructie van de standplaats of door meer groeiruimte aan de boom te geven door een gedeeltelijke ontharding. Bij een volledige heraanleg kunnen ook maatregelen worden getroffen die wortelopdruk voorkomen zoals de aanleg van wortelstraten, wortelbuizen, boomkratten, boombunkers en andere gelijkaardige volumestructuren of afscherming van verhardingen tegen wortel(door)groei (zie ook § 3.1.4. 'Wortelruimte'). Dergelijke voorzieningen worden voortaan bij nieuwe aanplantingen in stedelijk gebied meteen voorzien.

Foto 3.9.a-b: Wortelopdruk is het gevolg van onvoldoende wortelruimte en watertoevoer hetgeen vaak samenhangt met bodemverharding. (Denderkaai – Ninove en vergelijkbaar voorbeeld elders)

3.4.4. Inboeten en vervangen van bomen

In jonge boomaanplantingen worden dode, kwijnende en slecht groeiende individuele bomen zo snel mogelijk vervangen door andere exemplaren van dezelfde soort en grootteorde. Bij uitval van meer dan de helft van een bomenrij of -groep wordt de volledige vervanging van de rij of groep in overweging genomen, waarbij best gekozen wordt voor een andere soort of variëteit. Bij uitval van grotere aantallen bomen is een onderzoek zinvol om na te gaan wat de reden is van het bomenverlies (bv. slechte kwaliteit plantgoed, gewijzigde of slechte groeiomstandigheden, verkeerde soortenkeuze, externe inwerkingen, al dan niet moedwillige beschadigingen) om aan de hand daarvan in een passende vervanging te voorzien of af te zien van een vervanging op dezelfde plek.

3.4.5. Standplaatsverbetering

Op plaatsen waar bomen kwijnen, biedt enkel een standplaatsverbetering een duurzame oplossing. Dat kan o.m. door:

- afsluiten van de groeiplaats of voorzieningen aanbrengen die betreding voorkomen of beperken
- afsteken van de graszode en herinzaaien met een kruidenmengsel of beplanten met een bodembedekker
- aanplanten van een onderlaag van schaduwverdragende struiken al dan niet in combinatie met een kruidlaag
- (niet-)specifieke bodembemesting
- bodemontdichting - verhardingslaag doorbreken
- bodembeluchting (ploffen) met injectie van een structuurverbeteraar

Dit gaat best gepaard met een verkennend bodemonderzoek (bodemsamenstelling en -profiel).

3.4.6. Speciale maatregelen

Kroonverankering

Bij bomen met zware takken die dreigen uit te scheuren of af te breken en waarvoor een snoei geen optie is, kunnen takken in de kroon verankerd worden. Dat gebeurt met een kunstmatig, flexibel anker dat wordt gespannen tussen de stam en een tak of tussen takken onderling.

Bladvang

Gedurende de herfst worden in de wijken met veel bomen bladkorven geplaatst, waarin omwonenden hun bladafval kunnen deponeren. De gemeente zelf organiseert regelmatig bladruiming voor op plaatsen waar bladafval moeilijk afbreekt (bv. plataan, okkernoot) of snel ophoopt.

Verjonging

Naarmate een boom of bomenrij ouder wordt, stelt zich de vraag vanaf welk moment en op welke wijze tot verjonging ervan wordt overgegaan. Doorgaans zijn het bomenbeeld (aanzicht van de individuele bomen alsook van het groenelement in zijn geheel) en de veiligheid hierin de sturende factor. Dat geldt in het bijzonder voor bomengroepen en -rijen. Bomenrijen worden immers vaak gekarakteriseerd door drie criteria: gelijksoortigheid, gelijkjarigheid en volledigheid. Bomengroepen vormen dan weer één geheel door een vergroeiing van de kronen.

De vervanging van een bomenrij of -groep kan in één keer worden uitgevoerd of gefaseerd. Een verjonging van bomen in een oudere groep of rij is dikwijls moeilijk vanwege de - doorgaans ongunstige - invloed van de resterende bomen op de jonge bomen. De afstand tussen de verschillende bomen is daarbij bepalend: naarmate de tussenafstand groter is, verhoogt de slaagkans. Een gemengde aanplanting van jonge en oude bomen kan soms ook het bomenbeeld verstoren, wanneer hierin geen ritmische structuur kan worden gebracht of op een andere manier vormelijk kan worden op ingespeeld.

Bij vervanging van één of meerdere bomen binnen een eenheid, bv. een straat of laan, worden bomen van dezelfde soort aangeplant, die in grootte en vorm zoveel mogelijk aansluiten op de resterende

bomen. Het is belangrijk dat het begin- en eindpunt van de kapsecties van bomenrijen zorgvuldig worden gekozen en gebruik wordt gemaakt van dwarse langsstructuren (bv. dwarsende bomenrij), begin of einde van een ruimtelijk aaneengesloten zone, kruispunten of knikpunten.

Door de regel is een heraanplanting i.f.v. verjonging aan de orde wanneer 40 tot 60% of meer van de bomen verdwenen, afgestorven, ziek of kwijnend is. Bij een dergelijk uitvalpercentage heeft een rij niet langer het aanzien van een aaneengesloten lijnvormige beplanting. Op dat moment kan worden beslist om over te gaan tot de eindkap en heraanplant van de volledige groep of rij (volledige kap) of de zwaarst aangetaste niet langer aaneengesloten trajecten of delen (gefaseerde kap). Om een nieuwe bomenrij aan te planten op de plaats van een gerooide bomenrij, moeten eerst de resterende boomwortels/stobben worden verwijderd (uitrekken, uitfrezen).

Het overhouden van individuele oude(re) bomen kan voor accenten zorgen en is steeds te bekijken.

Verplanten

Bomen worden in principe aangeplant op de definitief gewenste plantplaats en -afstand. Er kunnen zich evenwel omstandigheden voordoen waarbij het mogelijk en zinvol is om een boom op een andere plaats verdere of betere groeikansen te geven. Er bestaan technieken die het verplanten van bomen mogelijk maken. Deze vragen echter een grondige voorbereiding en inzet van aangepast materieel. Het spreekt voor zich dat het verplanten van een jongere boom meer kans op slagen heeft dan een oudere boom.

Dunnen

Soms worden bomen (te) dicht geplant om snel een ruimtelijk effect te bekomen of bomen in de hoogte te forceren. Bomen die te dicht worden geplant, moeten dan naderhand worden gedund. Een dichte beplanting heeft dan ook weinig zin. Wanneer de boomkronen in elkaar vergroeid zitten resulteert dit een slechte kroonvorming van de resterende bomen.

Het is dan ook noodzakelijk om bij een dicht plantverband vooraf het eindbeeld vast te leggen. Bomen in groepsverband kunnen wel een mooi effect geven wanneer de kronen als een geheel met elkaar vergroeien. Groepsgewijze kroonvergroeïingen passen erg goed in een park- of pleinbeplanting.

3.4.7. Boomtechnisch onderzoek

Bomen die opvallende en moeilijk in te schatten gebreken vertonen, krijgen een boomtechnisch onderzoek. Dat dient ertoe de stabiliteit en/of de breukvastheid van de boom te bepalen. Dergelijk onderzoek omvat o.a. een trekproef en een tomografie. Het onderzoek is vooral bij oude en bijzondere bomen aan de orde en kan gepaard gaan met een standplaatsonderzoek dat de groeiomstandigheden analyseert.

3.5. Opvolging

3.5.1. Bomencontrole

Gezondheidstoestand/conditie en technische gebreken

Een aantal bomen vereist een regelmatige opvolging omdat ze in een minder goede conditie verkeren, weinig vitaal zijn, aangetast zijn of gebreken vertonen. Om welke bomen het gaat, blijkt uit de gemeentelijke bomeninventaris. Deze bomen worden op gezette tijden gecontroleerd en beoordeeld teneinde de nodige maatregelen te treffen om de situatie te herstellen of te stabiliseren. Een veel gebruikte methode is daarvoor de boomveiligheidscontrole of *Visual Tree Assessment* (VTA). Daarbij worden de bomen beoordeeld door een boomtechnisch adviseur (*European Tree Technician*) aan de hand van visueel waarneembare gebreken of aanwijzingen van verborgen gebreken. Hierbij wordt onder meer gelet op de stamvorm, de schors, de boomstructuur, de takaanhechting, de aanwezigheid van reparatieweefsel en de aanwezigheid van zwammen of andere aantastingen en beschadigingen.

Risicobomen - bomen met een zichtbaar gebrek - die op het moment van controle een verhoogd risico hebben, worden nader technisch onderzocht (NTO).

Boomverzorging

Onder boomverzorging vallen alle ingrepen die nodig zijn om de vitaliteit van de boom te behouden en ongewenste toestanden ongedaan te maken. Het kan ook dienen om schade door andere bomen te voorkomen of omgevingsfactoren te herstellen. Dergelijke ingrepen gebeuren het best door een extern deskundige met een internationaal erkend *European Treeworker* (ETW) certificaat.

Het gebruik van wondverzorgingsmiddelen moet alvast worden uitgesloten en werkt eerder nadelig doordat het de genezing vertraagt. Een gepaste behandeling van de verwonding, door het bij snoeien of wegnemen van de beschadiging, is van veel groter belang om de gevolgen in te perken.

Foto 3.10.: Bijzondere omstandigheden zoals het afscheuren van een dikke tak of het afbreken van een stam, kunnen tot uitzonderlijke ingrepen noden. In dergelijke gevallen is een goede boomverzorging noodzakelijk die het dichtgroeien van de wonde mogelijk maakt. Het gebruik van dichtingsmiddelen behoort daar niet bij. (Sint-Margarethakerk Halsesteenweg – Neigem)

Verkeersveiligheid en -doorstroming

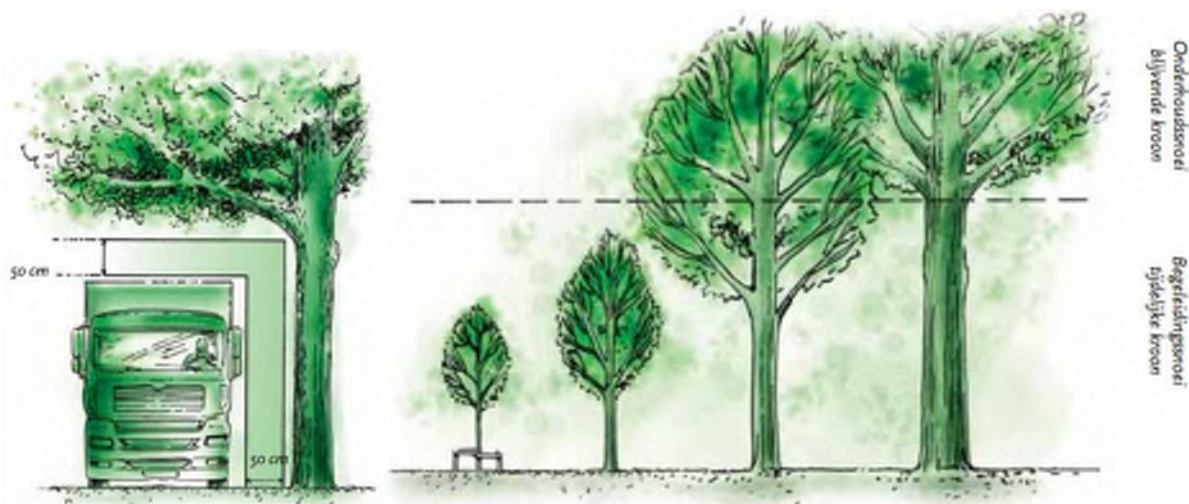
Bomen langs wegen vereisen een regelmatigere opvolging dan bomen die in een park- of naturomgeving opgroeien. De invloedzone van een boom omvat eenmaal de boomlengte van de stam tot de rand van een weg, een water, een fietspad, een voetpad, een parkeerplaats, een openbaar gebouw en objecten in eigendom van derden. Voor bomen die langs spoorwegen groeien, geldt een veiligheidsafstand t.o.v. de spoorlijn: de hoogte van de bomen moet lager zijn dan de afstand tussen de stam en de sporen.

De vrije doorrijhoogte is niet gelijk aan de lengte van de takvrije stam. Bij oudere bomen hangen de lage takken immers vaak enkele meters door. De mate waarin dit gebeurt, is afhankelijk van de boomsoort: bijvoorbeeld bij linde, plataan en populier hangen de lage takken sterk door. De takvrije stam moet daarom minstens 2-3 m groter zijn dan de vereiste vrije doorrijhoogte (figuur 3.9.). Voor straatbomen betekent dat dus - afhankelijk van de verkeersfunctie - een vrije stamlengte van minstens:

- voetgangers: minimaal 2 m - doorhangend 4-5 m
- fietsers: minimaal 2,5 m - doorhangend 5-6 m
- auto's en vrachtwagens: minimaal 4,2 m - doorhangend 7-8 m

Figuur 3.9.: Vanaf de rand van de weg is een vrije doorrijhoogte vereist (bij voorkeur met een veiligheidsmarge). Alle takken onder de vereiste takvrije stamlengte behoren daardoor tot de tijdelijke kroon. © ANB

Veiligheidsafstanden moeten ook in acht worden genomen t.o.v. verkeerssignalisatie, boven- en ondergrondse nutsleidingen, rioleringen en gebouwen (tabel 3.3).

Tabel 3.3.: Veiligheidsafstanden van bomen bij verschillende verkeers- en nutsvoorzieningen.

richtlijn	norm
afstand t.o.v. wegverharding	> 1 m
obstakelvrije ruimte bebouwde kom (snelheid 30-50 km/u)*	1,5 m
obstakelvrije ruimte onbebouwde kom (snelheid 70 km/u)	3 m
obstakelvrije ruimte onbebouwde kom (snelheid 90 km/u)	4,5 m
obstakelvrije ruimte onbebouwde kom (snelheid > 90 km/u)	8 m
afstand t.o.v. ondergrondse elektriciteitskabels en -leidingen	2,5 m
afstand t.o.v. gas- en waterleidingen	5 m
afstand t.o.v. riolering	2-3 m
afstand t.o.v. verkeerslichten	10 m
afstand t.o.v. openbare verlichting	> 1 m
afstand t.o.v. bovengrondse elektriciteitsleidingen****	onbepaald
afstand t.o.v. kruispunten - naderingssnelheid 40 km/u	75 m
afstand t.o.v. kruispunten - naderingssnelheid 50 km/u	80 m

richtlijn	norm
afstand t.o.v. kruispunten - naderingssnelheid 60 km/u	100 m
afstand t.o.v. kruispunten - naderingssnelheid 80 km/u (enkelbaans)	145 m
afstand t.o.v. kruispunten - naderingssnelheid 80 km/u (dubbelbaans)	155 m
afstand t.o.v. spoorlijnen**	> 6 m
afstand t.o.v. parkeerstroken	> 1 m
beplanting langs bevaarbare waterlopen met jaagpad	9,75 m
beplanting langs bevaarbare waterlopen met voetpad	3,25 m
beplanting langs bevaarbare kanalen	veldwetboek
beplanting langs onbevaarbare waterlopen	5 m
beplanting langs buurtwegen	1,5 m
beplanting langs gewest- en gemeentewegen***	2 m
beplanting nabij autosnelwegen	30 m
beplanting langs binnenkant van grachten	0,5 m

* aanbevolen normbreedte

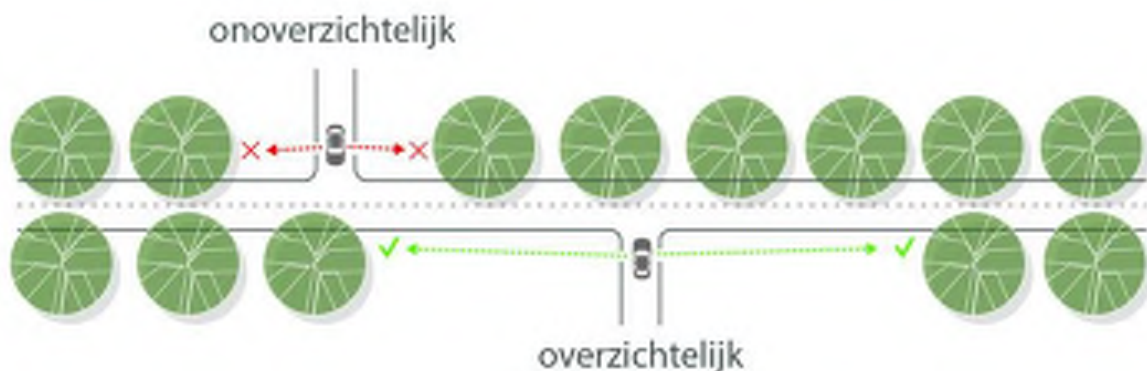
** variërend naargelang de boomhoogte: minimaal één boomlengte (tot 35 m)

*** schriftelijke toestemming vereist binnen afstand van 2 m

**** Het gewest, de gemeente of vergunninghouder heeft de bevoegdheid boomtakken af te hakken die te dicht bij bovengrondse leidingen hangen en die kortsluitingen of andere schade kunnen veroorzaken. De eigenaar wordt ingelicht en gevraagd te kappen. Indien die binnen de maand niets onderneemt, kan de verantwoordelijke overheid zelf tot snoeien of kappen overgaan.

Bij de (her)inrichting van wegen met straatbomen moet met de veiligheid van alle verkeersgebruikers rekening worden gehouden. De aandacht gaat daarbij vooral naar oversteekplaatsen en wegaansluitingen waar de zichtbaarheid van aankomend verkeer een belangrijke aandachtspunt is (figuur 3.10.). Het openhouden van zichtlijnen kan ook door het opsnoeien van bomen onderhouden worden.

Figuur 3.10.: Boomloze zones t.o.v. het oprijzicht.

3.5.2. Werfopvolging

Infrastructuurwerken vormen vaak een bedreiging voor bestaande boomaanplantingen, omdat ze gepaard gaan met rechtstreekse en onrechtstreekse beschadigingen aan de boomwortel, -stam en/of -kroon. In alle gevallen moeten bij werkzaamheden nabij bomen de nodige voorzorgen worden genomen om dit te voorkomen.

Bomen Effect Analyse en Rapportage

Bouwkundige en civieltechnische werken van allerlei aard kunnen bedreigend zijn voor bomen. Elke toekomstige projectuitvoering waarbij bomen op het openbaar domein betrokken zijn, ondergaan daarom een “*Bomen Effect Analyse*” (BEA) en/of “*Bomen Effect Rapportage*” (BER). Zo'n analyse maakt zichtbaar wat de mogelijke gevolgen zijn van de ingrepen en hoe nadelige effecten kunnen voorkomen dan wel gemilderd worden, met de bedoeling dat de bomen op dezelfde plek en onder gunstige omstandigheden kunnen behouden blijven. Een BEA omvat onder meer een visuele boomcontrole, een beperkt groeiplaatsonderzoek en een bewortelingsonderzoek. Aan de hand van deze gegevens wordt de toekomstverwachting van de bomen ingeschat, uitgaande van de huidige situatie en in vergelijking met de gevolgen van de geplande ingrepen. Indien nodig worden beschermings- en compensatiemaatregelen opgelegd.

Preventieve maatregelen bij werkzaamheden

Als kabels en leidingen in de buurt van bomen moeten worden gelegd, is er gevaar voor wortelbeschadiging. In dat geval moeten speciale technieken worden toegepast, zoals het onder de wortels door persen van kabels en leidingen.

Foto 3.11.: Bij grond-, bouw- en infrastructuurwerken moeten de nodige voorzorgen worden genomen om schade aan boomstammen en –wortels te voorkomen. Vaak worden de wortels doorsneden of de kroon beschadigd waardoor de boom gedestabiliseerd geraakt. (Kasteelstraat – Outer)

Om wortel schade en bodemverdichting te beperken moet rondom de minimale kroonprojectie van de boom een hekwerk van 2 m hoog of een andere hindernis worden geplaatst, die materiaalopslag, parkeren of overrijden verhindert. De verhouding tussen de kroonprojectie en de wortelprojectie is bij een goed doorwortelbare bodem 1/2 tot 1/3. In een arme bodem kan de wortelprojectie evenwel

oplopen tot 1/4,5 terwijl dit in een voedselrijke bodem met een goede watervoorziening kleiner kan zijn, maar minstens de grootte van de kroonprojectie. Ook bij bomen met een zuilvormige of afgeplatte kroon moet men in de benadering van de wortelprojectie een factor H/D verrekenen.

Schadevergoeding

Aannemers van infrastructuurwerken worden verantwoordelijk gesteld voor eventuele schade aan bomen en dit voor een periode van minimaal 5 jaren. Nadelige effecten op bomen (bv. bodemverdichting, wortelschade) kunnen zich immers pas later manifesteren. Indien aan de bomen - los van de voorzorgsmaatregelen - door toedoen van de werkzaamheden schade wordt toegebracht, wordt deze verhaald op de aannemer. De hoogte van de schadevergoeding wordt bepaald d.m.v. een taxatie volgens de berekeningsmethode '[Uniforme Methode voor Waardebepaling van straat-, laan- en parkbomen](#)'. Bij kleinere beschadigingen kan een vooraf vastgesteld boetebedrag worden bepaald.

Hetzelfde systeem wordt ook toegepast voor onvergunde of niet overeenkomstig de vergunning uitgevoerde boomkapping of -rooi.

3.6. Klachtenbehandeling en -opvolging

Naargelang de ingesteldheid van de burger zullen er al dan niet klachten komen i.v.m. bomen. Het is belangrijk dat daar op gepaste wijze wordt mee omgegaan en naar de mistevreden burger wordt geluisterd. Een gegronde motivatie en heldere communicatie moet de klagende burger vervolgens inzicht verschaffen in het gevoerde bomenbeleid. Veel klachten zijn tijdelijk en seizoensgebonden, waardoor de voordelen van bomen wel eens uit het oog worden verloren. Bij elke klachtbehandeling is het uitgangspunt het behoud van de boom of bomen, tenzij die een ernstige en onoplosbare bedreiging vormt/vormen. In het geval van een acute bedreiging wordt onmiddellijk tot actie overgegaan.

Afhankelijk van de aard van de klacht kan al dan niet actie worden ondernomen. Tabel 3.4. verschaft inzicht in de mogelijke acties wanneer een klager zich niet neerlegt bij de aangebrachte motivatie.

Tabel 3.4.: Mogelijke klachten (alfabetisch) en de daaruit voortvloeiende acties. De tabel geldt als uitgangspunt; situaties kunnen echter verschillen en zijn voor interpretatie vatbaar.

mogelijke klacht	mogelijk gevolg
allergieklachten (o.a. door stuifmeel)	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie
bemoeilijking infrastructuurwerken	<ul style="list-style-type: none"> • opleggen aangepaste werkmethode
(mogelijke) beschadiging gebouw / infrastructuur / nutsleiding	<ul style="list-style-type: none"> • onderhouds- of vormsnoei • knotten of kandelaberen (uitzonderlijk)*
gehele of gedeeltelijke boomsterfte	<ul style="list-style-type: none"> • veiligheidssnoei (onveilige boomdelen) • boom vervangen*
honingdauw (linde)	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie
(te) hoge boomgroei	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie tenzij beschadiging van nutsleidingen mogelijk is > kroonreductie
moeilijke (verkeers)doorgang	<ul style="list-style-type: none"> • sleunen/opsnoeien
omgevallen / uitgescheurde boom	<ul style="list-style-type: none"> • rooien en vervangen boom
onschadelijke rupsen- en luizenplagen	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie
onveiligheidsgevoel	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie
over (erfgrens) hangende takken	<ul style="list-style-type: none"> • geen actie

mogelijke klacht	mogelijk gevolg
schadelijke rupsen- en luizenplagen (voor volksgezondheid)	<ul style="list-style-type: none"> biologische bestrijding afhankelijk van aard en omvang*/**
schaduwwerking / beperkte (zon)lichtinval	<ul style="list-style-type: none"> geen actie eventueel kruin uitlichten
schuingroei	<ul style="list-style-type: none"> geen actie (indien geen valdreiging) kappen of rooien (bij valdreiging)*
toegankelijkheid gebouw / oprit	<ul style="list-style-type: none"> geen actie sleunen/opsnoeien
vallende bladeren / naalden	<ul style="list-style-type: none"> bladkorven plaatsen bladeren vegen** vrijhouden waterafvoer**
valgevaar	<ul style="list-style-type: none"> geen actie (indien geen reële valdreiging) kappen of rooien (bij reële valdreiging)*
vallende bloembladen, zaden e.d.m.	<ul style="list-style-type: none"> geen actie
vallende takken / takbreuken / dik dood hout	<ul style="list-style-type: none"> snoei individuele takken
vallende vruchten	<ul style="list-style-type: none"> geen actie (bv. noten) vruchten vegen (bv. zachte vruchten)**
verstopping van (water)afvoer (riolering, dakgoot)	<ul style="list-style-type: none"> vrijmaken en openhouden waterafvoer**
vogelpoep (nest-, rust- of slaapbomen vogels)	<ul style="list-style-type: none"> geen actie
wortelopdruk wegdek / voet- of fietspad	<i>actie afhankelijk van verkeersfunctie en effect:</i> <ul style="list-style-type: none"> geen actie lokaal wegherstel tijdelijk wegherstel duurzaam wegherstel*
zichtbelemmering verkeer	<ul style="list-style-type: none"> sleunen/opsnoeien
zichtbelemmering vanuit woning / tuin	<ul style="list-style-type: none"> geen actie kruin uitlichten sleunen/opsnoeien (i.f.v. benedenzicht)
(ernstige) ziekteverschijnselen / beschadigingen	<ul style="list-style-type: none"> boombehandeling (wondverzorging)*

* enkel na beoordeling door een boomdeskundige

** enkel op (gemeentelijk) openbaar domein

In bepaalde gevallen is de tussenkomst van een (boom)deskundige vereist alvorens tot concrete actie wordt overgegaan. Deze dient na te gaan in welke mate de klacht gegrond is en niet het gevolg is van een onverantwoord handelen door de klager of een derde. Eventueel kunnen de kosten hiervoor doorgerekend worden aan de klager/melder indien de klacht ongegrond blijkt; dit om willekeurige meldingen uit te sluiten.

Foto 3.12.: Klachten moeten altijd binnen hun context worden bekeken en afgehandeld. Deze bomenrijen worden door sommige bewoners als hinderlijk aanzien, terwijl ze helemaal geen schade veroorzaken. Reden voor klachten zijn schaduwwerking en bladval, wat nochtans eigen is aan bomen. (Parklaan - Ninove)

3.7. Bijsturing

3.7.1. Evaluatie

Gedurende de uitvoering van het beheerplan kunnen nieuwe ontwikkelingen of problemen die zich stellen tot andere inzichten leiden (voortschrijdend inzicht) waardoor oorspronkelijke keuzes moeten worden bijgesteld. Daarvoor vindt na een eerste periode van 10 jaar een evaluatie plaats en wordt het beheerplan - zo nodig - bijgesteld voor de volgende beheertermijn.

3.7.2. Bomenbarometer

De bomenbarometer houdt de jaarlijkse evolutie van het gemeentelijk bomenbestand bij. Het dient ertoe na te gaan of een duurzaam bomenbeleid wordt gevoerd. Dat komt allereerst tot uiting in het aantal bomen dat jaarlijks wordt geplant en gekapt. Bij een duurzaam beheer neemt het aantal bomen jaarlijks toe. Aanvullend kunnen bijkomende evaluatiecriteria worden ingebouwd, waarbij meer punten worden toegekend aan bomen die:

- vrij uitgroeien en zodoende onderhoudsvrij zijn;
- inheems zijn;
- een bepaalde status hebben verworven en/of waardering hebben gekregen (bv. habitatbomen, monumentale bomen)

De toepassing van een mogelijk puntensysteem geeft tabel 3.5.

Tabel 3.5.: Voorbeeld van een mogelijk puntensysteem voor de invulling van een bomenbarometer.

handeling	punttoekenning	
	nieuw / met vervanging	zonder vervanging
aanplanting nieuwe jonge boom (spil)	+ 1	n.v.t.
aanplanting nieuwe jonge boom (grotere stamonttrek)	+ 3	n.v.t.
inboeten	0	n.v.t.
rooien bestaande boom (leeftijdscategorie 'jong')	- 1	- 2
rooien bestaande boom (leeftijdscategorie 'opgaand')	- 2	- 3
rooien bestaande boom (leeftijdscategorie 'middeloud')	- 3	- 5
rooien bestaande boom (leeftijdscategorie 'oud')	- 4	- 6
rooien bestaande boom (leeftijdscategorie 'zeer oud' of waardevolle boom)	- 5	- 8

Rekening houdend met de kap- en plantperioden wordt de barometer steeds in de maand mei opgemaakt.

3.8. Vergunningsbeleid

Het is belangrijk dat het gemeentelijk bomenbeleid gefundeerd is op objectieve criteria. Vooral bij de beslissing om bomen te rooien, moet een grondige afweging worden gemaakt. Hiertoe bestaat een handig hulpmiddel dat als basis kan dienen voor de besluitvorming om al dan niet tot kappen of rooien over te gaan of de vergunning hiertoe te verlenen. Naargelang de uitkomst kunnen administratief en wettelijk verantwoorde compensatiemaatregelen wenselijk zijn.

3.8.1. Beslissingsmatrix waardevolle bomen

Om na te gaan of een kapvergunning verantwoord is heeft het *Agentschap Natuur en Bos* (ANB) een beslissingsdocument opgesteld. De richtlijn vindt zijn oorsprong in de aanduiding als "monumentale boom" binnen een beslissingsmatrix (bijlage 6). In de matrix worden diverse criteria afgetoetst, waarbij aan elk criterium een waardecijfer is toegekend. De som van alle waardecijfers geeft een goed beeld van de maatschappelijke waarde van een boom, bomenrij of bomengroep (tabel 3.6.).

Tabel 3.6.: Uitkomst van de beslissingsmatrix.

waardering	resultaat	beoordeling	gevolg
waardevol	boven de 90	maximaal te behouden (geen gunstig advies voor kappen/rooien)	dendrologisch verantwoorde vorm- of veiligheidssnoei (indien noodzakelijk)
niet waardevol maar wel belangrijk om behoud als element	tussen 40 en 90	rooien toestaan of knotten/kandelaberen	heraanplanting als voorwaarde bij rooien
geringe maatschappelijke waarde	minder dan 40	rooien toegestaan	met of zonder heraanplanting als voorstel

3.8.2. Wetgeving

Bomen worden door verschillende wetten en regelgevingen beschermd in Vlaanderen. Door de regel is voor het rooien van bomen (alleenstaand of in lijnverband) een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of vegetatiewijziging van toepassing. Op de algemene regel zijn vrijstellingen mogelijk.

De vergunning wordt na advies van de omgevingsambtenaar milieu afgeleverd door het *College van Burgemeester en Schepenen*. Bij het rooien van meerdere bomen wordt voor het geheel van de bomen een aanvraag ingediend. Bij de beoordeling van de aanvraag worden door het bevoegde bestuur zowel de individuele bomen als de bomen in hun het geheel beoordeeld.

Foto 3.13.: Bomen worden voortaan letterlijk en figuurlijk “gewaardeerd”. Dat resulteert in een ruime financiële en fysieke compensatie van de bomen die verloren gaan. De waarde stijgt naargelang de leeftijd en de zeldzaamheid/bijzonderheid van de boom. (hoek Centrumlaan en Molendenderstraat – Ninove)

4. BEHEERORGANISATIE

Een goede en doorzichtige organisatie van het beheer vormt het sluitstuk van het bomenbeheer. Duidelijke afspraken voorkomen dat aan de doelstellingen wordt voorbij gegaan en dat een duurzame aanpak van het bomenbeheer verzekerd blijft.

4.1. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

4.1.1. Organisatiestructuur

De huidige organisatiestructuur blijft gehandhaafd waarbij de planning en organisatie van het bomenbeheer gebeurt door de *dienst Leefmilieu* en de uitvoering in handen is van de *Groendienst* als onderdeel van de *Technische dienst*. Het geheel wordt echter beter op elkaar afgestemd in die zin dat het bomenplan als leidraad wordt gehanteerd om beslissingen te nemen en een planning uit te werken.

De stad stelt een bomendeskundige aan die deel uitmaakt van het gemeentelijke personeelskader en die zowel voor de planning als voor de opvolging van de werkzaamheden bevoegd is. Hij/zij vormt eveneens het aanspreekpunt voor alle bomenkwesties.

De *Milieudienst* coördineert de bescherming en het onderhoud van de stadsbomen en beslist over het al dan niet vervangen van bomen. De dienst staat eveneens in voor de controle op de bescherming van de bomen en de goede uitvoering van de beheerrichtlijnen en levert alle boomadviezen. Afwijkingen van het stadsbestuur op de geleverde adviezen worden grondig gemotiveerd.

De *Groendienst* voert alle reguliere onderhouds- en verzorgingswerkzaamheden uit zoals het planten en vellen van straatbomen, de begeleidingssnoei van bomen, het verwijderen van waterlot en wortelopslag en het onderhoud van boomspiegels.

Alle gemeentelijke arbeiders die een directe impact hebben op het bomenonderhoud krijgen een opleiding inzake boomverzorging (cfr. [opleidingsprogramma bomenbeheer van Inverde](#)).

4.1.2. Tijdsplanning

De beheerplanning wordt op jaarbasis opgesteld overeenkomstig de richtlijnen van het bomenbeheerplan. De planning wordt dermate opgesteld dat met de nodige regelmaat alle bomen waarvoor beheeringrepen noodzakelijk zijn, onderhouden worden. Wanneer door omstandigheden bepaalde beheermaatregelen niet kunnen worden uitgevoerd, worden ze naar het volgende beheerjaar doorgeschoven.

4.1.3. Juridische omkadering

Bomen vormen reeds een belangrijk onderdeel in onze wet- en regelgeving. Omdat het bomenplan enkel een beleidsdocument is en juridische niet afdwingbaar is, moeten een aantal juridische aspecten in gemeentelijke verordeningen worden verankerd. In § 3.8.3. wordt een aanzet gegeven voor de uitwerking van een kapvergunningsbeleid dat aansluit op het gemeentelijk bomenbeleid.

4.1.4. Adviesrol bij werkzaamheden

Het is belangrijk dat de bomenbeheerder betrokken wordt bij alle plannen waarbij het openbaar bomenbestand rechtstreeks of onrechtstreeks onderwerp is en dit zowel beleidsmatig, planologisch als uitvoerend. De verantwoordelijke dienst wordt eveneens betrokken bij de voorbereiding van alle werken waarbij bomen schade kunnen oplopen of bij projecten waarbij in de aanleg van bomen wordt voorzien.

Bij (infrastructuur)werken die nadelig (kunnen) zijn voor bomen op openbaar domein worden door de *Milieudienst* voorwaarden opgelegd die schade moeten voorkomen (zie § 3.5.2.) of een deskundige aanplanting moeten garanderen.

4.1.5. Boomaanplantingen en -verzorgingsopdrachten

Voor openbare besturen hangt de kwaliteit van het bomenbeheer onlosmakelijk vast aan de kwaliteit van de bestekken die worden uitgeschreven. Een goed bestek laat niet enkel een ondubbelzinnige kwaliteitscontrole toe, het zorgt doorgaans ook voor een correctere prijszetting en een eerlijke concurrentie.

Voor werken in en rond bomen kan het 'Standaardbestek 250' als uitgangsbasis worden gebruikt. In veel gevallen volstaat dit bestek evenwel niet. Om openbare besturen te ondersteunen bij complexere of specifiekere beheerhandelingen, zijn door het *Agentschap Natuur en Bos* en *Inverde* typebestekken uitgewerkt, waaruit de onderdelen kunnen worden gehaald die de richtlijnen van het standaardbestek aanvullen. Ze zijn beschikbaar op de website van *Inverde* onder de link '[Bestekteksten bomenbeheer](#)'.

4.1.6. Opvolging bomenbestand

Bomen zijn levende wezens en daardoor onvoorspelbaar. Bovendien kan door toedoen van mensen of andere externe factoren schade aan bomen optreden. De toestand van de bomen die in de gemeentelijke bomeninventaris zijn opgenomen, kan daardoor veranderen. Dat maakt een regelmatige, bij voorkeur jaarlijkse controle noodzakelijk. Controles kunnen het gehele jaar door gebeuren. De noodzaak hiertoe stelt zich vooral bij bomen die in de inventaris zijn aangemerkt als "op te volgen" omdat ze reeds bepaalde symptomen vertonen die zorgwekkend zijn.

4.1.7. Voorbereiding van nieuwe boomprojecten

Het bomenplan voorziet in een verdere uitbreiding van het gemeentelijk bomenbestand. Daarbij worden i.f.v. van de bomenkeuze, de bomenstructuur en de selectie van de plantplaatsen enkele stappen doorlopen:

1. volledige beschrijving van de standplaats (bodem- en andere groeiomstandigheden).
2. mogelijkheden om bestaande bomen te behouden of te verplanten.
3. functie-analyse (welke activiteiten vinden er later plaats) (zie ook § 2.4.1).
4. plandoorlichting (waar komen gebouwen en infrastructuren te staan).
5. uitwerking bestekvoorschriften en vereisten.

Foto 4.1.: Voor bomen die reële problemen stellen, wordt beheermatig naar een oplossing gezocht. Voortaan kan slecht in uitzonderlijke gevallen tot rooien worden overgegaan. (Hazeleerstraat – Okegem)

4.1.8. Meldpunt bomenproblemen

Binnen de *Milieudienst* komt er een meldpunt voor bomenproblemen (telefonisch en via website en e-mail) met de bedoeling snel en gepast te reageren op mogelijke bomenproblemen. De onder § 3.6. vermelde klachtenbehandelingsprocedure wordt daarbij gevolgd (tabel 3.4.).

4.2. Bijhouden bomeninventaris

De bomeninventaris die in het kader van dit bomenplan werd opgesteld is slechts een momentopname. Om deze actueel te houden is het noodzakelijk dat elke beheeringreep of toestandswijziging meteen wordt geregistreerd en dat voormalige beheeringrepen worden bijgehouden. De bijgeleverde databankstructuur voorziet in de mogelijkheid daartoe.

4.3. Werkplanning

4.3.1. Planning

De werkplanning bestaat uit

1. de voorbereiding van nieuwe en vervangende aanplantingen;
2. de uitvoering van de reguliere beheerhandelingen op gezette tijdstippen;
3. de uitvoering van eenmalige beheermaatregelen;
4. de uitvoering van eenmalige inrichtingsmaatregelen, (nieuwe) beplantingen en voorzieningen;
5. de opvolging van jonge aanplantingen;
6. regelmatige controle van (zeer) oude bomen en bomen die gebreken of ziektebeelden vertonen of om een andere reden als "op te volgen" zijn aangeduid;
7. behandeling van ziekten en aantastingen.

4.3.2. Uitvoering

Eenvoudige beheermaatregelen, die geen bijzondere deskundigheid of materiaalinzet vereisen, worden door de *Groendienst* uitgevoerd. Complexe of specifieke taken kunnen eenmalig, op jaarbasis of voor een langere periode worden uitbesteed aan externe deskundigen. Bij elke opdracht zal moeten worden afgewogen of deze door de stad zelf dan wel door een extern dienstverlener wordt uitgevoerd. In alle gevallen is het noodzakelijk dat de nodige deskundigheid bewezen wordt middels certificering (zie § 3.5.1.). Mogelijke taken die kunnen worden uitbesteed betreffen:

- ondersteuning van het bestuur bij toezichthoudende taken;
- uitvoering van specifieke boomverzorgende taken;
- aanplanting van bomen;
- selectie van plantgoed in de bomenkwekerij;
- keuring van plantgoed op de werf;
- controle van boomgerelateerde werken;
- adviesverlening rond specifieke boomproblemen;
- boomcontrole.

4.4. Voorlichting en sensibilisatie

4.4.1. Voorlichting

Om bewoners te informeren over het stedelijk bomenbeleid kunnen een aantal communicatiemiddelen worden ingezet, zoals:

1. een voorstelling van het bomenplan in het stedelijk *informatieblad* en op de gemeentelijke *website*;

2. regelmatige informatie in *lokale media en gemeentebblad* over bomen en specifieke aspecten van het bomenbeleid;
3. organisatie van een *informatieavond*;
4. *voorlichtingsfolder* voor nieuwkomers die in een straat met bomen komen wonen;
5. *informatiebrochure*: over de noodzaak van bomen en de manier waarop de stad met bomen wil omgaan;
6. *bomenexcursie* in elke deelgemeente waarop het bomenplan wordt toegelicht;
7. promotie *meldpunt bomenproblemen*, evenwel met vermelding dat de klachten gegrond moeten zijn (op gemeentelijke website aangeven welke klachten als gegrond worden aanzien).

Indien bomen op het openbaar domein worden gekapt, wordt de pers hierover ingelicht. De bewoners van een straat waarin een grootschalige omvorming - zoals een nieuwe aanplanting of een vervanging van bestaande bomen – gebeurt, worden daarover per brief geïnformeerd.

4.4.2. Projectmatige acties

Om de uitvoering van het bomenplan kenbaar te maken en te ondersteunen, kunnen specifieke acties worden opgezet. Hieronder worden enkele mogelijkheden opgesomd.

1. *Peters en meters*: wijkbewoners zorgen mee voor het toezicht op en de algemene verzorging van een boom, bomengroep of bomenrij (bv. ruimen van bladeren, onderhouden boomspiegels).
2. *Boomtuintjes*: wijkbewoners onderhouden bloemenrijke plantsoenen rondom bomen of boomgroepen.
3. *Boomplan(n)t(en)*: buurtbewoners betrekken bij (nieuwe) boomaanplantingen waarbij zij zelf plantplekken kunnen aanduiden of uit soorten kunnen kiezen.
4. *Koesterbomen*: toezicht op en opvolging van kwijnende of pas aangeplante bomen, bomengroepen of bomenrijen door inwoners.
5. *Voorbeeldstraten*: boomrijke straten in de (rand)gemeente of bomenrijke tuinen die als voorbeeld gelden in de kijker zetten.
6. *Bomenroute*: fietsroute langs wettelijk beschermde en merkwaardige bomen in de gemeente.

Foto 4.2.: Betrokkenheid van (buurt)bewoners vormt de beste garantie voor een bomenvriendelijk bomenbeleid. (buurthuis Pallieter Smid Lambrechtstraat – Outer)

4.5. Handleidingen

Voor de verdere opvolging van het bomenbeheer bestaan enkele uitgebreide en goed gedocumenteerde handboeken. De belangrijkste worden hierna opgesomd.

- **ANB** (2008): [Technisch Vademecum Bomen](#). Harmonisch Park- en Groenbeheer, ANB, Brussel, pp.415.
- **Atsma J. & in 't Velt Y.** (1996): [Stadsbomen Vademecum Deel 1: Beleid en planvorming](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 396.
- **van Prooijen G.J.** (2016): [Stadsbomen Vademecum Deel 2A: Groeiplaatsaspecten](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 200.
- **van Prooijen G.J.** (2011): [Stadsbomen Vademecum Deel 2B: Groei en aanplant](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 192.
- **van Prooijen G.J.** (2017): [Stadsbomen Vademecum Deel 3A: Boomcontrole en onderzoek](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 164.
- **van Prooijen G.J.** (2012): [Stadsbomen Vademecum Deel 3B: Boomverzorging en groeiplaatsverbetering](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 160.
- **van Prooijen G.J. & Kroon, H.** (2014): [Stadsbomen Vademecum Deel 3C: Ziekten en aantastingen](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 414.
- **Janson T.J.M. & Janssen J.J.C.** (2013): [Stadsbomen Vademecum Deel 4: Boomsoorten en gebruikswaarde](#). IPC Groene Ruimte, Arnhem, pp. 444.
- **VVOG** (2011): [Kwaliteitskeuring bij levering van bomen](#). VVOG-zakboekje.

Kaartenoverzicht

Kaart 1.: Afbakening van het plangebied met de begrenzing van de verschillende deelgemeenten en de daarbinnen gelegen (deel)clusters.

Kaart 2.: Gewestplan.

Kaart 3.: Stedelijke context (aandeel stad, suburbaan en landelijk).

Kaart 4.: Aansluiting op de gemeentelijke groene hoofdstructuur (VEN).

Kaart 5: Groeiplaatsen.

Kaart 6: Boomnummers.

Kaart 7.: Verspreidingskaart soortengroepen (loofboom-naaldboom).

Kaart 8.: Verspreidingskaart boomsoorten.

Kaart 9.: Verspreidingskaart vitaliteit.

Kaart 10.: Ligging van de gemeentelijke boomstructuren.

Kaart 11: Eindbeelden.

Kaart 12: Waardevolle bomen.

Kaart 13: Beheervorm.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht van de verzamelde bomendata.

Bijlage 2: Databank.

Bijlage 3: Boomsoorten.

Bijlage 4: Boomsoortgroepen.

Bijlage 5: Overzicht van alle straten en sites met bomen in eigendom en beheer van de stad Ninove.

Bijlage 6: Beslissingsmatrix waardevolle bomen.

Bijlage 7: SWOT-analyse.

Bijlage 8: Bijzondere bomen in Ninove.

Bijlage 1: Overzicht van de verzamelde bomendata.

1. *Identificatienummer*: uniek nummer ter herkenning van de boom en gelieerd aan een vaste positie.
2. *Boomnummer*: volgnummer gelinkt aan het '*Identificatienummer*' enerzijds en de '*Groeiplaats*' anderzijds.
3. *Entiteit*: deelgemeente waarbinnen de boom valt.
4. *Sector*: code van de deelgemeente.
5. *Cluster*: samenhangend en afgezonderd deel binnen de deelgemeente.
6. *Groep*: duidelijk afgebakend deel van het groenelement.
7. *Groeiplaats*: groenelement (straat- of locatienaam) gelinkt aan een tweedelige code die begint met een S (voor de straten) of een P (voor de locaties) en gevolgd door een uniek nummer.
8. *Traject*: duidelijk van elkaar afgescheiden delen van eenzelfde groenelement.
9. *Datum*: Inventarisatiejaar.
10. *Boomsort*: Nederlandse soortnaam.
11. *Leeftijdsklasse*: Categorie van bomen volgens leeftijd. We onderscheiden 7 klassen.
12. *Plantjaar*: jaar van aanplanting (niet gelijk aan de leeftijd).
13. *Stamvorm*: kenmerken van het zichtbare onderste gedeelte van de boom (wortelaanzet en stam).
14. *Kroonvorm*: kenmerken van het zichtbare bovenste gedeelte van de boom (takaanzet en kruin).
15. *Stamomtrek*: (in cm): stamdikte gemeten op een hoogte van 1,5m.
16. *Kenmerken*: andere, aanvullende boomkenmerken of toelichting van vermelde kenmerken.
17. *Boomhoogte* (in m): Gemeten boomhoogte a.h.v. de meest representatieve bomen. Indien de boomhoogte werd afgeleid staat tussen haakjes vermeld.
18. *Takvrije lengte* (in m): Hoogte van de eerste kruintakken.
19. *Boomspiegel* (in m): Beschikbare groeiruimte rondom de stambasis. Indien de groeiruimte rondom verschilt dan wordt de minimale groeiruimte weergegeven gevolgd door het teken ">".
20. *Afstand gevel* (in m): Afstand t.o.v. een gevel of andere harde wandstructuur (bv. garagebox, tuinmuur, stal, tuinhuis). Enkel indien relevant t.o.v. de boomhoogte.
21. *Waarden*: bijzondere eigenschappen die de boom onderscheiden van andere bomen.
22. *Coördinaten*: positionering van de boom middels x en y-coördinaten.
23. *Conditie*: actuele gezondheidstoestand van een boom. Deze kan variëren van bijna dood tot gezond. De conditie wordt waargenomen of gemeten aan de hand van de bladbezetting, bladgrootte, bladkleur, scheutlengte, chlorofylfluorescentie, enz.
24. *Vitaliteit*: vermogen (van een boom) om te reageren op een verbetering van zijn groeiplaatsomstandigheden en te herstellen van "aanslagen" die worden gepleegd, zoals het afhakken van wortels, die kunnen resulteren in een conditievermindering.
25. *Gebreken*: zichtbare tekortkomingen, bedreigingen en beschadigingen.
26. *Ziekten*: zichtbare aantastingen door insecten, schimmels, zwammen of bacteriën.
27. *Positie*: structuur van het groenelement.
28. *Standplaats*: groeiomgeving van de boom.
29. *Bescherming*: in het geval de boom een beschermd statuut heeft.
30. *Verharding*: bodemsituatie rondom de stamvoet.
31. *Infrastructuur*: in de onmiddellijke omgeving aanwezige (weg)infrastructuurelementen.
32. *Opmerkingen*: aanvullende gegevens omtrent de groeiomstandigheden en -condities.
33. *Boomvoorziening*: elementen die de groei van de boom ondersteunen of bevorderen.
34. *Beheervorm*: aard van het beheer op het moment van inventarisatie.
35. *Beheerstatus*: algemene beoordeling van het gevoerde beheer.
36. *Opvolging*: aangevinkt indien opvolging van de boom noodzakelijk is.
37. *Controle*: aangevinkt indien controle door een boomdeskundige noodzakelijk is.
38. *Determinatie*: aangevinkt indien een soortdeterminatie of variëteitbepaling nodig is.
39. *Privaat*: geïnventariseerde boom op privédomein (m.a.w. niet behorende tot het openbaar domein) indien aangevinkt.
40. *Selectie*: vrije selectie door aanvinken
41. *Streefbeeld*: resultaat van de beheermaatregelen binnen een bepaalde termijn (beheerplanperiode), met het oog op de realisatie van het eindbeeld en afgestemd op de ontwikkelingscyclus van de boom.
42. *Beheermethode*: voorgestelde beheerhandelingen.
43. *Beheerfrequentie*: termijn waarbinnen de maatregel wordt hernomen.

44. *Beheer start*: jaar van aanvang van het beheer.
45. *Beheer einde*: jaar van stopzetting van het beheer.
46. *Beheerentiteit*: mogelijkheid tot groepering van beheerhandelingen (*niet ingevuld*).
47. *Inrichting*: voorgestelde inrichtingsmaatregelen.
48. *Prioriteit*: noodzakelijkheid van de voorgestelde beheer- en inrichtingsmaatregelen waarbij aan de meest dringende maatregel voorrang wordt gegeven. Dit slaat dus niet altijd op alle maatregelen. De uitleg hierbij of de verantwoording ervan is terug te vinden onder '*Opmerkingen*'.
49. *Eindbeeld*: beeld dat een boom bereikt als hij volwassen is of zal zijn.
50. *Beheerhistoriek*: eerdere beheerhandelingen en maatregelen.
51. *Datum bijgewerkt*: datum waarop voor het laatst de gegevens zijn aangepast.

Bijlage 2: Databank.

Toegangsformulier

Inventarisatie Gegevens

copyright Driekwart Groen - zondag 11/11/2018

Beheer	Gebreken	Sector	Inventarisatie
Beheerder	Groefase	Stamvorm	Eigen selectie op scherm + afdruk
Beheer frequentie	Groeytype	Standplaatsen	Selecties Query
Beheermethode	Groeiverband	Verharding	Groeiplaatsen
Beheerstatus	Inrichting	Vitaliteit	Selectie Groeiplaatsen
Beheervorm	Infrastructuur	Waarde	Toepassing sluiten
Bescherming	Kroonvorm	Ziekten	
Boonsoorten	Leeftijd		
Boomvoorzieningen	Oorsprong		
Cluster	Positie		
Conditie	Potenties		
Ecologisch potentieel	Prioriteiten		
Entiteit	Randinfrastructuur		

Export Gis zie database Gis --

Ingeefformulier voor individuele bomen

Inventaris Ingeefformulier

copyright Driekwart Groen - 2018

Zoek:

[kopieren](#) [Ga naar](#)

2 Pri: Entiteit: voorde: 33

Sector: 2 Cluster: A Groep: 1

Groeiplaats: Ophedstraat Traject: 1 Datum: 23-8-2017

Boonsoort: Winterlinde Leefstijlklasse: middeloud leeftijd: 0

Stamvorm: Kruonvorm: gelijkmatig/overwichtig

enkele stam; recht; wortelscheuten aan stamvoet (wortelopslag); hoogstam

Stamwaaier: 95 Boomhoogte: 10,5 Takwijze lengte: 3 Boomopleg: 0 Afstand gew: 0

Waarden: kenmerk:

Coördinaten X: Coördinaten Y:

Conditie: goed Vitaliteit: gezond

Gebreken: wortelopslag

Ziekten:

Positie: rij eenzijdig enkel Standplaats: verkeersland Verharding: onverhard - kruiden/gras

Beheervorm: opgaand Beheermethode: op snoeien/sleunen

Infrastructuur: Boomvoorziening:

Opmerkingen: elektriciteitspaal in kroon

Opvolging: Controle: Determinatie:

Selectie: Prijs:

Bescherming: Beheerstatus: goed beheer

Inrichting: nutsleiding verplaatsen Entiteit: begeleidingssoort

Beheerfrequentie: driejaarlijks Beheer: begeleidingssoort Prioriteit: 0/1

Beheer Start: 2020 Beheer Einde: 0 Beheerentiteit: Datum_bijgewerkt: 23/08/2018

Consultatieformulier voor groenelementen

(tevens bruikbaar voor de aanpassing van individuele boomgegevens)

Groeiplaats

M:	Groeiplaats: <input type="text" value="Abdijstraat 25"/>	Doelgemeente: <input type="text" value="Minove"/>	Code: <input type="text" value="101"/>	Nummer: <input type="text" value="1"/>	Cluster: <input type="text" value="C"/>
Bef1:	Bef2: <input type="text" value="028"/>	Wij: ☐	Softair: ☐	Groep: ☐	Zonder bomen: ☐
Bef3:	<input type="text" value=""/>	Beheerder: <input type="text" value="gemeente/stad"/>	Type: <input type="text" value="soort/terrein"/>	Bomenplek: <input type="text" value="Abdijstraatplein"/>	Beheerfrequentie: <input type="text" value="af-jaarlijks"/>

Beheerstart:	<input type="text" value="2018"/>	Beheerstop:	<input type="text" value="2019"/>
--------------	-----------------------------------	-------------	-----------------------------------

Beheerhistoriek

Beschrijving en algemeen beheerrichtlijnen

Gedetailleerd overzicht van de aanplanting van vooral wilg en els in en rond een speelterrein. Vrijlig samenhangend en niet eRM-belevingsvol. Middels beheer en bijkomende struikplantingen aantrekkelijker maken.

Inventis nr	Volgnr	Entiteit	Sector	cluster	Groep	Traject	datum	Boomboort	Leeftijdsklasse	leeftijd	Stam
2345	1	Minove	1	C	1	1	2017	Gewone tramperboom	jong	0	enkele stam; rech
2346	2	Minove	1	C	1	1	2017	Gewone tramperboom	jong	0	enkele stam; rech
2347	3	Minove	1	C	2	1	2017	Gewone es	jong	0	enkele stam; rech
2348	4	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	opgaand	0	enkele stam; lich
2349	5	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	middeloud	0	meerstammig; lich
2350	6	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	middeloud	0	enkele stam; lich
2351	7	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	middeloud	0	meerstammig; lich
2352	8	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	middeloud	0	enkele stam; rech
2353	9	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	opgaand	0	enkele stam; rech
2354	10	Minove	1	C	3	1	2017	Schietwilg	opgaand	0	enkele stam; rech

Bazook: M - 1 van 56 - K - K - M - G - Groen filter - Zoeken - 4 - 0

Bijlage 3: Boomsoorten

wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	aard	aantal
<i>Acer campestre</i>	Spaanse aak	LBi	127
<i>Acer cappadocicum</i>	Colchische esdoorn	LBu	1
<i>Acer negundo</i>	Vederesdoorn	LBu	3
<i>Acer palmatum</i>	Japanse esdoorn	LBu	1
<i>Acer platanoides</i>	Noorse esdoorn	LBi	127
<i>Acer platanoides</i> cv. 'Cleveland'	Noorse esdoorn cv. 'Cleveland'	LBicv	23
<i>Acer platanoides</i> cv. 'Faassen's Black'	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	LBicv	57
<i>Acer platanoides</i> cv. 'Globosum'	Noorse esdoorn cv. 'Globosum'	LBicv	44
<i>Acer platanoides</i> cv. 'Schwedleri'	Noorse esdoorn cv. 'Schwedleri'	LBicv	54
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn	LBi	166
<i>Acer pseudoplatanus</i> cv. 'Purpureum'	Gewone esdoorn cv. 'Purpureum'	LBicv	9
<i>Acer pseudoplatanus</i> cv. 'Scanlon'	Gewone esdoorn cv. 'Scanlon'	LBicv	3
<i>Acer rubrum</i>	Rode esdoorn	LBu	1
<i>Acer rufinerve</i>	Grijze streepjesbastesdoorn	LBu	18
<i>Acer saccharinum</i>	Zilveresdoorn	LBu	94
<i>Acer saccharinum</i> cv. 'Pyramidale'	Zilveresdoorn cv. 'Pyramidale'	LBucv	6
<i>Acer saccharinum</i> f. <i>laciniatum</i>	Zilveresdoorn	LBu	1
<i>Acer tataricum</i> ssp. <i>ginnala</i>	Chinese esdoorn ssp. <i>ginnala</i>	Lbus	2
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Witte paardekastanje	LBu	60
<i>Aesculus x carnea</i> (<i>A. hippocastanum</i> x <i>A. pavia</i>)	Rode bastaardpaardekastanje	LBuh	20
<i>Ailanthus altissima</i>	Hemelboom	LBu	2
<i>Albizia julibrissin</i>	Perzisch slaapboom	LBu	10
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els	LBi	43
<i>Alnus glutinosa</i> cv. 'Imperialis'	Zwarte els cv. 'Imperialis'	LBicv	1
<i>Alnus incana</i>	Witte els	LBi	34
<i>Alnus x spaethii</i> (<i>A. japonica</i> x <i>A. subcordata</i>)	Japanse els x Kaukasische els	LBuh	2
<i>Amelanchier lamarckii</i>	Amerikaans krentenboompje	Lbu	2
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	LBi	75
<i>Betula pendula</i> cv. 'Tristis'	Treurberk cv. 'Tristis'	LBicv	3
<i>Betula pendula</i> cv. 'Youngii'	Treurberk cv. 'Youngii'	LBicv	4
<i>Betula pubescens</i>	Zachte berk	LBi	5
<i>Betula utilis</i>	Witte Himalayaberk	LBu	15
<i>Betula utilis</i> var. <i>jacquemontii</i>	Witte Himalayaberk var. <i>jacquemontii</i>	LBucv	1
<i>Carpinus betulus</i>	Gewone haagbeuk	LBi	487
<i>Carpinus betulus</i> cv. 'Caroline'	Gewone haagbeuk cv. 'Caroline'	LBicv	1
<i>Castanea sativa</i>	Tamme kastanje	LBi	27
<i>Catalpa bignonioides</i>	Gewone trompetboom	LBu	17
<i>Catalpa x erubescens</i> (<i>C. bignonioides</i> x <i>C. ovata</i>)	Gewone trompetboom x Gele trompetboom	LBuh	2
<i>Cedrus libani</i>	Libanon ceder	NBu	1
<i>Cedrus libani</i> ssp. <i>atlantica</i>	Atlasceder	NBu	7

<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Californische schijncipres	NBu	6
<i>Chamaecyparis pisifera</i> cv. 'Filifera'	Sawaraschijncipres cv. 'Filifera'	NBucv	1
<i>Chamaecyparis pisifera</i> cv. 'Plumosa'	Sawaraschijncipres cv. 'Plumosa'	NBucv	1
<i>Corylus colurna</i>	Boomhazelaar	NBu	2
<i>Crataegus crus-galli</i>	Hanedoorn	LBu	1
<i>Crataegus laevigata</i>	Tweestijlige meidoorn	LBi	19
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	LBi	4
<i>Crataegus x lavallei</i> (<i>C. stipulacea</i> x <i>C. crus-galli</i>)	Mexicaanse meidoorn x Hanedoorn	LBuh	2
<i>Cryptomeria japonica</i>	Sikkelcipres	NBu	1
<i>Cupressus sempervirens</i>	Italiaanse cipres	NBu	1
<i>Fagus sylvatica</i>	Gewone beuk	LBi	31
<i>Fagus sylvatica</i> cv. 'Bornyensis'	Gewone beuk cv. 'Bornyensis'	LBicv	2
<i>Fagus sylvatica</i> cv. 'Dawyck Gold'	Gewone beuk cv. 'Dawyck Gold'	LBicv	14
<i>Fagus sylvatica</i> f. <i>purpurea</i>	Rode beuk	LBif	37
<i>Fraxinus angustifolia</i>	Smalbladige es	LBu	33
<i>Fraxinus angustifolia</i> cv. 'Raywood'	Smalbladige es cv. 'Raywood'	LBucv	127
<i>Fraxinus excelsior</i>	Gewone es	LBi	349
<i>Fraxinus excelsior</i> cv. 'Aurea'	Gewone es cv. 'Aurea'	LBicv	1
<i>Fraxinus excelsior</i> cv. 'Nana'	Gewone es cv. 'Nana'	LBicv	11
<i>Fraxinus excelsior</i> cv. 'Pendula'	Treures	LBicv	4
<i>Fraxinus ornus</i>	Gewone pluim-es	LBu	12
<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	Zachte es	LBu	13
<i>Ginkgo biloba</i>	Ginkgo	NBu	42
<i>Gleditsia triacanthos</i>	Amerikaanse gleditsia	LBu	93
<i>Gleditsia triacanthos</i> f. <i>inermis</i>	Amerikaanse gleditsia f. <i>inermis</i>	LBuf	6
<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst	LBi	19
<i>Ilex aquifolium</i> cv. 'Pyramidalis'	Hulst cv. 'Pyramidalis'	LBicv	3
<i>Ilex aquifolium</i> f. <i>heterophylla</i>	Hulst f. <i>heterophylla</i>	LBif	1
<i>Juglans nigra</i>	Zwarte walnoot	LBu	3
<i>Juglans regia</i>	Okkernoot	LBi	15
<i>Koelreuteria paniculata</i>	Chinese vernisboom	LBu	2
<i>Ligustrum ovalifolium</i>	Haagliguster	Lbu	1
<i>Liquidambar styraciflua</i>	Amerikaanse amberboom	LBu	41
<i>Liriodendron tulipifera</i>	Amerikaanse tulpenboom	LBu	8
<i>Magnolia x soulangeana</i> (<i>M. denudata</i> x <i>M. liliiflora</i>)	Gewone magnolia	Lbuh	2
<i>Malus</i> cv	Appel (soort) cv	Lbi	24
<i>Malus floribunda</i>	Japanse wilde appel	LBu	13
<i>Malus niedzwetzkyana</i>	Niedzwetzky's appel	LBu	26
<i>Metasequoia glyptostroboides</i>	Watercipres	NBu	1
<i>Morus alba</i> cv. 'Macrophylla'	Witte moerbeï cv. 'Macrophylla'	LBucv	4
<i>Picea abies</i>	Fijnspaar	NBi	3
<i>Picea omorika</i>	Servische spaar	NBu	1
<i>Picea sitchensis</i>	Sitkaspaar	NBu	1
<i>Pinus mugo</i>	Bergden	NBu	1

<i>Pinus nigra</i>	Zwarte den	NBu	21
<i>Pinus strobus</i>	Weymouthden	NBu	1
<i>Pinus sylvestris</i>	Grove den	NBi	6
<i>Platanus x acerifolia</i> (<i>P. orientalis</i> x <i>P. occidentalis</i>)	Gewone plataan	LBuh	181
<i>Populus nigra</i> cv. ' <i>Italica</i> '	Italiaanse populier	LBicv	208
<i>Populus x canadensis</i>	Canadapopulier	LBu	20
<i>Prunus avium</i>	Zoete kers	LBi	24
<i>Prunus cerasifera</i>	Kerspruim	LBi	51
<i>Prunus</i> cv	Kers (soort) cv	Lbi	7
<i>Prunus domestica</i>	Pruim s.l.	Lbi	2
<i>Prunus lusitanica</i>	Portugese laurierkers	LBu	3
<i>Prunus serotina</i>	Amerikaanse vogelkers	Lbu	2
<i>Prunus serrulata</i>	Japane sierkers	LBu	31
<i>Prunus serrulata</i> cv. ' <i>Kanzan</i> '	Japane sierkers cv. ' <i>Kanzan</i> '	LBucv	33
<i>Prunus subhirtella</i>	Wintersierkers	LBu	13
<i>Prunus triloba</i>	Amandelboompje	LBu	2
<i>Pyrus calleryana</i>	Sierpeer	LBu	282
<i>Pyrus calleryana</i> cv. ' <i>Chanticleer</i> '	Sierpeer cv. ' <i>Chanticleer</i> '	Lbucv	67
<i>Pyrus</i> cv.	Peer (soort) cv.	Lbi	7
<i>Quercus bicolor</i>	Tweekleurige eik	LBu	1
<i>Quercus ilex</i>	Steenek	LBu	15
<i>Quercus palustris</i>	Moeraseik	LBu	18
<i>Quercus phellos</i>	Wilgenbladeik	LBu	1
<i>Quercus robur</i>	Zomereik	LBi	137
<i>Quercus robur</i> cv. ' <i>Fastigiata</i> '	Zomereik cv. ' <i>Fastigiata</i> '	LBicv	1
<i>Quercus rubra</i>	Amerikaanse eik	LBu	76
<i>Robinia pseudoacacia</i>	Gewone robinia	LBu	136
<i>Salix alba</i>	Schietwilg	LBi	258
<i>Salix alba</i> cv. ' <i>Vitellina</i> '	Gele treurwilg	LBicv	3
<i>Salix caprea</i>	Boswilg	LBi	3
<i>Salix fragilis</i>	Kraakwilg	LBi	1
<i>Salix matsudana</i>	Krulwilg	LBu	4
<i>Salix pentandra</i>	Laurierwilg	Lbi	1
<i>Sophora japonica</i>	Honingboom	LBu	8
<i>Sorbus aria</i>	Meelbes	Lbu	10
<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde lijsterbes	LBi	10
<i>Sorbus intermedia</i>	Zweedse meelbes	LBu	1
<i>Taxus baccata</i>	Gewone taxus	NBi	13
<i>Taxus baccata</i> cv. ' <i>Fastigiata</i> '	Gewone taxus cv. ' <i>Fastigiata</i> '	Nbicv	1
<i>Thuja occidentalis</i>	Westerse levensboom	NBu	6
<i>Tilia cordata</i>	Winterlinde	LBi	87
<i>Tilia petiolaris</i>	Hangende zilverlinde	LBu	4
<i>Tilia platyphyllos</i>	Zomerlinde	LBi	2
<i>Tilia tomentosa</i>	Zilverlinde	LBu	35

<i>Tilia x euchlora</i> (<i>T. cordata?</i> x <i>T. dasystyla</i>)	Krimlinde	LBuh	10
<i>Tilia x europaea</i>	Hollandse linde	LBih	351
<i>Tilia x europaea</i> cv. 'Pallida'	Koningslinde	LBucv	2
<i>Ulmus carpinifolia</i>	Gladde iep	LBu	5
<i>Ulmus glabra</i>	Ruwe iep	LBi	1
<i>Ulmus glabra</i> cv. 'Exoniensis'	Pluim-iep	LBucv	2
<i>Ulmus x hollandica</i>	Hollandse iep	LBih	4
			4.707

Bijlage 4: Boomsoortgroepen

soortengroep	aantal soorten en/of variëteiten/hybriden	aantal individuen	plaats aantal	plaats soorten
Acacia's (<i>Robinia</i>)	1	136	11	9
Albizia (<i>Albizia</i>)	1	10	28	9
Amberbomen (<i>Liquidambar</i>)	1	41	18	9
Appels (<i>Malus</i>)	3	63	16	7
Berken (<i>Betula</i>)	6	103	12	4
Beuken (<i>Fagus</i>)	3	84	14	7
Beverbomen (<i>Magnolia</i>)	1	2	33	9
Ceders (<i>Cedrus</i>)	2	8	29	8
Cipressen (<i>Cupressus</i>)	1	1	34	9
Dennen (<i>Pinus</i>)	4	29	19	6
Eiken (<i>Quercus</i>)	5	249	7	5
Elzen (<i>Alnus</i>)	4	80	15	6
Esdoorns (<i>Acer</i>)	15	737	1	1
Essen (<i>Fraxinus</i>)	6	551	2	4
Ginkgo's (<i>Ginkgo</i>)	1	42	17	9
Gleditsia's (<i>Gleditsia</i>)	2	99	13	8
Haagbeuken (<i>Carpinus</i>)	1	488	4	9
Hazelaars (<i>Corylus</i>)	1	2	33	9
Hemelbomen (<i>Ailanthus</i>)	1	2	33	9
Honingbomen (<i>Sophora</i>)	1	8	29	9
Hulsten (<i>Ilex</i>)	3	23	22	7
Japanse cipressen (<i>Cryptomeria</i>)	1	1	34	9
Kastanjes (<i>Castanea</i>)	1	27	20	9
Kersen (<i>Prunus</i>)	9	168	10	2
Krentenboompjes (<i>Amelanchier</i>)	1	2	33	9
Levensbomen (<i>Thuja</i>)	1	6	30	9
Ligusters (<i>Ligustrum</i>)	1	1	34	9
Lijsterbessen (<i>Sorbus</i>)	3	21	23	7
Linden (<i>Tilia</i>)	7	491	3	3
Meidoorns (<i>Crataegus</i>)	3	26	21	7
Moerbeien (<i>Morus</i>)	1	4	32	9
Noten (<i>Juglans</i>)	2	18	25	8
Olmen (<i>Ulmus</i>)	4	12	27	6
Paardenkastanjes (<i>Aesculus</i>)	2	80	15	8
Peren (<i>Pyrus</i>)	3	356	5	7
Platanen (<i>Platanus</i>)	1	180	9	9
Populieren (<i>Populus</i>)	2	228	8	8
Schijncipressen (<i>Chamaecyparis</i>)	3	8	29	7
Sparren (<i>Picea</i>)	3	5	31	7
Taxussen (<i>Taxus</i>)	2	14	26	8
Trompetbomen (<i>Catalpa</i>)	1	19	24	9

Tulpenbomen (<i>Liriodendron</i>)	1	8	29	9
Watercipressen (<i>Metasequoia</i>)	1	1	34	9
Wilgen (<i>Salix</i>)	6	271	6	4
Zeepbomen (<i>Koelreuteria</i>)	1	2	33	9
TOTAAL	123	4707		

Bijlage 5: Overzicht van alle straten en sites met bomen in eigendom en beheer van de stad Ninove.

P = pleinbeplanting
S = straatbeplanting

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Abdijstraat	Ninove	S	079	X	-	-	straat	
Abdijstraat 35	Ninove	P	028	-	X	X	speelterrein	Abdijstraatplein
Abtenstraat	Ninove	S	195	X	-	-	straat	
Acaciastraat	Ninove	S	067	X	-	-	straat	
Achturenstraat	Ninove	S	120	X	-	-	straat	
Ameiveld	Ninove	S	082	X	-	-	straat	
Antoon de Vlaeminckstraat	Ninove	S	083	X	-	-	straat	
Appelterre-Dorp	Appelterre-Eichem	S	001	X	-	-	straat	
Appelterre-Dorp - kerkplein	Appelterre-Eichem	P	047	X	X	X	plein	kerkplein Appelterre
Appelterre-Dorp 13	Appelterre-Eichem	P	071	X	-	-	tuin	zaal Pax
Appelterre-Dorp 13a	Appelterre-Eichem	P	002	X	X	X	school	De Oogappel 2
Appelterre-Dorp 48	Appelterre-Eichem	P	001	-	-	X	school	De Oogappel 1
Astridlaan	Ninove	S	084	X	-	-	straat	
Astridlaan z/n	Ninove	P	056	X	X	-	parking	stationsparking zuid
Atletiekweg	Ninove	S	085	X	-	-	straat	
Azaleastraat	Ninove	S	068	X	-	-	straat	
Beekstraat	Nederhasselt	S	047	-	-	X	straat	
Beverstraat	Ninove	S	086	X	-	-	straat	
Bevrijdingslaan	Ninove	S	087	-	-	X	straat	
Biezenstraat	Ninove	S	088	X	-	-	straat	
Bleekstraat	Ninove	S	089	X	-	-	straat	
Boterdael	Denderwindeke	S	026	-	X	X	straat	
Botermelkstraat	Appelterre-Eichem	S	007	X	-	-	straat	
Breeweg	Appelterre-Eichem	S	002	X	-	-	straat	
Brevierweg	Ninove	S	054	X	-	-	straat	
Brusselseheerweg	Neigem	S	051	X	-	-	straat	
Brusselsesteenweg (N8)	Meerbeke	S	035	-	X	X	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Brusselsesteenweg (N8)/Edingsesteenweg (N255) (Meerbeke) z/n	Meerbeke	P	020	X	-	X	kerkplein	Sint-Theresiakerk
Burchtstraat	Ninove	S	092	-	-	X	straat	
Burgemeester Berlengeestraat	Aspelare	S	186	X	X	X	straat	
Burgemeester Clement Behnplein	Ninove	S	093	X	-	-	straat	
Centrumlaan	Ninove	S	094	X	-	-	straat	
Centrumlaan 100	Ninove	P	034	X	X	X	park	Ninove gemeentehuis
Chrysantenweg	Ninove	S	069	X	-	-	straat	
Chrysantenweg z/n - dierenbegraafplaats	Ninove	P	072	X	-	X	kerkhof	dierenbegraafplaats
Chrysantenweg z/n - parking	Ninove	P	067	X	-	-	parking	parking kerkhof
Daalstraat	Aspelare	S	015	-	-	X	straat	
Daalstraat z/n - kerk Aspelare	Aspelare	P	007	X	-	-	kerkhof	Aspelare kerkhof
Daalstraat z/n - kerkplein Aspelare	Aspelare	P	049	X	-	-	parking	Aspelare kerk
Dam	Ninove	S	095	X	-	-	straat	
Dasselt	Denderwindeke	S	027	X	-	-	straat	
Denderhoutembaan	Ninove	S	055	X	-	X	straat	
Denderhoutembaan z/n	Ninove	P	033	X	X	X	parking	Ninove kerkhof
Denderkaai	Ninove	S	096	X	-	-	straat	
Dendermeersen	Ninove	S	097	X	-	-	straat	
Dokter Frans Hemmerijckxplein	Ninove	S	098	X	-	-	straat	
Doornweg	Ninove	S	099	X	-	-	straat	
Dwarsstraat	Ninove	S	100	X	-	-	straat	
Echel	Pollare	S	204	-	X	-		
Edingsesteenweg (N255) (Denderwindeke)	Denderwindeke	S	021	X	-	-	straat	
Edingsesteenweg (N255) (Meerbeke)	Meerbeke	S	036	X	-	X	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Eichemstraat	Appelterre-Eichem	S	011	-	X	-	straat	
Elisa Van Caulaertstraat	Ninove	S	192	X	-	-	straat	
Elsbeekstraat	Meerbeke	S	037	-	-	X	straat	
Elsbeekstraat 47	Meerbeke	P	016	X	X	-	speelterrein	Elsbeekplein
Esdoornstraat	Ninove	S	070	X	-	-	straat	
Eversemweg	Okegem	S	148	X	-	-	straat	
Fernand Taveirnestraat	Ninove	S	103	X	-	-	straat	
Fernand Taveirnestraat z/n	Ninove	P	057	X	X	X	parking	stationsparking noord
Fonteinstraat	Okegem	S	190	X	-	-	straat	
Frans Van De Perrekaai (N207)	Okegem	S	149	X	-	-	straat	
Frans Van De Perrekaai (N207) z/n	Okegem	P	058	X	-	-	kerkplein	Okegem kerk
Ganzeweide	Ninove	S	104	-	-	X	straat	
Gemeentehuisstraat	Meerbeke	S	038	X	-	X	straat	
Gemeentehuisstraat 42	Meerbeke	P	015	-	-	-	buurthuis	De Linde
Gemeentehuisstraat z/n	Meerbeke	P	073	X	X	-	parking	hoek Nieuwstraat
Gemeentehuisstraat/Kwadestraat-Zuid 30	Meerbeke	P	053	X	X	X	speelterrein	Stedelijke academie voor muziek, woord en dans Meerbeke
Gemeentehuisstraat/Kwadestraat-Zuid z/n	Meerbeke	P	017	X	X	X	plein	Meerbekeplein
Geraardbergsestraat	Ninove	S	105	X	-	-	straat	
Geraardsbergsesteenweg (N460) (Aspelare)	Aspelare	S	016	-	-	X	straat	
Geraardsbergsesteenweg (N460) (Aspelare) - nevenplein	Aspelare	P	050	X	-	-	parking	Aspelare
Geraardsbergsesteenweg (N460) (Nederhasselt)	Nederhasselt	S	048	-	-	X	straat	
Geraardsbergsesteenweg (N460) (Nederhasselt) 184	Nederhasselt	P	021	X	-	X	school	De Hazelaar

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Geraardsbergsesteenweg (N460) (Voorde)	Voorde	S	181	-	-	X	straat	
Graanmarkt	Ninove	S	106	X	-	X	straat	
Graanmarkt 12	Ninove	P	026	X	X	-	cultureel centrum	De Plomblom
Groeneweg	Ninove	S	071	X	-	-	straat	
Groeneweg z/n	Ninove	P	068	-	-	X	speelterrein	Groeneweg
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke)	Meerbeke	S	039	X	-	-	straat	
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke) 00	Meerbeke	P	066	-	-	X	sportveld	Osta Meerbeke
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke) z/n	Meerbeke	P	019	-	-	X	kerkplein	Sint-Pieterskerk
Halsesteenweg (N28)(Neigem)	Neigem	S	052	-	-	X	straat	
Halsesteenweg (N28)(Neigem) z/n	Neigem	P	054	X	X	-	kerkplein	
Hazeleersstraat	Okegem	S	157	X	-	-	straat	
Hector Plancquaertstraat	Outer	S	162	-	-	X	straat	
Hector Plancquaertstraat 11	Outer	P	039	-	X	-	speelterrein	Outerplein
Hemelrijk	Meerbeke	S	040	-	-	X	straat	
Hemelrijk z/n	Meerbeke	P	018	X	X	X	kerkhof	Meerbeke kerkhof
Hendrik van Gassenstraat	Ninove	S	107	X	-	-	straat	
Het Angereelstraat	Appelterre-Eichem	S	008	X	-	-	straat	
Het Angereelstraat - stationsplein	Appelterre-Eichem	P	048	X	-	-	parking	stationsplein Appelterre
Hofstad	Okegem	S	158	X	-	-	straat	
Hoogstraat	Pollare	S	176	-	-	X	straat	
Hoogstraat 2-4	Pollare	P	042	-	-	X	buurthuis	Pollare buurthuis
Hulststraat	Ninove	S	072	X	-	-	straat	
Idevoordelaan	Okegem	S	150	X	-	-	straat	
IJzerenweglaan	Ninove	S	191	X	-	-	straat	
Jan Ockeghemstraat	Okegem	S	151	X	-	-	straat	
Jan Ockeghemstraat 8	Ninove	P	036	-	-	X	speelterrein	Okegemplein

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Jasmijnstraat	Ninove	S	073	X	-	-	straat	
Jean-Baptist Van Langenhaeckestraat	Appelterre-Eichem	S	003	X	-	-	straat	
Jean-Baptist Van Langenhaeckestraat z/n - kerkhof	Appelterre-Eichem	P	046	X	X	-	kerkhof	kerkhof Appelterre
Jean-Baptist Van Langenhaeckestraat z/n - parking	Appelterre-Eichem	P	004	X	X	-	parking	Appelterre parking kerkhof
Kaaischoolstraat	Ninove	S	108	X	-	-	straat	
Kaatsweg	Ninove	S	109	-	-	X	straat	
Kaatsweg z/n	Ninove	P	035	-	X	X	parking	Ninove sporthal
Kantonstraat	Neigem	S	053	X	-	-	straat	
Kantonstraat z/n	Neigem	P	023	-	X	-	speelterrein	Sint-Margarethakerk
Kapittelstraat	Appelterre-Eichem	S	010	X	-	-	straat	
Kapittelstraat / Ten Beukenboom	Appelterre-Eichem	S	200	X	-	-	straat	
Kardeloodstraat	Ninove	S	110	X	-	-	straat	
Kasseide	Lieferinge	S	033	X	-	X	straat	
Kasseide z/n	Lieferinge	P	014	X	-	-	kerkplein	Lieferinge kerk
Kattestraat (N207)	Okegem	S	152	X	-	-	straat	
Keldermeersbaan	Ninove	S	111	X	-	-	straat	
Kerkhofstraat	Outer	S	164	-	-	X	straat	
Kerkhofstraat z/n	Outer	P	041	X	-	X	kerkhof	Outer kerkhof
Kerkplein	Ninove	S	112	-	-	X	straat	
Kerkplein z/n	Ninove	P	063	X	-	X	parking	parking en abdijomgeving
Kerkveld	Denderwindeke	S	197	-	X	-	straat	
Kerkweg	Outer	S	165	-	-	X	straat	
Keylandstraat z/n	Lebeke	P	013	-	-	X	plein	Keylandplein
Kievitlaan	Ninove	S	113	X	-	-	straat	
Kleemputstraat	Ninove	S	194	X	-	-	straat	
Klein-Brabant	Meerbeke	S	042	-	X	-	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Kloostermolenstraat	Ninove	S	056	X	-	-	straat	
Kloosterstraat	Outer	S	188	-	X	-	straat	
Kloosterweg	Ninove	S	114	X	-	-	straat	
Kloosterweg z/n	Ninove	P	070	X	X	-	speelterrein	Kloosterweg
Kluisweg	Ninove	S	115	X	-	-	straat	
Koepoortstraat	Ninove	S	116	X	-	-	straat	
Kouterbaan	Okegem	S	153	X	-	-	straat	
Kraningenstraat	Appelterre-Eichem	S	004	X	-	-	straat	
Krepelstraat	Denderwindeke	S	022	X	-	-	straat	
Kruisveldstraat	Denderwindeke	S	023	X	-	-	straat	
Kruisvijverstraat	Ninove	S	057	X	-	-	straat	
Kwadestraat-Zuid	Meerbeke	S	043	X	-	X	straat	
Lavendelstraat	Ninove	S	117	X	-	-	straat	
Lebeke	Lebeke	S	032	-	-	X	straat	
Leo Moeremansplaats	Ninove	S	118	X	-	-	straat	
Leon-Dauwstraat	Appelterre-Eichem	S	005	X	-	-	straat	
Leopoldstraat	Okegem	S	159	X	-	X	straat	
Leopoldstraat z/n	Okegem	P	037	X	X	-	kerkhof	Okegem kerkhof
Lieveringeplaats	Lieveringe	S	034	X	-	X	straat	
Lietersberg	Denderwindeke	S	203	X	X	-		
Lindendreef	Ninove	S	058	X	-	-	straat	
Madeliefjesweg	Ninove	S	074	X	-	-	straat	
Magnoliastraat	Ninove	S	075	X	-	-	straat	
Mallaardstraat	Ninove	S	119	X	-	-	straat	
Mallaardstraat z/n	Ninove	P	061	-	X	X	park	buurtpark
Mallaardstraat z/n - I	Ninove	P	059	-	X	X	parking	parking I
Mallaardstraat z/n - II	Ninove	P	060	-	X	X	parking	parking II
Marktstraat	Ninove	S	120	X	-	-	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Melkbos	Aspelare	S	017	-	-	X	straat	
Middenstraat	Ninove	S	122	X	-	-	straat	
Molendenderstraat	Ninove	S	123	X	-	-	straat	
Molenveldweg	Appelterre-Eichem	S	185	-	X	-	straat	
Neckersput	Pollare	S	177	X	-	-	straat	
Nederhasseltstraat (Aspelare)	Aspelare	S	018	-	-	X	straat	
Nederhasseltstraat (Aspelare) 338	Aspelare	P	005	-	X	-	buurthuis	Hofstade
Nederhasseltstraat (Nederhasselt)	Nederhasselt	S	049	-	-	X	straat	
Nederhasseltstraat (Nederhasselt) - kerkplein	Nederhasselt	P	052	-	-	X	kerkplein	Nederhasselt kerkplein Sint-Amanduskerk
Nederhasseltstraat (Nederhasselt) z/n	Nederhasselt	P	022	X	X	-	kerkhof	Nederhasselt kerkhof
Nederhasseltstraat (Outer)	Nederhasselt	S	187	X	-	-	straat	
Nederwijk	Ninove	S	189	X	-	-	straat	
Nederwijk-Oost	Ninove	S	145	X	-	-	straat	
Neuringen	Denderwindeke	S	024	-	-	X	straat	
Neuringen z/n	Denderwindeke	P	010	X	X	X	kerkhof	Denderwindeke
Nijverheidslaan	Ninove	S	124	X	-	-	straat	
Okegembaan (N207)	Okegem	S	154	X	-	-	straat	
Okegem-Dorp	Okegem	S	155	X	-	-	straat	
Onderwijslaan	Ninove	S	125	X	-	-	straat	
Onderwijslaan z/n	Ninove	P	065	X	-	-	oever	Denderoever t.h.v. 't Oeverstekske
Ooststraat	Ninove	S	126	-	-	X	straat	
Ophemstraat	Voorde	S	182	X	-	-	straat	
Oudekaai z/n	Ninove	P	062	-	X	-	parking	parking
Oudepostplein	Ninove	S	128	-	-	X	straat	
Oudstrijdersplein	Ninove	S	129	X	-	-	straat	
Outerstraat	Outer	S	167	X	-	-	straat	
Paellepelstraat	Nederhasselt	S	202	-	-	X		

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Pamelstraat-Oost	Ninove	S	146	X	-	-	straat	
Pandhofweg	Ninove	S	059	X	-	-	straat	
Parklaan	Ninove	S	131	X	-	-	straat	
Parklaan 00	Ninove	P	055	X	-	X	parking	't Sportstekske
Parklaan 11	Ninove	P	032	-	X	X	school	Ikke
Parklaan 13	Ninove	P	027	-	X	X	school	Stedelijke academie voor muziek, woord en dans Ninove
Parklaan z/n	Ninove	P	031	X	X	X	park	Ninovepark
Patersweg	Ninove	S	193	X	X	X	straat	
Patersweg z/n	Ninove	P	069	X	-	-	speelterrein	Patersweg
Paul Demontplein	Ninove	S	132	-	-	X	straat	
Plasveldlaan	Ninove	S	060	X	-	-	straat	
Plekkersstraat	Aspelare	S	019	-	-	X	straat	
Plekkerstraat 5	Aspelare	P	006	-	X	X	speelterrein	Aspelare speelterrein
Pollarebaan	Pollare	S	178	X	-	-	straat	
Pollarebaan z/n	Pollare	P	064	X	-	-	sportveld	hockeyterrein Pollare
Pollarestraat	Ninove	S	133	X	-	-	straat	
Populierendreef	Ninove	S	134	X	-	-	straat	
Proosdij	Denderwindeke	S	025	-	-	X	straat	
Proosdij z/n	Denderwindeke	P	011	-	-	X	kerkplein	Sint-Pieterskerk
Rietstraat	Appelterre-Eichem	S	012	-	X	-	straat	
Roslaer	Ninove	S	061	X	-	X	straat	
Roslaer 67	Ninove	P	024	X	X	-	speelterrein	Roslaerplein
Rozenlaan	Ninove	S	062	X	-	-	straat	
Rufin Pennestraat	Appelterre-Eichem	S	006	X	-	-	straat	
Rufin Pennestraat z/n	Appelterre-Eichem	P	045	X	-	-	speelterrein	Ruffin Penneplein
Savooiplein	Ninove	S	136	X	-	-	straat	
Schuitstraat	Pollare	S	180	X	-	-	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Seringenstraat	Ninove	S	076	X	-	X	straat	
Seringenstraat 22	Ninove	P	025	-	-	X	school	De Lettertuin
Sint-Kristoffelstraat	Appelterre-Eichem	S	013	-	-	X	straat	
Sint-Kristoffelstraat z/n	Appelterre-Eichem	P	003	-	-	X	kerkplein	Sint-Christoffelkerk
Sint-Marcellusstraat	Voorde	S	184	X	-	X	straat	
Sint-Marcellusstraat z/n	Voorde	P	044	X	X	-	kerkplein	Voorde kerk
Sint-Pietersstraat	Meerbeke	S	044	X	-	-	straat	
Smid Lambrechtstraat 100	Outer	P	038	X	-	X	buurthuis	De Pallieter
Smid Lambrechtstraat/Kerkweg z/n	Outer	P	040	-	X	X	kerkplein	Outer kerk
Smid-Lambrechtsstraat	Outer	S	168	X	-	X	straat	
Stationsstraat	Ninove	S	137	X	-	-	straat	
Stenen molen	Meerbeke	S	045	X	-	-	straat	
Stierstraat	Meerbeke	S	046	X	-	-	straat	
't Angereelstraat	Appelterre-Eichem	S	201	X	X	-		
Ten Beukenboom	Appelterre-Eichem	S	199	X	-	-	straat	
Ter Duystlaan	Ninove	S	063	X	-	-	straat	
Tulpenlaan	Ninove	S	064	X	-	-	straat	
Twijnsterplein	Ninove	S	138	X	-	-	straat	
Vaartweg	Ninove	S	139	X	-	-	straat	
Vlierlaan	Ninove	S	077	X	-	-	straat	
Vredelaan	Ninove	S	140	X	-	-	straat	
Vuurkruisersstraat	Ninove	S	141	X	X	-	straat	
Vuurkruisersstraat z/n	Ninove	P	029	-	X	X	speelterrein	Vuurkruisersstraatplein
Wandelweg	Ninove	S	142	X	-	-	straat	
Weggevoerdenstraat	Ninove	S	143	X	-	-	straat	
Weststraat	Ninove	S	144	X	-	-	straat	
Wijngaardlaan	Ninove	S	078	X	-	-	straat	
Wildendries	Aspelare	S	020	-	-	X	straat	

groeiplaats	deelgemeente	referentie		rij	solitair	groep	type	pleknaam
Wilderstraat	Appelterre-Eichem	S	009	X	-	-	straat	
Wilgenlaan	Ninove	S	065	X	-	-	straat	
Witherenstraat	Ninove	S	066	X	-	-	straat	
Witkapstraat	Ninove	S	196	X	-	-	straat	
Zuidstraat	Ninove	S	198	-	X	-	straat	

Bijlage 6: Beslissingsmatrix waardevolle bomen.

Beslissingsmatrix waardevolle bomen					
Datum:		Waarde	Beoor- deling	Opmerking	
Kadaster:	Gemeente: Afd. Sectie Nr.				
Economische waarde					
Hoogtecategorie	Hoger dan 20 meter	10			
	Tussen 10 en 20 meter	6			
	Lager dan 10 meter	2			
Leeftijdverwachting	Meer dan 100 jaar	10			
	Tussen 50 en 100 jaar	6			
	Minder dan 50 jaar	2			
Omtrek	Meer dan 300 cm	10			
	Tussen 150 en 300 cm	6			
	Kleiner dan 150 cm	2			
Herkomst	Streekeigen/inheems	10			
	Niet streekeigen/exoot	6			
Dendrologie	Waardevol (minder dan 10 stuks binnen gemeentegrenzen)	5			
Conditie	Gezonde boom	10			
	Kwijnende boom	6			
	Afstervende boom	4			
	Dode boom	2			
Houtparasitaire aantasting	Neen	10			
Som					
Ecologische waarde					
Habitat	Voor vleermuizen als broedboom	10			
	Voor vleermuizen als migratie en/of jachtroute	8			
	Voor dag- of nachtroofvogels als horst of nestholte	10			
	Voor dag- of nachtroofvogels als migratie of jachtroute	8			
	Voor zangvogels als migratieroute, zangpost, rust of nestplaats	4			
	Voor vlinders/insecten als migratie, rust of broedboom	6			
Natuureducatieve potenties	Aanwezig	5			
Som					
Milieuwaarde					
Standplaats	Stadscentrum	10			
	Gesloten bebouwing - dorpskern	8			
	Open en halfopen bebouwing	6			
	Overgangszone	4			
	Landelijk gebied	2			
	Plantwijze	Solitair	10		
In rij beplanting		8			
In groep van 2 tot 6 stuks		6			
In grotere groepen		4			
In bospark		2			
Doorwortelbare oppervlakte	Meer dan 20 m ²	10			
	Tussen 5 en 10 m ²	6			
	Minder dan 5 m ²	2			
Som					
Visueel ruimtelijke waarde					
Zichtbaarheid/ beeldbepalend	Zichtbaar vanaf de openbare weg	5			
	Beeldbepalend voor de omgeving	5			
Cultuurhistorie	Cultuurhistorische waarde aantoonbaar	10			
Vervangbaarheid	Niet vervangbaar	10			
	Vervangbaar	4			
Som					
Totale som meer dan 90 (waardevolle bomen)			Kappen	Ja	Neen
			Vormsnoei	Ja	Neen
			Heraanplanting	Ja	Neen
Totale som tussen 40 en 90			Kappen	Ja	Neen
			Heraanplanting	Ja	Neen
Totale som minder dan 40			Kappen	Ja	Neen
			Heraanplanting	Ja	Neen

Bijlage 7: SWOT-analyse.

Sterkte	Zwakte
Toepassing principes Harmonisch park- en groenbeheer.	Ontbrekend bomenbeleid in het verleden heeft een aantal processen ingezet (snoei, inplanting, bomenkeuze) die verder beheer bemoeilijken of verzwaren.
Groenintegratie in nieuwe wijken en bedrijvzones.	Jongste aanplantingen homogeen en gericht op kleine (vorm)boomsoorten.
Groot aantal bomen in stadskern Ninove.	Matig aantal bomen in landelijk gebied.
Stedelijk park en pleinbomen verspreid aanwezig.	Sterk op groeibeperking gericht bomenbeheer.
Inhaalbeweging op achterstallig bomenbeheer.	Weinig oude, monumentale of andere bijzondere bomen.
Gemeentelijke groendienst geeft advies wanneer er een mogelijke impact is op het bomenbestand.	Strakke en eenvormige aanlegstructuren.
Geïnteresseerd en gemotiveerd gemeentelijk personeelskader.	Beperkte en deels ontbrekende deskundigheid inzake boombeoordeling en -verzorging.
Organisatorisch geschikt om bomenbeheer gericht uit te voeren.	Verouderd en onvolledig beheermaterieel.
Degelijke werkorganisatie met een onderscheid tussen beleidopvolgend en beheeruitvoerend kader. Goede samenwerking en geregeld overleg.	Weinig gestructureerd en moeilijk toetsbaar vergunningskader.
Gemeentelijke kapverordening	Weinig landschappelijk ingepaste boomaanplantingen en schermgroen.
Het gemeentelijke ruimtelijke structuurplan stelt het herstel van historische lanen e.a. boomrelicten voorop en voorziet in de aanleg en het herstel van grootschalige bomenpatronen langsheen de belangrijkste verbindingswegen en centrumtoegangswegen. Ook het vrijwaren van bestaande en het aanplanten van nieuwe solitaire bomen als bakens in het landschap is voorzien.	Weinig of geen aandacht voor bomenbehoud bij bouw- of civieltechnische werkzaamheden.
In het gemeentelijke ruimtelijke structuurplan is de gewenste groenstructuur opgenomen. Dender- en Beverbeekvallei zijn de belangrijkste groenstructuren.	Geen historische informatie over voormalig bomenbeheer.
	Bomenbeheer wordt ad-hoc gevoerd zonder duidelijke richtlijnen en normen of vooropgestelde doelstellingen en is vaak gericht op probleemoplossing en conflictvermijding.

Kansen	Bedreigingen
Hernieuwde aandacht van de gemeente voor een duurzaam bomenbeleid.	Veel bomen verkeren in een slechte of matige conditie.
Van enkele sites bestaat historisch referentiemateriaal omtrent de vroegere (stads- of dorps)landschappelijke inkleding.	De stad heeft weinig vat op het groenbeleid van gewestelijke administraties als AWV en De Waterweg.
Toenemende aandacht voor groenvoorziening als onderdeel van klimaatadaptatie.	Geen opvolging van jonge boomaanplantingen (watergift, steunpalen, enz.).
Actieve sensibilisatie en handhaving op het naleven van de vergunningsplicht.	Advies inzake bomen van de gemeentelijke milieudienst wordt niet altijd gevolgd of opgevolgd.
Opstellen bomenbeleids- en bomenbeheerplan geeft aanleidingen voor een vernieuw(en)de aanpak.	Gebrekkige gemeentelijke communicatie inzake bomen.
Actieve sensibilisatie van inwoners omtrent bomen en het naleven van de vergunningsplicht.	Geen visie op de gemeentelijke landschappelijke ontwikkeling.
Stads- en dorpsvernieuwing en heraanleg van wegen biedt mogelijkheden om ruimte te geven aan bomen en bomen in het stedelijk weefsel te integreren.	Matige opvolging van private boomkappingen en heraanplantingen.
Vergunningskader biedt mogelijkheden om voorzorgs- en beschermingsmaatregelen op te leggen bij het toekennen van omgevingsvergunningen voor werken in de omgeving van (waardevolle) bomen.	Vijandige opstelling van sommige omwonenden t.a.v. bomen, mede door een gebrekkige kennis van boomfuncties.
Bijzondere eigenschappen van bomen benutten (bv. schaduwwerking) en meervoudige functionaliteiten toekennen aan boomaanplantingen (bv. snelheidsremmer).	Vinden van een evenwicht tussen de stijgende aandacht voor het gemeentelijk bomenbeheer enerzijds en de extensivering van het bomenbeheer anderzijds.
Verhogen ecologische biodiversiteit in (rand)stedelijk gebied.	Beperkt gemeentelijk instrumentarium om private boomaanplantingen aan te sturen of af te stemmen op een landschappelijke samenhang en een streekeigen beeldvorming.
Betrokkenheid van inwoners/omwonenden bij groenaanleg en -onderhoud.	
Bomeninventaris biedt mogelijkheden tot opvolging en aan- en bijsturing van bomenbeheer.	
Modernisering en bijsturing werkmaterieel en –methode.	

Bijlage 8: Bijzondere boomsoorten in Ninove.

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
Abdijstraat 35	2348	4	Ninove	Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2349	5		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2350	6		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2351	7		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2352	8		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2353	9		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2354	10		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2355	11		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2356	12		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2357	13		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2358	14		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2359	15		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2360	16		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2361	17		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2362	18		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2363	19		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2364	20		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Appelterre-Dorp	100	1	Appelterre-Eichem	Hollandse linde	esthetisch element (bv. door groeivorm) ; erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
	101	2		Hollandse linde	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
	102	3		Hollandse linde	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
Appelterre-Dorp - kerkplein	115	10	Appelterre-Eichem	Zoete kers	esthetisch element (bv. door groeivorm)
Appelterre-Dorp 13	4626	14	Appelterre-Eichem	Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	4643	31		Zomereik	zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
Appelterre-Dorp 13a	139	18	Appelterre-Eichem	Gewone esdoorn	veteraanboom
Astridlaan	2697	1	Ninove	Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2698	2		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2699	3		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2700	4		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2701	5		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2702	6		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2703	7		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2704	8		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2705	9		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2706	10		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2707	11		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2708	12		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2709	13		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2710	14		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2711	15		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2712	16		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2713	17		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2714	18		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2715	19		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2716	20		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2717	21		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2718	22		Hollandse linde	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zicht- of uitzichtbepalend
	2719	23		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2720	24		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2721	25		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2722	26		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
Beverstraat	2901	7	Ninove	Ginkgo	esthetisch element (bv. door groeivorm)
Bevrijdingslaan	3034	15	Ninove	Zweedse meelbes	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
	3020	1		Pluim-iep	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
Centrumlaan 100	3049	2	Ninove	Italiaanse cipres	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
Chrysantenweg	3850	1	Ninove	Noorse esdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3851	2	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3852	3	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3853	4	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3854	5	Ninove	Noorse esdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3855	6	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3856	7	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3857	8	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3858	9	Ninove	Noorse esdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3859	10	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3860	11	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3861	12	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3862	13	Ninove	Noorse esdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm)
Chrysantenweg z/n - dierenbegraafplaats	3482	77	Ninove	Canadapopulier	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
Chrysantenweg z/n - parking	2378	2	Ninove	Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2379	3		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2380	4		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2381	5		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2382	6		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2383	7		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2384	8		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2385	9		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2386	10		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	2387	11		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2388	12		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2389	13		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2390	14		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2391	15		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2392	16		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
Denderhoutembaan z/n	3902	53	Ninove	Gewone plataan	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3962	113		Rode bastaardpaardenkastanje	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3974	125		Colchische esdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3975	126		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3976	127		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3977	128		Honingboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3978	129		Zwarte walnoot	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3980	131		Amerikaanse eik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	3981	132		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Denderkaai	2133	1	Ninove	Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2134	2		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2135	3		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
					esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2136	4		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2137	5		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2138	6		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2139	7		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2140	8		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2141	9		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2142	10		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2143	11		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2144	12		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); geleidend element (landschapsbaken, lijnelement); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Dokter Frans Hemmerijckxplein	1936	237	Ninove	Hemelboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zicht- of uitzichtbepalend
	1937	238		Witte paardenkastanje	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	2101	3		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2102	4		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2103	5		Gewone esdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2104	6		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2105	7		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2106	8		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2107	9		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2108	10		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2109	11		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2110	12		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2111	13		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	2112	14		Zilveresdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
Doornweg	2239	1	Ninove	Hollandse linde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2240	2		Hollandse linde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch
Echel	3189	1	Pollare	Gewone es	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
Edingsesteenweg (N255) (Denderwindeke)	931	92	Denderwindeke	Gewone beuk	esthetisch element (bv. door groeivorm); structuurvormend
Esdoornstraat	4354	31	Ninove	Spaanse aak	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zeldzame/bijzondere soort (collectieboom); zicht- of uitzichtbepalend
Fernand Taveirnestraat	3723	23	Ninove	Hollandse linde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3730	30		Ruwe berk	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	3290	7		Ruwe berk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
Gemeentehuisstraat/Kwadestraat-Zuid 30	1123	2	Meerbeke	Gewone plataan	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend; veteraanboom
	1124	3		Gewone plataan	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend; veteraanboom
	1135	14		Atlasceder	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend; veteraanboom
	1221	100		Kraakwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1275	154		Italiaanse populier	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1102	1		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1103	2		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1104	3		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1105	4		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1106	5		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1107	6		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1108	7		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1109	8		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1110	9		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1111	10		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1112	11		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1113	12		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1114	13		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1115	14		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1116	15		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1117	16		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1118	17		Westerse levensboom	zicht- of uitzichtbepalend
	1119	18		Westerse levensboom	zicht- of uitzichtbepalend
Groeneweg	2397	5	Ninove	Gewone es	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	2403	11		Rode beuk	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
	2407	15		Hanedoorn	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom); structuurvormend
	2410	18		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm); veteraanboom
	2412	20		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2413	21		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2415	23		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm); veteraanboom
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke)	1309	1	Meerbeke	Gewone haagbeuk	gebouw begeleitend/deel infrastructuur
	1310	2		Gewone haagbeuk	gebouw begeleitend/deel infrastructuur
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke) 00	3778	12	Meerbeke	Gewone es	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Halsesteenweg (N28) (Meerbeke) z/n	1300	1	Meerbeke	Hollandse linde	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1301	2		Hangende zilverlinde	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1302	3		Winterlinde	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1303	4		Gewone taxus	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1304	5		Gewone taxus	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1305	6		Hulst	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1306	6		Rode beuk	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
	1307	6		Gewone plataan	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	1308	6		Gewone plataan	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
Halsesteenweg (N28)(Neigem) z/n	1476	15	Neigem	Westerse levensboom	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; veteraanboom
Hazeleersstraat	2649	24	Okegem	Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2650	25		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2651	26		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2652	27		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2653	28		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2654	29		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2655	30		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2661	36		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2662	37		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2663	38		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
Hoogstraat 2-4	728	1	Pollare	Zilverlinde	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleitend/deel infrastructuur
	729	2		Zilveresdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleitend/deel infrastructuur
	730	3		Zilveresdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleitend/deel infrastructuur
	731	4		Zilveresdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleitend/deel infrastructuur
Jan Ockeghemstraat	2612	3	Okegem	Gewone pluim-es	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
Jean-Baptist Van Langenhaeckestraat	23	1	Appelterre-Eichem	Hollandse linde	erfgoedwaarde/symbolische waarde
	26	2	Appelterre-Eichem	Hollandse linde	erfgoedwaarde/symbolische waarde
	79	3	Appelterre-Eichem	Hollandse linde	erfgoedwaarde/symbolische waarde
Kaaischoolstraat	3300	2	Ninove	Zilveresdoorn	esthetisch element (bv. door groeivorm)
Kerkhofstraat	584	5	Outer	Gladde iep	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
Kerkplein	2365	1	Ninove	Treures	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2366	1		Krimlinde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2367	1		Westerse levensboom	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2368	1		Gewone esdoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2369	1		Treures	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2370	1		Treures	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2371	1		Treures	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Kerkveld	4705	1	Denderwindeke	Zomereik	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Kloosterstraat	557	1	Outer	Hollandse linde	esthetisch element (bv. door groeivorm); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Kloosterweg	2334	1	Ninove	Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2335	2		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	2336	3		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2337	4		Rode bastaardpaardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2338	5		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2339	6		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
Kloosterweg z/n	2340	1	Ninove	Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2341	2		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2342	3		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2343	4		Witte paardenkastanje	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend; esthetisch element (bv. door groeivorm)
Leopoldstraat z/n	2678	12	Okegem	Zwarte den	zicht- of uitzichtbepalend
Lieferingeplaats	1038	4	Lieferinge	Gewone beuk	erfgoedwaarde/symbolische waarde
Lindendreef	4389	1	Ninove	Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4390	2		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4391	3		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
					zicht- of uitzichtbepalend
	4392	4		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4393	5		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4394	6		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4395	7		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4396	8		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4397	9		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4398	10		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4399	11		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4400	12		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4401	13		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
	4402	14		Gewone plataan	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); zicht- of uitzichtbepalend
Mallaardstraat	3811	112	Ninove	Smalbladige es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); structuurvormend
Molenveldweg	31	1	Appelterre-Eichem	Gewone es	erfgoedwaarde/symbolische waarde
Nederhasseltstraat (Aspelare) 338	440	1	Aspelare	Rode beuk	erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
Nederhasseltstraat (Nederhasselt) - kerkplein	515	2	Nederhasselt	Rode bastaardpaardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	516	3		Hangende zilverlinde	zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
	517	4		Hangende zilverlinde	zicht- of uitzichtbepalend
Nederwijk	2740	1	Ninove	Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2741	2		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2742	3		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2743	4		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2744	5		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2745	6		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
Nederwijk-Oost	2911	1	Ninove	Hollandse iep	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
	2912	2		Hollandse iep	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
	2913	3		Hollandse iep	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
Neuringen z/n	980	1	Denderwindeke	Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	981	2		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	982	3		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	983	4		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde;

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
					zicht- of uitzichtbepalend
	984	5		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	985	6		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	986	7		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	987	8		Rode beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
	989	10		Noorse esdoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	990	11		Zomereik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1026	47		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	1027	48		Gewone es	zicht- of uitzichtbepalend
Okegem-Dorp	2602	1	Okegem	Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2603	2		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	2604	3		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
Onderwijslaan	3570	25	Ninove	Zomereik cv. 'Fastigiata'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend)
Onderwijslaan z/n	3757	24	Ninove	Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3758	25		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Oudekaai z/n	3306	2	Ninove	Japane esdoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
					zeldzame/bijzondere soort (collectieboom); structuurvormend
Oudepostplein	2746	1	Ninove	Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2747	2		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2748	3		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
	2749	4		Gewone plataan	zicht- of uitzichtbepalend
Pallepelstraat	3190	1	Nederhasselt	Italiaanse populier	erfgoedwaarde/symbolische waarde
	3191	2		Italiaanse populier	erfgoedwaarde/symbolische waarde
	3192	3		Italiaanse populier	erfgoedwaarde/symbolische waarde
	3193	4		Italiaanse populier	erfgoedwaarde/symbolische waarde
Parklaan 00	1643	22	Ninove	Zomereik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1644	23		Zomereik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1645	24		Zomereik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1646	25		Zomereik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1647	26		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1648	27		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1649	27		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Parklaan z/n	1684	1	Ninove	Italiaanse populier	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm); veteraanboom
	1767	81		Gewone es	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); structuurvormend
	1770	84		Zilveresdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); structuurvormend
	1773	87		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); esthetisch element (bv. door groeivorm); structuurvormend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
	1812	126		Gewone haagbeuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	1832	133		Noorse esdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zicht- of uitzichtbepalend
	1835	136		Gewone esdoorn	zicht- of uitzichtbepalend
	1842	143		Gewone es	zicht- of uitzichtbepalend
	1846	147		Gele treurwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); zicht- of uitzichtbepalend
	1850	151		Zoete kers	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1851	152		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1852	153		Amerikaanse eik	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1853	154		Gewone plataan	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1854	155		Gewone esdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1855	156		Gewone es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1857	158		Gewone es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1858	159		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	1859	160		Gewone es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1860	161		Amerikaanse tulpenboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1861	162		Gewone robinia	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1862	163		Amerikaanse tulpenboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1863	164		Zilveresdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1864	165		Hollandse linde	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1866	167		Amerikaanse tulpenboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1868	169		Italiaanse populier	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1869	170		Gewone robinia	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1870	171		Gewone robinia	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1871	172		Winterlinde	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
					zicht- of uitzichtbepalend
	1892	193		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1894	195		Honingboom	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1895	196		Gele treurwilg	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	1913	214		Witte paardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	1914	215		Witte paardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	1915	216		Witte paardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	1916	217		Witte paardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	1917	218		Witte paardenkastanje	zicht- of uitzichtbepalend
	1933	234		Vederesdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); veteraanboom
	1935	235		Amerikaanse amberboom	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); veteraanboom
	2007	261		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2064	317		Schietwilg	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	2065	318		Rode beuk	esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	2067	320		Zilveresdoorn	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
Plekkerstraat 5	397	1	Aspelare	Atlasceder	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	398	2		Atlasceder	esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2499	5		Gewone beuk	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); bestandsdifferentiërend/structuurvormend; veteraanboom

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
	2514	20		Canadapopulier	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2522	28		Peer (soort)	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	2538	44		Zomereik	veteraanboom
	2542	48		Gewone es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Pollarebaan	702	11	Pollare	Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	704	13		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	705	14		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	706	15		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	707	16		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	710	19		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	711	20		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	712	21		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	713	22		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	714	23		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	715	24		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	716	25		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	717	26		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	718	27		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
					biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	719	28		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	720	29		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	721	30		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	722	31		Tweestijlige meidoorn	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Pollarebaan z/n	3677	1	Pollare	Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3678	2		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3679	3		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3680	4		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3681	5		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3682	6		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3683	7		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3684	8		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3685	9		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3686	10		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3693	17		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3694	18		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3695	19		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3696	20		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3698	22		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3699	23		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
	3700	24		Schietwilg	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom)
Proosdij z/n	973	7	Denderwindeke	Hangende zilverlinde	erfgoedwaarde/symbolische waarde; gebouw begeleidend/deel infrastructuur
	974	8		Watercipres	erfgoedwaarde/symbolische waarde;

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
					gebouw begeleidend/deel infrastructuur
Roslaer	4699	25	Ninove	Chinese vernisboom	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
	4700	26		Chinese vernisboom	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom)
Roslaer 67	4653	10	Ninove	Gewone robinia	structuurvormend; zicht- of uitzichtbepalend
Schuitstraat	638	39	Pollare	Gewone es	biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Sint-Kristoffelstraat z/n	732	1	Pollare	Rode beuk	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); veteraanboom
	734	3		Sikkelcipres	zeldzame/bijzondere soort (collectieboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
Smid Lambrechtstraat/Kerkweg z/n	561	4	Outer	Winterlinde	zicht- of uitzichtbepalend
	562	5		Zilverlinde	erfgoedwaarde/symbolische waarde; zicht- of uitzichtbepalend
Ter Duystlaan	4523	72	Ninove	Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4524	73		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4525	74		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4526	75		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsort	Waarden
	4527	76		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4528	77		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4529	78		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4530	79		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4531	80		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4532	81		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4535	84		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4536	85		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
	4537	86		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4538	87		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4539	88		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4540	89		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4541	90		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
	4542	91		Noorse esdoorn cv. 'Faassen's Black'	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm); zicht- of uitzichtbepalend
Vlierlaan	4308	9	Ninove	Gewone trompetboom	zicht- of uitzichtbepalend
	4309	10		Gewone trompetboom	zicht- of uitzichtbepalend
Vuurkruisersstraat z/n	2237	1	Ninove	Hollandse linde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom); esthetisch element (bv. door groeivorm)
	2238	2		Hollandse linde	landschappelijk waardevol (beeldbepalend); biologisch/ecologisch waardevol (biotoopboom);

Groeiplaats	IDnr	Volgnr	Entiteit	Boomsoort	Waarden
					esthetisch element (bv. door groeivorm)
Wijngaardlaan	4318	1	Ninove	Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	4319	2		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	4320	3		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	4321	4		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	4322	5		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend
	4323	6		Hollandse linde	zicht- of uitzichtbepalend

